

ଅଳ୍ପ କ୍ରମେ ବାସ୍ତିତ୍ୱ

ସେଟ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ?
ସେ କ'ଣ ବାପା ?
କୌଣସି ଦିନ ତ ଶୁଣିନି !

ଅଳ୍ପ କ୍ରମେ ବାସ୍ତିତ୍ୱ

ଡାକର ଗ୍ରାଉପ୍ ଡ୍ରାଟର

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱଳୋକକ
ଘଷରେ ତାଙ୍କ ଶିଶୁଭଳ ପ୍ରିୟ

ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବଦହଜମ, ଅମ୍ଳ,
ପେଟ ବ୍ୟଥା, ବାୟୁ ଓ ଦାନ୍ତ ଉଠା
ସମୟରେ ବ୍ୟଥାର
ଏକ ସୁସ୍ୱାଦୁ
ସୁନିଶ୍ଚିତ
ସମାଧାନ ।

ଡାକର (ଡା:ଏସ୍.କେ. ବର୍ମଣ) ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍, କଲିକତା-୨୧

ରସାଳ... ମଧୁର... ମଜାଦାର

ମାତ୍ର
98
ପଇସା!

ନୂଆ ପାଟଲି

ପପିନ

ଫଳର ସ୍ବାଦଭରା ମିଠା ଗୋଲି

ବାସନ୍ତରେ ମୃଦୁ, ଶୀତଳରେ ମୋଟି, ସୁସ୍ୱାଦ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛତା — ଏ ପପିନ
ସ୍ବାଦରେ ଭରା ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଗୋଲି — ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ତମେ ଚାହୁଁ, ଅଳ୍ପ ବାସନ୍ତ ସମୟ

ପପିନ... ସ୍ବାଦ ଗୁଣରୁ, ପାଣି ଫଳର ମଜା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : ନାଗିରେଡ଼ିଆ

ସଂଳକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ଏହି ମାସର ବେତାଳ କଥା 'ଯଶ
ସାଧନ'ରେ ଏକ ଉତ୍ତମ ଘଟଣା ବିଷୟରେ
ବର୍ଣ୍ଣନା କରା ଯାଇଛି । ଏହି କଥାର
ନାୟକ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି କିପରି ଜଣେ ସଭା
ଗୁଣପୁର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ସେ ବିଷୟରେ
ବର୍ଣ୍ଣନା କରା ଯାଇଛି ।

ଏକ ଉତ୍ତମ ଶାସନକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା
ସକାଶେ କିପରି କୁତନ୍ଧ ଏବଂ ପଡ଼ିଯିବ
ସୃଷ୍ଟିକର ଯାଇଥାଏ, ଦିବୋଦାସଙ୍କ କଥା
(ଶିବପୁରାଣ)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରା ଯାଇଛି ।

ଭର୍ଷ : ୭ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୭୩ ଅଙ୍କ : ୧

ଅମର ବାଣୀ

ଶତ ନିଷ୍ଠୋ ଧନାତ୍ୟଶ୍ଚ, ଶତ ଗ୍ରାମେଶ ଭୂପତିଃ,
ଶତାଶ୍ଚଃ କ୍ଷତ୍ରିୟୋ ରାଜା, ଶତଶ୍ଳୋକେନ ପଣ୍ଡିତଃ । ॥ ୧ ॥

[ଶହେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଧନୀ, ଶହେ ଗ୍ରାମ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଭୂପତି, ଶହେ ଘୋଡ଼ାଥିବା କ୍ଷତ୍ରିୟ ରାଜା ଓ ଶହେ ଶ୍ଳୋକ ଜାଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପଣ୍ଡିତ ହୋଇଥାଏ ।]

ଶକଟମ୍ ପଞ୍ଚ ହସ୍ତେଷୁ, ଦଶ ହସ୍ତେଷୁ ବାଜନମ୍,
ଶତମ୍ ହସ୍ତ ସହସ୍ତେଷୁ, ଦୁର୍ଜନମ୍ ଦୂରତଃ ଡ଼ାକେତ୍ । ॥ ୨ ॥

[ଗାଡ଼କୁ ପାଞ୍ଚହାତ, ଘୋଡ଼ାକୁ ଦଶହାତ, ହାତୀକୁ ଦଶହାତ ହାତ ତଥା ଦୁର୍ଜନକୁ ବହୁତ ଦୂରରେ ରଖିବା ଉଚିତ ।]

କୃଷିତୋ ନାସ୍ତି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷମ୍,
ଜପିତୋ ନାସ୍ତି ପାତକମ୍,
ମୌନେନ କଳହୋ ନାସ୍ତି,
ନାସ୍ତି ଜାଗରତୋ ଭୟମ୍ । ॥ ୩ ॥

[ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଭଲ ବୃକ୍ଷକରେ, ତା ପାଇଁ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଭୟ ନଥାଏ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଜପକରେ ତାକୁ ପାପ ହୁଇଁ ନଥାଏ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମୌନ ରହେ କଳହ ହୋଇ ନଥାଏ, ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟରେ ଜାଗତ ରହଲେ ଭୟ ନଥାଏ ।]

କୃଷକ ଓ ଗଧୁଆ

ଫରାସୀ ଦେଶରେ ଆଜି ଯେଉଁ ବିସ୍ତାର ପଡ଼ିଆଟି ଅଛି, ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସେଠାରେ ବଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲା । ସେହି ଜଙ୍ଗଲଟି ପୋଡ଼ି-ଯିବାର କାରଣ ଆଞ୍ଚଳିକ ଲୋକମାନେ ଏପରି ଦର୍ଶିଉଛନ୍ତି :

ଜଙ୍ଗଲ ପାଖରେ ଜଣେ ଗରିବ କୃଷକ ନିଜ ପତ୍ନୀସହ ବାସ କରୁଥିଲା । ଦିନେ ସେହି କୃଷକ ଦୁଇଟି ରୁଟି କିଣି ଜଙ୍ଗଲ ମଝିରେ ଆସୁଥିବା ସମୟରେ ଏକ ବଡ଼ ଗଧୁଆ ତାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ତା କଳ-ପାଟିର ଦାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ଭୟଙ୍କର ଥିଲା ।

ଗଧୁଆକୁ ଦେଖି କୃଷକ ଭୟରେ ଥର ଉଠିଲା । ଧାଇଁ ପଳାଇବାକୁ ଉପାୟ ନଥିଲା କି ଗଧୁଆକୁ ମାରିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ତା ମନରେ ଏକ ବିଚାର ଆସିଲା । ସେ ଗଧୁଆକୁ କହିଲା—“ଆରେ

ଗଧୁଆ, ତତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଜ ଦେଉଥିବ । ଏ ରୁଟି ଖଣ୍ଡଟି ଖାଇ ଦେ ।” ଏପରି କହି ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି ତା ଆଗରେ ପକାଇ ଦେଲା । ଗଧୁଆଟି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ରୁଟି ଖାଇଲା । ସୁଯୋଗ ପାଇ କୃଷକଟି ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲା ।

ଅଳ୍ପ ଦୂର ଯିବା ପରେ ଦେଖିଲା ଯେ ଗଧୁଆଟି ତା ପଛରେ ଆସୁଛି । “ଗଧୁଆ, ତୁ ବଡ଼ ଭଲ,” କହି ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି ତା ଆଗରେ ପକାଇ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ମାତ୍ର ଗଧୁଆ ତା ପିଛା ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । କୃଷକ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି ପକାଉଥାଏ ଓ ଗଧୁଆ ଖାଇ ଖାଇ ତା ପଛରେ ଚାଲିଥାଏ ।

ଶେଷରେ ସେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ନିଜ ଘର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ତା ହାତରେ କେବଳ ଖଣ୍ଡିଏ ରୁଟି ଥିଲା । ଗଧୁଆ ମଧ୍ୟ କୃଷକ ଘର ଆଗରେ ଆସି ବସି ରହିଲା ।

ତୁମକୁ ଓ ମତେ ଖାଇଦେବ ।” କୃଷକର ପତ୍ନୀ କହିଲା ।

କୃଷକ ହାତରେ ଥିବା ଛୁଟି ଖଣ୍ଡଟି ଗଧୁଆ ମୁହଁରେ ଦେଇ କହିଲା—“ଗଧୁଆ, ଏ ଖଣ୍ଡଟି ମଧ୍ୟ ଖାଇ ଦେ ।” ତା ପରେ ସେହି ଉପାତୁର କୃଷକ ତରବର ହୋଇ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ।

ଗଧୁଆଟି ସେହି ଛୁଟି ଖଣ୍ଡଟି ଖାଇ ବହୁତ ସମୟ ସେଠାରେ ବସି ରହିଲା । ଖାଇବା ସମୟରେ କୃଷକ ପତ୍ନୀ ଗଧୁଆଟିକୁ ଅଜସ୍ୱ ଖାଲିଦେଲା । କୃଷକ ଦମ୍ଭତର କଥାବାର୍ତ୍ତା ବନ୍ଦ ହେବା ପରେ ଗଧୁଆ ମଧ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏହାପରେ କେତେମାସ ବିତଗଲା । କୃଷକ ଦମ୍ଭ ବଡ଼ ପରିଶ୍ରମ କରି ଅଳ୍ପ ଧନ ଏକାଠି କଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ଗାଈ କିଣିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତ କଲେ ।

କୃଷକ ସେହି ଧନ ନେଇ ଜଙ୍ଗଲ ବାଟରେ ହାଟକୁ ଗଲା । ସେ ହାଟସାରା ବୁଲି ବୁଲି ଅଳ୍ପ ଧନରେ କମ୍ ବୟସର ଗୋଟିଏ ଗାଈ କିଣିବାକୁ ଠିକ୍ କଲା । ଏ ସମୟରେ ଜଣେ ଦୁବଳ ଲମ୍ବା ଲୋକ ତା ପାଖକୁ ଆସିଲା । ସେ କୃଷକକୁ ପଚାରିଲା—“କଣ ତୁମେ ଗାଈ କିଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?”

“ଆଜ୍ଞା, ହଁ ! କିନ୍ତୁ ବଡ଼ଆ ଗାଈ କିଣିବା ପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ ବେଶି ଧନ ନାହିଁ ।” କୃଷକ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

କୃଷକର ପତ୍ନୀ ପଚାରିଲା—“ଛୁଟି କାହିଁ ? ଛୁଟି ସହଜ କାଞ୍ଚି ମିଶାଇ ଖାଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ତ ଆର କରୁଛି ।”

ଉପରେ କୃଷକର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଏଣୁ ସେ ଦ୍ୱାର ମୁହଁରେ ବସିଥିବା ଗଧୁଆ ଆଡ଼କୁ ଆଖୁ ଡେଖାଇଲା ।

“ଆରେ, ଗଧୁଆ ! ଏଣୁ ତୁମେ ଧାଇଁ ଚାଲି ଆସିଛ ? ଯାହାହେଉ ତୁମେ ମଙ୍ଗଳରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ।” କୃଷକର ପତ୍ନୀ କହିଲା ।

“ମୁଁ ଯେଉଁ ଛୁଟି କିଣିଲି, ଗଧୁଆ ମୁହଁରେ ଦେଲି ।” କୃଷକ ଜଣାଇଲା ।

“ଛୁଟି ଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ଗଧୁଆ ଖାଇ ଦେଇଛି ? ତୁମେ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦିଅ । ନଚେତ୍ ସେ

“ମୋ ଘରେ ବହୁତ ଗାଈ ଅଛନ୍ତି । ଦେକରେ ଘରୁ ବାହାରି କୃଷକ ହାତରେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ବୋଧହୁଏ ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ପସନ୍ଦ ଆସିପାରେ ।” ସେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ ।

ଦିହେଁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହି ଘର ପଛପଟେ ଗାଈ ସକାଶେ ଏକ ଗୁଲ ଘରଟିଏ ଥିଲା । ସେଠାରେ ବହୁତ ଗାଈ ଥିଲେ ।

“ତୁମେ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଗାଈ ଦେଖ ।”

ସେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ । କୃଷକ ଏହାଶୁଣି ଆତମ୍ବିତ ହେଲା । ସେ ଭାବିଲା ଯେ ଏପରି ସୁଯୋଗ ବାରମ୍ବାର ଆସେନାହିଁ । ଏଣୁ କୃଷକ ଗୋଟିଏ ବଢ଼ିଆ ଗାଈ ଠିକ୍ କଲା ।

“ତୁମେ ଗୋଟିଏ ବଢ଼ିଆ ଗାଈ ଠିକ୍ କଲ ।” ଏହିକଥା କହି ସେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଗାଈ

ଦେକରେ ଘରୁ ବାହାରି କୃଷକ ହାତରେ ଗାଈଟିକୁ ଧରିଗଲେ ।

ଏହାପରେ ସେହି ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ଡବା ବାନ୍ଧାର କରି କହିଲେ—“ଏହି ଡବାଟି ତୁମ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମୋ ଚରମରୁ ଉପହାର ଦେବ । ଏଥିରେ କଣ ଅଛି ଆଉ କିଏ ନଦେଖି କେବଳ ତୁମ ପତ୍ନୀ ଏକାନ୍ତରେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ । ବୁଝିଲ ।”

କୃଷକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଡବାଟି ଧରି ପଚାରିଲା—“ଆପଣଙ୍କର ଆମ ପ୍ରତି କାହିଁକି ଏପରି ଦୟା ?”

ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ହସିଦେଇ କହିଲେ—“ତୁମେ ଦିନେ ଦୟାବନ୍ଧୁ ଦୁଇଟି ଛୁଟି ଦେଇଥିଲ ନା ? ମୁଁ ସେହି ଗାଈଆ ମୁଁ ଭଲ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ

ଭଲ ଓ ଶରପଙ୍କ ପାଖରେ ଶରପ । ଏବେ
ତୁମେ ଯାଅ, ଭଗବାନ ତୁମର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।”

ଏହିକଥା ଶୁଣି କୃଷକ ବସ୍ତ୍ର ଚିତ ତଥା
ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା । ତା ପରେ ଗାଈଟିକୁ ଧରି
ସେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲ ଦେଇ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

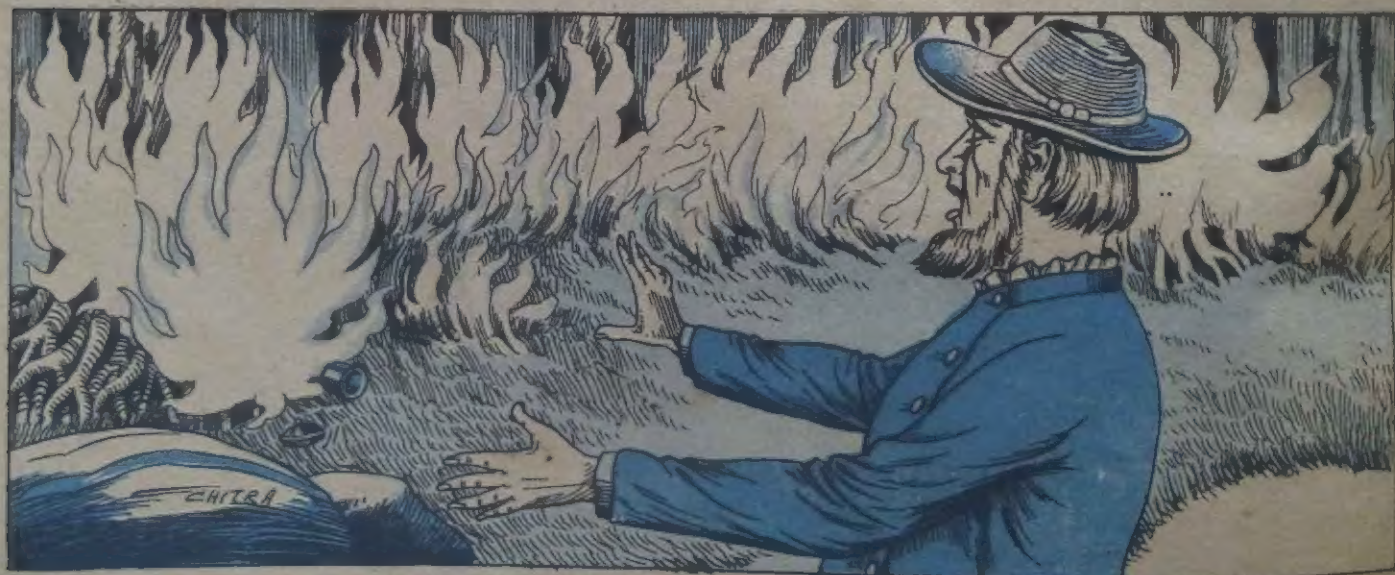
ରସ୍ତାରେ କୃଷକ ମନରେ ଡବା ଭିତରେ
କଣ ଅଛି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେ
ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି କାହିଁକି ତା ପତ୍ନୀକୁ ଏକାନ୍ତରେ
ଡବା ଖୋଲିବାକୁ କହିଲା ? କୃଷକ ଡବାଟିକୁ
ଭଲଭାବେ ଓଲଟି-ପାଲଟି କରି ଦେଖିଲା ।
ତାକୁ ସୁଦ୍ଧିବାରୁ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ କଣ ଥିବାପରି
ଜଣା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ?

କୃଷକ ଭାବିଲା ଯେ ତା ପତ୍ନୀ ଓ ତା
ମଧ୍ୟରେ ସେପରି ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ । ଏଣୁ ତା
ପତ୍ନୀ ଏଥିରେ ଯାହାଥିବ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ
କହିଦେବ । ଏଣୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
କାହିଁକି ଅପେକ୍ଷା କରିବ ? ଏପରି ଭାବ କୃଷକ
ଡବା ଭିତରେ ଥିବା ଜିନିଷକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ

ନିଶ୍ଚୟ କଲା । ସେ ଗାଈଟିକୁ ଚରିବା ପାଇଁ
ଛାଡ଼ିଦେଲା, ଗୋଟିଏ ଗଛତଳେ ବସି ସାବ-
ଧାନରେ ଡବାଟି ଖୋଲିଲା । ହଠାତ୍ ସେହି
ଡବାଟି ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ସେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା ।
କାରଣ ଡବା ଭିତରୁ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଅଗ୍ନି ଶିଖା
ଉଠି ଆଶପାଶର ଗଛଡାଳ ସବୁ ପୋଡ଼ିଦେଲା ।

“ବାପ୍ ରେ ! ମୋ ପତ୍ନୀ ଯଦି ଏହି ଡବା
ଖୋଲିଥାନ୍ତା, ତାର ମୁହଁ ଓ ବାଳ ନିଶ୍ଚୟ
ପୋଡ଼ି ଯାଇଥାନ୍ତା । ସେଦିନ ରାତିରେ ମୋ
ପତ୍ନୀ ଗାଧୁଆକୁ ଚାଲି ଦେଇଥିଲା, ଏଣୁ
ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ ସେହି ଗାଧୁଆଟି ଏପରି
ଉପାୟ ଠିକ୍ କରିଥିବ ।” କୃଷକ ନିଜ
ମନରେ ବାରମ୍ବାର ଭାବିଲା ।

ହୁହୁ ହୋଇ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଜଳୁଥିଲା । ଏଣୁ
କୃଷକ ନିଜ ଗାଈକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।
ସେହି ଅଗ୍ନି ଶିଖା ସାରା ଜଙ୍ଗଲକୁ ଜଳାଇ
ଦେଲା । ମାତ୍ର କୃଷକ ଓ ତା ପତ୍ନୀ ଗାଈ
ଯୋଗୁଁ ବହୁତ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଖରେ ରହିଲେ ।

ପରିଶ୍ରମର ଫଳ

ରାମପୁର ଗାଁରେ କୃଷ୍ଣଦାସ ତଥା ମହବୁବ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ମିତ୍ର ମିଶିକରି ଗୋଟିଏ ବଗିଚା କଣିଲେ ।

କୃଷ୍ଣଦାସ ଗୃଷକାମ ମୋଟେ ଜାଣି ନଥିଲା । ସେ ସବୁଦିନ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରି ତାଙ୍କ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଭାର ଲଦି ଦେଇଥିଲା ।

ମହବୁବ ଗୃଷକାମ ଭଲରୂପେ ଜାଣିଥିଲା । ସେ ଦିନସାରା ଗୃଷ କରୁଥିଲା । ଘାସ କାଟିବା, ଗଛର ମନ୍ଦା ତିଆରି କରିବା ଓ ପାଣି ଛିଞ୍ଚିବାରେ ତାର ଦିନ ବିତାଯାଉଥିଲା ।

ସେହିବର୍ଷ ବଗିଚାରେ ବହୁତ ଫୁଲ-ଫଳ ହେଲା । ସବୁ ବିକିବା ଦ୍ଵାରା ଉଚିତ ପଇସା ମିଳିଲା । ଏବେ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ସେ ପଇସା ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ସମସ୍ୟା ଆସି ପଡ଼ିଥିଲା !

ସେହି ଧନ ସମାନଭାବେ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଉଭୟେ ରାଜ ହେଲେନାହିଁ ।

“ମୁଁ କଠିଣ ପରିଶ୍ରମ କରିବାରୁ ବଗିଚାରେ ବେଶିଫଳ ହେଲା । ଅତଏବ ମତେ ଅଧିକ ଭାଗ ମିଳିବା ଦରକାର ।” ମହବୁବ କହିଲା ।

“ମୁଁ ପବିତ୍ର ମନରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରିବାରୁ ସେ ମତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି ବେଶିଫଳ ଦେଲେ, ଏଣୁ ମତେ ବେଶି ଭାଗ ମିଳିବା କଥା ।” କୃଷ୍ଣଦାସ କହିଲା ।

ଦିହେଁ କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦ-ବିବାଦ କରି ଶେଷରେ ଗାଁର ମୁଖିଆ ପାଖକୁ ଗଲେ । ମୁଖିଆ ତାଙ୍କ କଥାଶୁଣି କହିଲା—“ମୁଁ ତୁମ ଦୁଇଜଣକୁ ଏକ ଛୋଟ କାମ ଦେବି । ଯିଏ ସେହି କାମ ପୂର୍ଣ୍ଣକରି କାଲି ସକାଳୁ ମତେ ଦେଖାଇବ ମୁଁ କାହାକୁ କେତେ ଭାଗ ମିଳିବ କହିଦେବି ।”

ଏହାପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଦୁଇ-ଦୁଇ ବସ୍ତା ଧାନ ଦେଇ କହିଲା—“ଏହି ଧାନ କୁଟି କାଲି ସକାଳୁ ଗୁଞ୍ଜଳ ନେଇଆସ ।”

ସେହି ବସ୍ତ୍ରା ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ କୃଷ୍ଣଦାସ ଓ
ମହବୁବ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

କୃଷ୍ଣଦାସ ଧାନ କୁଟିବା ଭାର ଭଗବାନଙ୍କ
ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଉତ୍ତରକୁ
ଧାନ କରି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ମହବୁବ ରାତିସାରା କାମକରି ଗୋଟିଏ ବସ୍ତ୍ରା
ଧାନ କୁଟି ଚାଲି କଲା ।

ଅଧରାତି ସମୟରେ ମୁଖିଆ ଉଭୟଙ୍କ ଘର
ପାଖକୁ ଗଲା । ସେ ଦେଖିଲା ଯେ କୃଷ୍ଣଦାସ
ଘରୁ ଧାନକୁଟା ଶବ୍ଦ ଶୁଣା ଯାଉନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ମହବୁବ ଘରେ କୁଟିବା ଶବ୍ଦ ହେଉଥିଲା ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ କୃଷ୍ଣଦାସ ତଥା ମହବୁବ
ନିଜ ନିଜ ବସ୍ତ୍ରାସହ ମୁଖିଆ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ମୁଖିଆ କୃଷ୍ଣଦାସର ବସ୍ତ୍ରା ଖୋଲି ଦେଖିବାରୁ
ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ଚାଉଳ ନଥିଲା ।
କୃଷ୍ଣଦାସ ଭବିଷ୍ୟ ଯେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦୟାରୁ
ସବୁ ଧାନ ଚାଉଳ ହୋଇ ଯାଇଥିବ । କିନ୍ତୁ
ବସ୍ତ୍ରାରେ ଧାନ ଦେଖି ତାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା ।

ମହବୁବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବସ୍ତ୍ରାର ଗୋଟିକରେ
ଚାଉଳ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧାନ ଥିଲା ।

“କୃଷ୍ଣଦାସ ଦେଖୁଛ ନା? ପରିଶ୍ରମ ବିନା
ଫଳ ମିଳି ନଥାଏ । ତୁମେ ଭଗବାନଙ୍କ ପ୍ରତି
ବିଶ୍ୱାସ କଲ, ମାତ୍ର ତୁମକୁ ଭଗବାନ ଅନୁଗ୍ରହ
କଲେନାହିଁ । ଯଦି ଭଗବାନ ଅନୁଗ୍ରହ
କରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ତୁମଦ୍ୱାରା କାମ କରାଇ
ତୁମକୁ ଫଳ ଦେଇଥାନ୍ତେ । ବଗିଚାରୁ ଯାହା
ଆଦାୟ ହେଲା ତାହା କେବଳ ମହବୁବର
ପରିଶ୍ରମର ଫଳ । ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ମହବୁବ
ସଙ୍ଗେ ପରିଶ୍ରମ କରିଥାନ୍ତୁ ବଗିଚାରୁ ବେଶି
ଆଦାୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଭବିଷ୍ୟତରେ ମିଶିକରି
କାମ କରି ଓ ଯାହା ଆଦାୟ ହେବ ସମାନ
ଭାବେ ବାଣ୍ଟିନିଅ ।” ମୁଖିଆ ଚାଲିଗଲା ।

ଏହାପରେ କୃଷ୍ଣଦାସ ମଧ୍ୟ ମହବୁବ ସଙ୍ଗେ
ମିଶି ସବୁ କାମ କଲା । ଯାହା ଆଦାୟ ହେଲା
ବାଣ୍ଟିବା ସମୟରେ ଆଉ ମୋଟେ ଶୁଣ୍ଠ-ଗୋଲ
ହେଲେନାହିଁ ।

ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ପାଠକ କହୁଛନ୍ତି ମୁଁ
 ତଳେ ଚାଲିଯିବି ଏ ମାଲିକ ମାଧା । ମାଧା
 ମାଲିକ ଅତି ସମ୍ମାନରେ କାହିଁ ପାରିବୁ ଯେ
 ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମଲିକତା କାଶି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର
 କଣ କହବ ? ଅମେ ନିଜ ହସ୍ତରେ ସିଦ୍ଧା
 ସୁଧାକୁ କେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଗଦିର ଚୋରା ନିଆଡ଼
 ଦେଖାଉ ?”

“କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ଯେଉଁ କାହିଁ ? କାଣ
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?” ସମସ୍ତ ମଲିକତା
 ଅନ୍ତରାଳରେ ।

କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ଯେଉଁ କାହିଁ ? କାଣ
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?

କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?

“କହୁ ! ଏ କଣ କହୁଛନ୍ତି ? କାଣ
 ମାଲିକ ତାର ଏକ ଅନ୍ତରାଳରେ କହୁଛନ୍ତି
 ବେଶ ପିନ୍ଧାଇ ଏହା କହୁଛନ୍ତି ମାଲିକ କହୁଛନ୍ତି”
 ଶବ୍ଦକର୍ମୀ ପଚାରିଲେ ।

“ମନ୍ତ୍ରଣା ପଦ ଏପରି କହୁଛନ୍ତି କହୁଛନ୍ତି
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?

କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?
 କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ? କାଣ କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?

କହୁଛନ୍ତି କାହିଁ ?

ହଠାତ୍ ନିଜ ବକ୍ତା ଉଠାଇ ଭିତର-ପିଠିକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଫିଙ୍ଗିଲା । ବକ୍ତାଟି ପିଠିରେ ବାଜି
ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଗନ୍ଧାଧର ଉପରି ଯୁବକ ଜୀବଦତ୍ତ ପାଖକୁ
ଯାଇ କହିଲା—“ଆଜ୍ଞା, ବଡ଼ ଭୁଲ ହୋଇ
ଯାଇଛି । ଆମ ପାଖରେ ଟାଣ ଦଉଡ଼ି ଥିଲେ
ତାକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତେ । ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଆମ
ବକ୍ତା ପ୍ରହାରର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ସେହି ଭୂତ
ଉପରେ ପଡ଼ିନାହିଁ । କାରଣ ତା ଶରୀରକୁ
ଜଟା ଘେରି ରହିଛି ।”

“ଏହିଥର ଆମେ ସେହି ଭୂତକୁ ତୁ କହିବା
ପ୍ରକାରେ ଦଉଡ଼ି ଫିଙ୍ଗି ବନ୍ଦୀ କରିବୁ ।
ତୁମେମାନେ ଏଠାରୁ ଯାଅ । ଆମେ ଗୁମ୍ଫାକୁ
ଯାଇ ସେହି ଭୂତ ତଥା ମାନ୍ଦିକକୁ ମଧ୍ୟ
ବନ୍ଦୀକରି ତଳକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବୁ ।” ଜୀବଦତ୍ତ
ଏପରି କହିଲେ ।

ଜୀବଦତ୍ତ ତଥା ଶତ୍ରୁଶର୍କା ଚଢ଼ାଣ ଉପରେ
ଚଢ଼ି ଗୁମ୍ଫା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ଯେ
ଜଟାଧାରୀ ଭୂତ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଏପରି
କହୁଥିଲା—“ଗୁରୁଦେବ ! ଏକସିଙ୍ଗିଆ ମଇଁଷି
ଉପରେ ବସି ଆସିଥିବା ଯମଦୂତ ସହଚ ଆଉ
ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ମିଶି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ
ଆମ ଗୁମ୍ଫାକୁ ଗୁଲି ଆସୁଛନ୍ତି, ତଥା ସେମାନଙ୍କୁ
ଭସ୍ମ କରିଦିଅ ।”

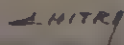
କିନ୍ତୁ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର
ଆସିଲା ନାହିଁ । ସେହି ଜଟାଧାରୀ ଭୂତ ଭୟରେ
ଜାହାଜମାନୁ

ଅବସାଇ ପଛକୁ ହଠାତ୍ ଚାହିଁଦେଲା । ତାର
ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାକୁ ଆସୁଥିବା ଜୀବଦତ୍ତ ଓ
ଶତ୍ରୁଶର୍କାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍
ସେ ଜୋରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

“ଆରେ ଭୂତ ! ପଳାଉଛୁ କାହିଁକି । ଆମେ
ତୋ ଗୁରୁର ଗୁରୁ । ତୁ ନିଜ ଗୁରୁକୁ ମଧ୍ୟ
ବାହାରକୁ ଡାକିଆଣ ।” ଏହା କହି ଜୀବଦତ୍ତ
ହାତରେ ଦଣ୍ଡା ଉଠାଇ ଭୂତ ପାଖକୁ ଗଲେ ।
ସେହି ସମୟରେ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ସେମାନେ
କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାର ଶୁଣିଲେ “ଆଜ୍ଞା, ହଁ”
କହି ଭୂତ ପୁରା ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ ଗୁଲିଗଲା ।

ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଶତ୍ରୁଶର୍କା
ଭିତରକୁ ଗଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ସେହି ଭୂତ

“... 1945-1946 ...”

“ତେବେ ମୁଁ କି କରୁଛି ତାହା ନାନୀ
ଆମ ପଛେ ପଛେ ଆସି ସେହି ସ୍ୱପ୍ନକୁ
ଆମେ ପଢ଼ିବାକ୍ଷଣି ବର୍ଦ୍ଧା କଲା ହୃଦୟ

ଆମକୁ ଆତ୍ମମଣି କରିବେ? ଏହା ନା ।”
 ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ, ମୋର ଏହି ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି ।”
 ଜୀବଦତ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ତେବେ ତୁମେ ଗୋଟିଏ କାମ କର ।
 ଆମେ ଏକାଥରେ ଦୁଇଟି ପଥରକୁ ଠେଲିଦେବା ।
 ତୁମେ ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଚାଲିଯାଅ । ଜଳନ୍ତା
 ଦିହୁଡ଼ିଟିଏ ମୁଁ ସେହି ସୁଡ଼ଙ୍ଗକୁ ଫିଙ୍ଗିବା ପରେ
 ଯଦି ସେମାନେ ଆତ୍ମମଣି ନ କରିବେ, ଆମେ
 ସେହି ଆଲୋକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦେଖି ପାରିବା
 ଯେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାରେ କଣ କଣ ଅଛି ।
 ତା ପରେ ସତର୍କ ହୋଇ ଆମେ ସେଠାକୁ
 ଯାଇ ପାରିବା ।” ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ ଚାଲିଲେ ।

“ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ, ତୁମେ ଯାହା କହୁଛ ଅତି
 ଭୁଲ୍ ମାନ ଉପାୟ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି
 ଉପାୟ ନାହିଁ । ଚାଲ, ଏହିପରି କରିବା ।”
 ଜୀବଦତ୍ତ କହିଲେ !

ଜୀବଦତ୍ତ ମୁହଁରୁ ଏହିକଥା ବାହାରିବାକ୍ଷଣି
 ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ ଗୁମ୍ଫା ମଝିରେ ଥିବା ଅଗ୍ନିକୁଣ୍ଡ
 ପାଖକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ଦିହୁଡ଼ି ନେଇ ଜଳାଇଲେ ।
 ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ସେହି ଦୁଇଟି ଦିହୁଡ଼ିକୁ
 ଉଠାଇଲେ । ତା ପରେ ଉଭୟେ ମିଶି
 ଚାଲିକୋଣିଆ ପଥରଟିକୁ ଠେଲିଲେ । ସେହି
 ପଥରଟି ପଛକୁ ନେଇ ପାଖକୁ ଚାଲିଯିବା ଦେଖି
 ଜୀବଦତ୍ତ ହଠାତ୍ ତଳେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।

ଜୀବଦତ୍ତ

ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ ସେହି ଦୁଇଟି ଦିହୁଡ଼ି ଦୁଇଟି
 ଭିତରକୁ ଜୋରରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ।

ସେହିକ୍ଷଣି ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ ତଥା ଜୀବଦତ୍ତ
 ନିଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦକରି ବଡ଼ କୌତୁହଳ ସହ ଜଣ
 ହେବ ଜାଣିବାପାଇଁ ସେହି ଦିଗକୁ ଚାହିଁ
 ରହିଲେ । ଏକ ମିନିଟ୍ ପରେ ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ
 ଠୋ ଠୋ ହସି କହିଲା—“କହିବର, ଯେହ
 ଦୁଷ୍ଟମାନେ ଆମକୁ ଠକିଦେଇ ଏଠାରୁ ବହୁତ
 ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଇଚ୍ଛୁଛି ଯେ
 ସେମାନେ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୁଚି
 ରହିଛନ୍ତି ।”

“ହୋଇଥାଇ ପାରେ, ଏହା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ
 ଯେ ସେମାନେ ସେହିମାନେ ହତାଶ ନେଇ

ଶତ୍ରୁଗର୍ଭୀ

ଆମର ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବେ । ଶବରଦାର !”
ଜୀବଦତ୍ତ ନିଜ ମିତ୍ର ଶତ୍ରୁଶର୍କାଙ୍କୁ ସାବଧାନ
କରାଇଲେ ।

“ଆଉ କେତେ ସମୟ ସାବଧାନ ହୋଇ
ରହିବା ? ସୁଯୋଦୟ ହେବାକୁ ଯାଉଛି !”
ଏହିପରି କହି ଶତ୍ରୁଶର୍କା ଜୋରରେ ଶତ୍ରୁ
ବାହାର କରି ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରଟି ଦେଖିଲେ ।
ଠିକ୍ ସେତେବେଳେ ଜୀବଦତ୍ତ ଗୋଟିଏ ବଙ୍କା
ଉଠାଇ ପୁଣି କିଛିସମୟ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରକୁ
ଫିଟିଦେଲେ ।

ଶତ୍ରୁଶର୍କା ସୁଡ଼ଙ୍ଗକୁ ଯେଉଁ ଦିଗୁଡ଼ି
ଫିଟିଥିଲେ ତା ଆଲୋକରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ
ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଦେଖାଗଲା । କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଚରଣବର୍ଣ୍ଣ

ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ଜୀବଦତ୍ତ ମଧ୍ୟ ସାବଧାନ
ହୋଇ କହିଲା — “ଶତ୍ରୁଶର୍କା, ସର୍ବମାନ ଆମ
ଏହି ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଦେଇ ଯିବାକୁ ସୁଡ଼ଙ୍ଗକୁ ଛିଦ୍ର ।
ସେହି ଦୁଷ୍ଟମାନେ ସେପଟେ ଲବ୍ଧିପାଇ ଯିବେ ।
ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଆମକୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ
ଦେଲେଣି । ଏଣୁ ଏହି କାମ ଦେଇ ଶେଷ
କରିବାକୁ ହେବ ।” ଏହିପରି କହି ଜୀବଦତ୍ତ
ହଠାତ୍ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ।
ଶତ୍ରୁଶର୍କା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପଛରେ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଦେଇ
ଗୁଲିଗଲେ ।

ସେହି ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କୁ ପଥର-ଗୋଟି ଛଡ଼ି
ଆଉ କିଛି ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ଶତ୍ରୁଶର୍କା
ହାତରେ ନିଜ ଶତ୍ରୁଧାରୀ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ
ଜାଗ୍ରତରେ ଗୁଲିଲେ । ଜୀବଦତ୍ତ ମନ୍ଦଦଣ୍ଡ
କାନ୍ଥରେ ମାରି ସବୁଆଡ଼ି ଭଲଭାବେ ପରୀକ୍ଷା
କରି ଶତ୍ରୁଶର୍କାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ ।

ସେମାନେ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ ଦୁଇ-ତଳ
ମିନିଷ ଗୁଲିବା ପରେ ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ଵାରରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାହାରେ ଏକ ବିଶାଳ ପଡ଼ିଆ
ଦେଖାଗଲା । ସେଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶିଥିଳ-
ବସ୍ତ୍ରରେ ଥିବା ଅନେକ ଛୋଟ-ବଡ଼ ଭର ଓ
କି ଦୁର୍ଗର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଗଲେ ।

ଜୀବଦତ୍ତ ସେହି ଭର ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା
ମାତ୍ରେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ କହିଲେ —
“ଶତ୍ରୁଶର୍କା, ସୁଯୋଦୟ ସମୟ ନିକଟ
ହେଲାଣି । ଆନନ୍ଦର କଥା ଆମେ ଏବେ

ସୂତ୍ରରେ ସୁଦ୍ଧା ସୁଦୂର ଦେଇ ଶିଥିଳନଗରରେ
ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

“କଣ ? ଶିଥିଳନଗର ? ଏଠାରେ
କଣ ଅଛି ? କଣ ଆଜ୍ଞା କେତେକ ଭଙ୍ଗା ଘର
ଆମକୁ ଦେଖା ଯାଉଛି !” ଶତ୍ରୁଗନ୍ଧୀ
ପଚାରିଲେ ।

“ଏକ ସମୟରେ ଏହା ଘର ଗୁଡ଼ିକ ହୁଏ ତ
ନଗରର ସୁଖୀ ଘର ହୋଇ ଥାଇପାରେ ।
ମାନ୍ଦିକ ଓ ଜଟାଧାରୀ ଭୂତ ଏହି ଦୁର୍ଗରେ
ମୁଣାପର ଏଠାରେ ଲାଗି ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ
ଧରିବାକୁ ହେବ । ସେମାନଙ୍କୁ କିପରି ଆମେ
ବାହାରକୁ ଢାକି ପାରିବା ?” ଜୀବଦତ୍ତ
ପଚାରିଲେ ।

ଜୀବଦତ୍ତ ଭାବିବା ପ୍ରକାରେ ମାନ୍ଦିକ ଓ
ଜଟାଧାରୀ ଭୂତ ସେହି ଶିଥିଳନଗରରେ ଲାଗିରହି
ନଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ସେଠାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ
ମନ୍ଦିରର ଏକ ବିଶାଳ ମଣ୍ଡପସ୍ଥ ଭକ୍ତ
ଆସନରେ ବସିଥିବା ଏକ ପୂଜାରୀଣୀ ସମ୍ମୁଖରେ
ନସିଥିଲେ । ପୂଜାରୀଣୀର ଉଭୟ ପାଖରେ
ଦୁଇଜଣ ଶିଳ୍ପକର ଆକୃତିବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ଖଣ୍ଡାଧରି
ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ।

ପୂଜାରୀଣୀ ଆଖି ଲଲକରି ଓ ବାନ୍ତ କାନ୍ଦୁ
କହିଲା—“ଆଜେ ମାନ୍ଦିକ ଓ ଜଟାଧାରୀ
ଭୂତ ! ତିଆ ହୋଇଯାଅ । ତୁମମାନଙ୍କ
ମୁଣ୍ଡରେ ଯେମିତି ଏହା ପକାଇ ନଗରର ରହଣୀ
ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ।”

“ମହାଶକ୍ତି ! ଆପଣଙ୍କ ଆଜ୍ଞାହେଲେ
ଏହିକ୍ଷଣି ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀକରି ଜଟାଧାରୀ
ଭୂତର ଖାଦ୍ୟ କରିଦେବ ।” ମାନ୍ଦିକ ଓ
ଅରି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ପୂଜାରୀଣୀ ଅଛନ୍ଦାସ କରି ନିଜ ହାତରେ
ଥିବା ଶୁଳକୁ ଘୋଡ଼ି କହିଲା—“ତୋର ଜଟାଧାରୀ
ଭୂତ ଏଡ଼େ ମୁର୍ଖ ଯେ ତାକୁ ଶାଳବାଳୁ
ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଖାଇ ପାରୁନାହିଁ । ଏହା ଭୂତ
ଦୟାରୁ ସେ ଦୁଇଜଣ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏଠାକୁ
ଆସିଗଲେ । ସେମାନେ କିଏ ? କେଉଁଠାରୁ
ଆସିଛନ୍ତି ? ଏ ସବୁ ବାହାରି ନିଜାତି ମହା
ଭୂତପାଳି ବସନ୍ତନାଥ କହନ୍ତି । ନିଜପରି
ହୁଅଁ, ହୁଅଁ !”

“... ହିଁ, ମହାନ୍ତି! ଆମକୁ ଜଣା
... ” ସେଠାକାର ସେବକମାନେ ମୁକ୍ତ
କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

ପୂଜାରଣୀ ଥରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉତ୍ସବ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଦେଖି କହିଲା—“ଆରେ ମୂର୍ଖ, ମୋ କଥା
ଧାନ ଦେଇ ଶୁଣ । ସେହି ଦୁଇଜଣ
ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ମୋ ପାଖକୁ ଏପରି ବନ୍ଦୀକରି
ଆଣିବ ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି
ଅସୁବିଧା କିମ୍ବା କଷ୍ଟ ନହେବ! ସୁଯୋଗୟ
ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ସେମାନେ ଆମର ଏହି
ଘରଟିକୁ ଖୋଜି-ଖୋଜି ନିଶ୍ଚୟ ଆସୁଥିବେ!
ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଜଣ ଗୁପ୍ତ ବେଶରେ
ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ସେମାନେ କି
କି କଥା ହେଉଛନ୍ତି ଶୁଣିନା! ଠିକ୍
ଦୁଇପହର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ମୋ ପାଖକୁ
ନେଇଆସ । ସେତେବେଳେ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ।
ଏ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଭଲଭାବେ
ସୁଯୋଗ ଦିଅ ।”

“... କି... !” ସହସ୍ରାଧାର
ଗୁଣେଣୀ ସେବକ, ମାନ୍ଦିକ ଇତ୍ୟାଦି ଜଣେ
ଭୂତ ପୂଜାରଣୀକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ମୁଗ୍ଧର
ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ।

“ଗୁରୁଦେବ! ପଛପଟୁ ଯାଇ ମୁଁ
ଦୁଇଜଣକୁ ଆକ୍ରମଣ କରି ତାଙ୍କୁ ଖାଇଦେବା
ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ମହାନ୍ତି ପୂଜାରଣୀ! ଠିକ୍
ମତେ ଭଲ ନା ଶୁଣିବାକୁ ନାହିଁ...
ଭୂତ କହିଲା ।

“ଆରେ, ତୋ ଠାରୁ ମତେ ଅଧିକ ଅପମାନ
ମିଳିଛି ।” ଏହିପରି କହି ମାନ୍ଦିକ ଗୋଟିଏ
ଛୁରା ହାତ ମୁଠାରେ ଜୋରରେ ଧରି କହିଲା—
“ଦେଖ, ସେ ଦିହେଁ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଦ୍ୱାର ପାଖରେ
ବସିଛନ୍ତି । ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ମାରି ତଣ୍ଡୁଳୁ
ଧାଇ ପଳାଇବା! ଗୁଲ ।”

ଏହାପରେ ଚିତାବାଘପରି ମୁକ୍ତ
ହଲାଇ ଚାଲିଗଲେ ଓ କିଛି ଦୂର ଯିବାକୁ
ସେମାନେ ଚାଲିଲେ । (୧୫୫)

ଯଶ-ସାଧନା

ଦ୍ଵିତୀୟାଦି ଶକ୍ତି ଉପରୁ ଶବ୍ଦ ଆଣି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ପୁରୁଷ ଶୁଣାନ- ଅଭିମୁଖେ ଭୁଜିହୋଇ ଚାଲିଲେ । ଯିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ କହିଲା—“ମହାରଜା, ତୁମେ କଣ ସାଧନା କରିବା ସକାଶେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଉଠାଉଛ ? ମାତ୍ର ମନେରଖ ଯେ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ପରି ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଥିବା ବସ୍ତୁକୁ ନିଜ ହାତରେ ଯେପରି ଧ୍ଵଂସ ନକରି । ତୁମ ପରିଶ୍ରମକୁ ଭୁଲାଇବାପାଇଁ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତିର କାହାଣୀ ଶୁଣାଉଛି, ଶୁଣ ।”

ବେତାଳ ଏପରି କହିଲା : ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗରେ ଶୋଣାବତୀ ନଦୀ କୂଳରେ ସଦାନନ୍ଦ ନାମକ ଜଣେ ବାଣାବଜାଇବା ଲୋକ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ସରସ୍ଵତୀ ତଥା ଅଭିନବ ନାରଦ କହୁଥିଲେ । ଅନେକ ରଜା ତାଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚସଙ୍ଗକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସଦାନନ୍ଦ ମନରେ

ବେତାଳ କଥା

[illegible]

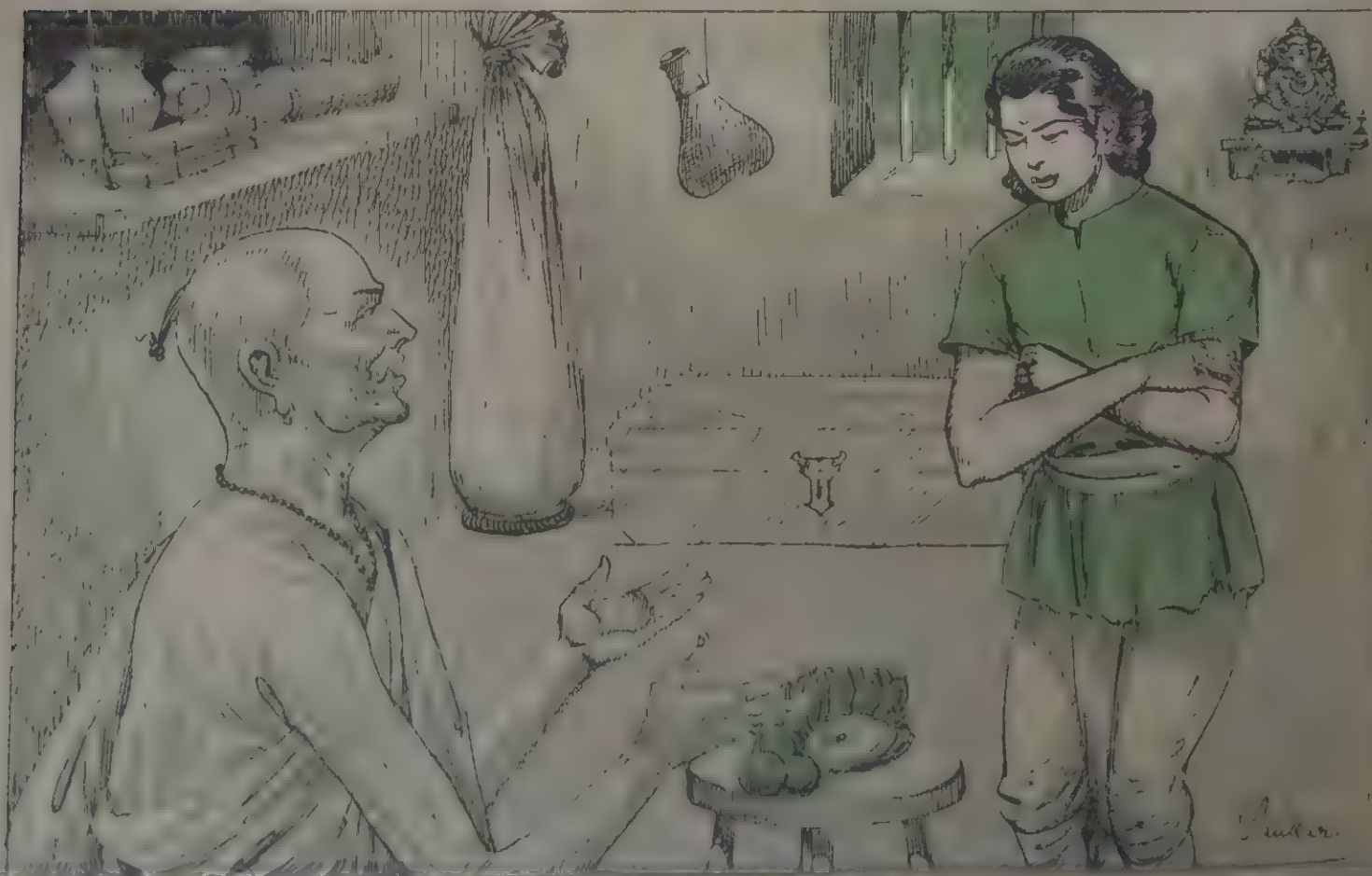
ଧାର୍ମିକ ଶ୍ରୀରେ ମହାନନ୍ଦ ହିଁ
 ହେଲେ । ଧର୍ମର ଉପମାନେ ତାଙ୍କଠାରୁ
 ବିଦ୍ୟା ମାତ୍ର କରୁଥିଲେ ଆସିଲେ ମେମାନଙ୍କ
 ଜାତିର ପୁରୁଷର ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପାଶକୁ ପଠାଇ-
 ଦେଲେ । ମେହେବେଳେ ମହାନନ୍ଦ ପାଶକୁ
 ଗୁଣକାରୀ ନାମକ ଜଣେ ଯୁବକ ଆସି ଏଣା
 ବଜାଇବା ଶିଖିବାପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

“ବାସ, ମୁଁ ଏବେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ ଯାଇଛି ।
ମୋର ଅନେକ ବିଷୟ ଅଛି । ତୁ ସେ

(iii) $\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial v^i} \right) = \frac{\partial L}{\partial x^i}$
 (iv) $\frac{\partial L}{\partial t} + \sum_{i=1}^n v^i \frac{\partial L}{\partial x^i} - \frac{\partial L}{\partial t} = 0$

“ହେ, ମହା ହୃଦୟ ! ଆମର ପକ୍ଷୀଟି
କଥା ଗପ କଥା ପୁରୁଷର କହିନାହିଁ ।
ମୁଁ ପୁରୁଷ କଥା ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ଆସିଛି । ଯଦି ଆପଣ ଶିଖାଇବେ ମୁଁ ମୋ
ବଜାଇବା ଶିଖିବି । ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ତେ
ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଯତ୍ନ ଗ୍ରହଣ କରିବି ।” ଦୁଇଜଣ
ବିବେଚନା କଲେ ।

“ବାପ, ତୁମର ଉପାଦେ ପ୍ରତିଫଳିତ, କିନ୍ତୁ
ବୋଧହୀନ ତୁମକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟା ଟିକାଇବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚରହି ପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି
ତୁମେ ବହୁତ ଦୂରରୁ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛ ।
ଏଥିରୁ ଅବଶ୍ୟ ବାଣୀ ବଜାଇବା ଟିକାଇବ ।

ଏହାପରେ ସେ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତିକୁ ନିଜ ଶିଷ୍ୟ ରୂପେ
ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ଧୀରେ ଧୀରେ ପୂର୍ଣ୍ଣସାବେ ବାଣୀ
ବଜାଇବା ଶିଖିଲା ।

କିନ୍ତୁ ସଦାନନ୍ଦ ଯାହା ଭାବିଥିଲେ, ତାହା
ହେଲା । ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ଅଧା ବଦ୍ୟା ଶିଖିଥିବା
ସମୟରେ ସଦାନନ୍ଦ ରୋଗାନ୍ତ ହେଲେ ।
ଦିନେ ସେ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତିକୁ ଡାକି କହିଲେ—
“ବାପ, ମୋର ଶେଷ ସମୟ ଆସିଗଲା ।
ତୁମର ବଦ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ ।
ଯଦି ତୁମେ ଗୁର-ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଆସିଥାନ୍ତି,
ତୁମକୁ ମୁଁ ମୋ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ବାଣୀ ବାଦକ
କରିଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏ ଯଶ ଆମ
ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । ଆମ ବଂଶରେ

ବହୁତ ଦିନରୁ ଗୋଟିଏ ବଚନ ବାଣୀ ଅଛି ।
ସେଥିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱର ନାନୋଟି ସ୍ଥାନରେ
ଧ୍ୱନିତ ହେଉଛି । ଯେ କୌଣସି ବାଣୀ-ବାଦକ
ବଜାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୋତାଙ୍କୁ ଅଦ୍ଭୁତ ସ୍ୱର
ସେଥିରୁ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ । ମୁଁ ଏହି ବାଣୀ
ତୁମକୁ ଦେବି । ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ତୁମେ
ରଜାମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦେଇ ପାରିବ । ଏହା
ବ୍ୟତୀତ ତୁମେ ଶ୍ରୋତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତୁମରେ
ପକାଇ ଏକ ଯଶସ୍ୱୀ ବାଣୀ-ବାଦକ ହୋଇ
ପାରିବ ।” ଏହିପରି ବୁଝାଇ ସଦାନନ୍ଦ ସେହି
ଅପୂର୍ବ ବାଣୀଟି ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ହାତରେ ଦେଇ
ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ ।

ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ଭକ୍ତିପୂର୍ବକ ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ
ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଠି ଯିବା ଶେଷକରି ସ୍ୱୟଂ ସେହି ବାଣୀଟିକୁ

କହିଲେ ଯେ ଗନ୍ଧବ ଆଣି ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଦ୍ଵାରା
ଏପରି ବାଦନ ଅସମ୍ଭବ ।

ଅନେକ ଦେଶରୁ ଯୁବକ ଆସି ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀର
ଶିଷ୍ୟ ହେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀ
ସେମାନଙ୍କୁ ମନା କରାବାପାଇଁ ମନା ହେବା
ଛଳନା ଦେଖାଇଲା ।

ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀ ଏକ ମହାନ
ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ, ସତ୍ତ୍ଵୀ ଓ ଧର୍ମାବଳ ହୋଇଥିଲେ ।
ମଧ୍ୟ ଏକାନ୍ତରେ ରହିବା ସମୟରେ ସେ
ମାନସିକ ଅଶାନ୍ତରେ ସମୟ କାଟୁଥିଲା ।

ଦିନେ ରଜା ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀକୁ ଡକାଇ କହିଲେ—
“ତୁମକୁ ମୋ କନ୍ୟା କଲ୍ୟାଣକୁ ବାଣୀ-ବାଦନ
ଶିଖାଇବାକୁ ହେବ । ସେ ତୁମକୁ ଧର୍ମ-ପଥ
ରୂପେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵୀକାର କରିଛି ।”

ସେହିକଥା ଶୁଣି ତାର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା
ଦୁଇଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ
ରାତିରେ ନିଜର ବିଚିତ୍ର ବାଣୀ ନେଇ ଗୁପ୍ତରେ
ଏକ ନଦୀ କୂଳରେ ପହଞ୍ଚି ସେହିଠିକୁ
ପଥରରେ ପିଟି ପିଟି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି କରିବାର
ଏହାପରେ ସେ ସିଧା ତା ଗୁରୁଙ୍କ ଉପାସକୁ
ଗୁଲ୍‌ଯାଇ ଅଳ୍ପଦିନ ସେଠାରେ ରହି ନିଜର
ପୁରା ବାଣୀ ନେଇ ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରାମର୍ଶ କଲା
ଗୁରୁଙ୍କ ଅଗ୍ରବରେ ମଧ୍ୟ ତା ସାଧନା ସଫଳ
ହୋଇଗଲା ।

କେତେଦିନ ପରେ ସେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ
ତା ସାଧନା ସଫଳ ହୋଇଛି । ତା ପରେ

ନେଇ ରଜାଙ୍କ ସଭାକୁ ଗଲା ଓ ରଜାଙ୍କୁ
ନିବେଦନ କଲା—“ମହାରଜା, ଆପଣ ମତେ
ରାଜସଭାରେ ବାଣୀ-ବାଦକ ରୂପେ ରଖନ୍ତୁ ।”

ରଜା ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀକୁ ବାଣୀ-ବାଦନ କରାବାପାଇଁ
ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଗୁଣକାର୍ତ୍ତୀ ନିଜ ଯୁବ
ପରିଚିତ ସଙ୍ଗୀତକୁ ସେହି ବିଚିତ୍ର ବାଣୀରେ
ଯୁକ୍ତ କଲା । ମଙ୍ଗୀତ ଶୁଣି ସରାସଦଗଣ ମୁଗ୍ଧ
ହୋଇଗଲେ । ସେମାନେ ଏପରି ବାଣୀ-ବାଦନ
କେବେ ଶୁଣି ନଥିଲେ । ରଜା ତାକୁ ରାଜ-
ସଭାରେ ବାଣୀ-ବାଦକ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରି
ତାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଲେ । ଫଳରେ ତା ସଶ-
କ୍ତିତ୍ଵରେ ବିସ୍ତାରିତ ହେଲା । ଅନେକ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବାଣୀ-ବାଦକ ତା ବାଣୀ-ବାଦନ ଶୁଣି

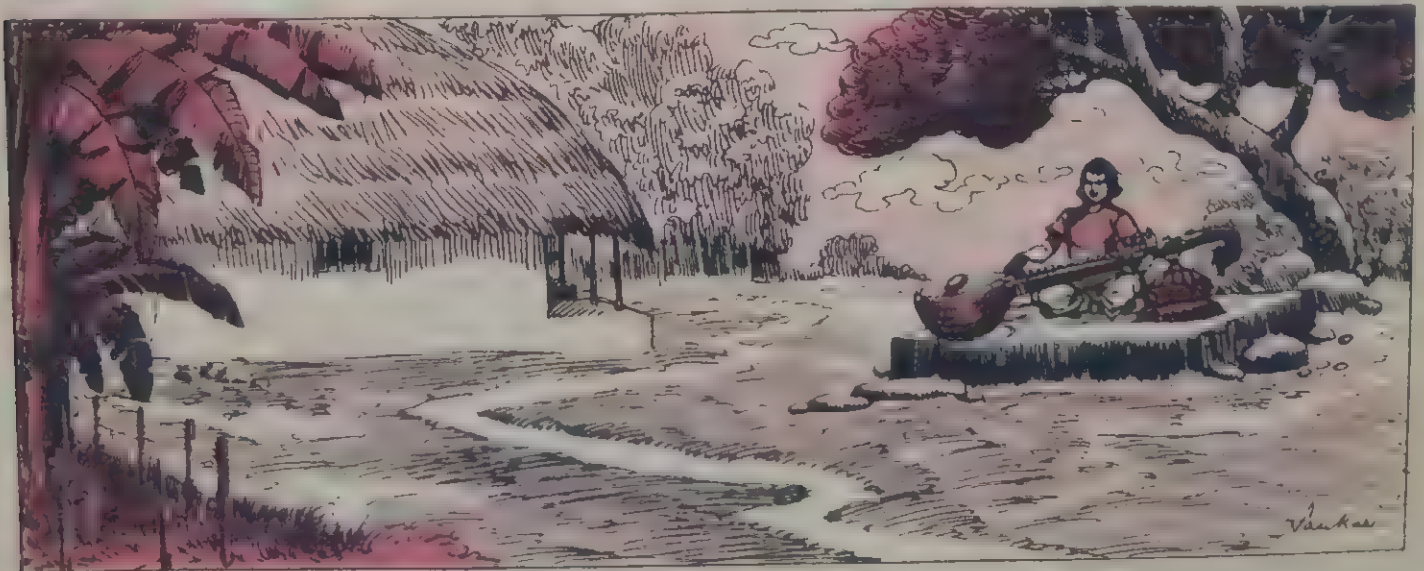
ଦେଖିବାକୁ ତାହା ସାଧାରଣ ଲୋକ ଦୃଶ୍ୟ ସାଦୃଶ୍ୟ ଶୁଣାଇଲା ।

ଏଣିକି ସେ କଳବତୀ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଣୀ-ବାଦନ ଶିକ୍ଷାଦେଇ ଏକ ଗୁରୁକଳ ସଂସ୍ଥାପନ କଲା । କାଳକ୍ରମେ ରଜା ମଧ୍ୟ ନିଜ କନ୍ୟାକୁ ତା ସଙ୍ଗେ ବିବାହ କରାଇଲେ ।

ବେତାଳ ଏହି କାହାଣୀ ଶୁଣାଇ ପଚାରିଲା—
“ମହାରଜା, ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ପାଗଳ । କଣ ବିଚିତ୍ର ବାଣୀକୁ ଧ୍ୟାନ କରିବା ତାର ପାଗଳପଣ ନୁହେଁ? ଯଦି ସେ ପୁଣି ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ନ ଥାନ୍ତା ସେ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ି ନଥାନ୍ତା କି? ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି କାହିଁକି ଏପରି କଲା? ତୁମେ ଜାଣିଶୁଣି ଉତ୍ତର ନଦେବ ଯଦି ତୁମର ମୁଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ ।” ଏହାଶୁଣି ବିହମାଦିତ୍ୟ ଏପରି କହିଲେ—“ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ପାଗଳ ନୁହେଁ । ସେ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି କାମ କରୁଥିଲା । ତାର ସଦାନନ୍ଦ ପରି ବିଦ୍ବାନ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଥିଲା । ସଦାନନ୍ଦ ଅସମୟରେ ମରିଯିବାରୁ ତା ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ସେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଲାଭ କରିବାପାଇଁ ଶେଷ୍ଠା କରି କରୁ ତାକୁ ବିଚିତ୍ର ବାଣୀ ମିଳିଲା । ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧନକୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ନଥାଏ, ପ୍ରତିଭାକୁ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଇଥାଏ । ମାତ୍ର ସାଧନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଫଳରେ ତାହା ତାର ଅଗାଧର କାରଣ ହେଲା । ନିଜ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାପାଇଁ ସେହି ବିଚିତ୍ର ବାଣୀ ଶଣ୍ଡ ଶଣ୍ଡ କରିବା ତା ପକ୍ଷେ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ତାଠାରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର କମ୍ ନଥିଲା । ଏଣୁ ସେ ଏକଲବ୍ୟଙ୍କ ପରି ନିଜ ଗୁରୁକୁ ଧ୍ୟାନ କରି ନିଜ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲା । ଯଦି ତାହା ପୁଣି ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ଗୁଣକାର୍ତ୍ତି ବୋଧହୁଏ ସେଥିପାଇଁ ଦୁଃଖ କରି ନଥାନ୍ତା ।”

ରଜାଙ୍କ ଏହିପରି ମୌନଭଙ୍ଗ ହେବାମାତ୍ରେ ବେତାଳ ଶବ୍ଦସହ ଉଠିଲେ ଯାଇ ପୁନର୍ବାର ଗଛ ଶାଖାରେ ବସିଲା । (କଳ୍ପିତ)

ଛିଙ୍କା

ମୁକ୍ତମତି ଜଣେ କାଠକଟାଳର ପୁଅଥିଲା । ତା ବାପା ମରବା ପରେ ସେ ନିଜ ଗପକୁ ସ ଙ୍କାରେ ନେଇ ବଣକୁ ଗଲା ଓ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ସେହି ଡାଳଟିକୁ କାଟିଲା ଯେଉଁଠିରେ ସେ ବସିଥିଲା ।

ଜଣେ ପହଞ୍ଚି ତାକୁ ଦେଖି ବୁଝାଇଲା—“ତୁମେ ସେହି ଡାଳଟିକୁ କାଟିନାହିଁ, ତଳେ ପଡ଼ିଯିବ ।” ତା କଥା ନଶୁଣି କାଟିବାରୁ ସେ ତଳେ କରୁଡ଼ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ମୁକ୍ତମତି ପହଞ୍ଚି ସବୁଜି ଭରି ଧାଇଁଯାଇ ପଚାରିଲା—“ଜ୍ୟୋତିଷୀ ମହାଶୟ, କହନ୍ତୁ, ମୁଁ କେବେ ମରିବି ?”

ସେ ବୁଝିଗଲା ଯେ ଏ ନିଶ୍ଚୟ ମୂର୍ଖ । ଏଣୁ ସେ ଏପରି କହି ନିଜ ଗସ୍ତରେ ଚାଲିଗଲା—
“ଯେବେ ତୁମ ଗପ ଡିନିଅର ଛିଙ୍କିବ, ତୁମେ ମରିଯିବ ।”

ମୁକ୍ତମତି ଗପକୁ ଧରି ଘରକୁ ଫେରୁଥିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଲୁଗାରେ ନିଆଁ ଜଳୁଥିଲା । ସେଥିର ଧୁଆଁ ନାକରେ ପଶିବାରେ ଗପଟି ଛିଙ୍କିଦେଲା । ମୁକ୍ତମତି ଡରିଯାଇ ନିଜ ପଗଡ଼ି ବାହାର କରି ଗପର ନାକରେ ବାନ୍ଧିଦେଲା । ନିଶ୍ବାସ ନଯିବା ଫଳରେ ଗପଟି ପୁନର୍ବାର ଛିଙ୍କିଲା । ମୁକ୍ତମତି ଏହିଥର ଡରିଯାଇ ତା ନାକରେ ଛୋଟ-ଛୋଟ ଗୋଡ଼ ପୁରାଇ ଦେବାରୁ ଗପଟି ଜୋରରେ ଆଉଥରେ ଛିଙ୍କିଦେଲା । ମୁକ୍ତମତି ଭୟରେ ମୁହଁ ହୋଇଗଲା । ଗସ୍ତରେ ଯାଉଥିବା ଲୋକେ ତା ମୁହଁରେ ପାଣି ଛିଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଚେତାହୋଇ ଆଖିଖୋଲି ପଚାରିଲା—“ଏ କଣ ସ୍ବର୍ଗ ନା ନରକ ?” ସେ ଏପରି କହିବା ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ଚାଲାଇ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଶମ୍ଭୁଦାସ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମିଥ୍ୟା ମାଣୀ ଦେଇ ଧନ କାଟୁଥିଲା । ସେ ମିଥ୍ୟା ମାଣୀ ଫେରାପାଇଁ ମୁସୋଗ ନପାଦ, ସେ ଗାମବାସୀଙ୍କ ମନରେ ଗୁଣ୍ଡଗୋଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସାହାଯ୍ୟ ଅଧିକ ଧନ ପାଉଥିଲା ତା ସପକ୍ଷରେ ମାଣୀ ଫେରାଉଥିଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଶମ୍ଭୁଦାସର ଗୁଳକ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା । ଏସୁ ଗାଁ ଲୋକେ ତାକୁ ସାଥୀ ରୂପେ ନେବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ଫଳରେ ଶମ୍ଭୁଦାସ ଦୂର ଗାଁ ମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ନୀଳ ଧନା ଚଳାଇବାପାଇଁ ବାହାରିଲା ।

ସତ୍ତାରେ ତାକୁ ଜଣେ ବଣିଆ ମୁଣ୍ଡରେ ଘିଅଟଣ ନେଇ ଯାଉଥିବା ଦେଖାଗଲା । ସେହି ସମୟରେ ସମ୍ଭୁଦାସ ପଛରେ ଜଣେ ମୂଲିଆ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ଶମ୍ଭୁଦାସ ମନରେ ବିଚାର କଲା ଓ ମୂଲିଆଟି ତା ପାଖକୁ ଆସିବା ମାର୍ଗ

ସେ କହିଲା—“ହଁ, ମୁଁ ଘିଅ ଚୋର କାମ ଦେଇଛି, କହିବୁ?”

“ଲାଭ ହେବ ଯଦି ଘିଅ କହିବୁ କହିବ ।” ମୂଲିଆଟି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ମୁଣ୍ଡରେ ଘିଅଟଣ ଯାଉଥିବା ବଣିଆକୁ ଦେଖୁଛୁ? ତୁ ଘିଅ ଚୋର କହିବା ତା ତୁ ଛଡ଼ାଇ ଆସ । ସତ୍ତା ଅଟେ ଉଠାଇବ, ମୁଁ ତେ ପାଇଁ ମାଣୀ ଦେବ । ଏହି ମିଛ ସାହାଯ୍ୟ ତୁ ମତେ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦେବୁ । ତେଣୁ ଏକ ଚିଅଟଣ ମିଳିବ, ବୁଝିଲୁ ।” ଶମ୍ଭୁଦାସ ମୂଲିଆକୁ କହିଲା ।

ଏହି ଉପାୟ ମୂଲିଆର ମନକୁ ଆକର୍ଷିତ ହେଲା ଯାଇଁ ବଣିଆ ମୁଣ୍ଡରୁ ଘିଅ ଚୋର ଛଡ଼ାଇ କହିଲା—“ଏହି ଘିଅ ଚୋର ନେଉ ।”

“ଆରେ, ଏ କି ଅନାୟା କାମ । ମୁଁ ପାଖ ଗାଁକୁ ଯାଇ ତୋ ବିଚାରରେ ଘିଅ ଉଠାଇବ ।” ବଣିଆ ମୂଲିଆକୁ କହିଲା ।

“ହୁଏ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି କାମ କରୁଛି । ମୁଁ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏହାଟି ତୋର କଥା ।” ସେହି କହିଲେ ।

ସେହି ସମୟରେ ପାଣି ଘର ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ପକେଇ ଦେଲା । ପାତ୍ରଟି ପଛରେ ଶୁଦ୍ଧାସ ମଧ୍ୟ ଗଲା ।

ସେହି ସମୟରେ କହାଯୁକ୍ତି କହିଲେ—
“ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ଯିବ କହୁଛି, ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ।”

କହାଯୁକ୍ତି ମୁଲଆଟି କହିଲେ—“ମରକାର, ମୋର ଗୁଆ-ଝିଅ ଆଉ ଯାଉ, ମୁଁ କଣ ମିଛ କହିବି? ଆଗ ଗାଁରେ ଥିବା ନିଜ ଝିଅ ଘରକୁ ଏହି ଝିଅ ଝିଅଟି ଲେବା ସମୟରେ ଏହି ବଣିଆ ବସ୍ତ୍ରରେ ମୋ ଚାଷ ହୋଇଲା ।

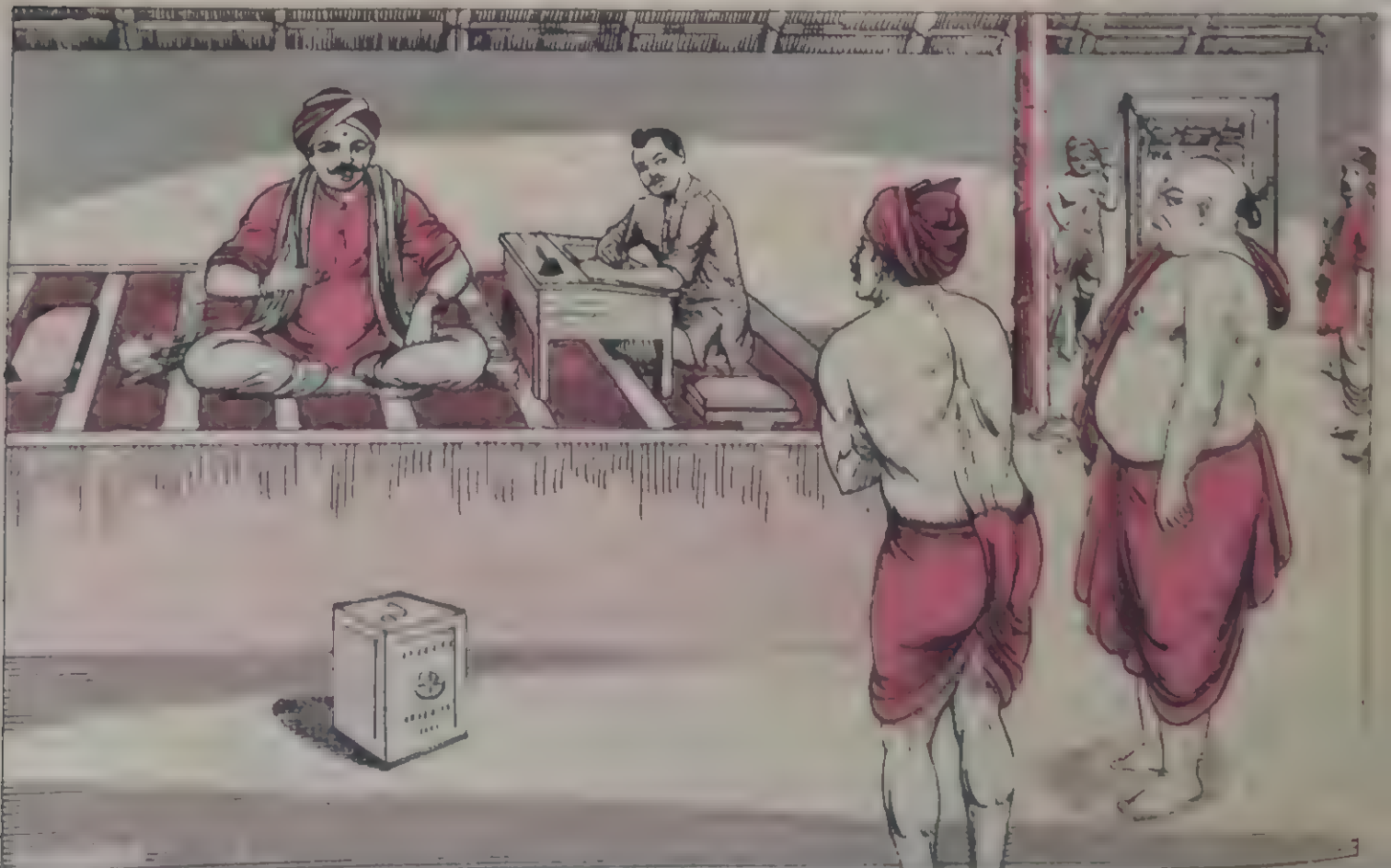
ଏହି ଏହି ବଣିଆକୁ ଆଗରୁ ପାଣି ନେଇ ଆସିଛି ।”

“ତୁ ଯାହା କହୁଛ, ଏହାର ପ୍ରମାଣ କିଏ କିଏ କରେ କେହି ସାଧୀ ଅଛି?” ମୁଖିଆ ମୁଲଆକୁ ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ଜଣେ ପଥକ ସେହି ବସ୍ତ୍ରରେ ଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୁଲଆଟି ମୁଲଆଟି ପକାଇ ଆସିଛି । ମୁଲଆଟି ଡାକିନେଲା ।

ମୁଖିଆ ଶୁଦ୍ଧାସକୁ ପଚାରିଲେ—“ତୁମେ ଏହି ଦୁଇଜଣକୁ ଜାଣିଛ?”

“ଆଜ୍ଞା! ବସ୍ତ୍ରରେ ମୁଁ ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିବା ଦେଖିଛି ।” ଶୁଦ୍ଧାସ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ତେବେ ଏହି ଘିଅ ଟିଣଟି କାହାର? କାହାଠାରୁ କିଏ ଛଡ଼ାଇଲା?” ମୁଖିଆ ଶମ୍ଭୁଦାସକୁ ପଚାରିଲେ ।

“ଏହି ମୂଲିଆଟି ମୁଣ୍ଡରେ ଘିଅ ଟିଣଟି ଧରି ଯାଉଥିଲା, ଏହି ବଣିଆ ଟିଣଟି ଛଡ଼ାଇଲା । ମୁଁ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଛି ।” ଶମ୍ଭୁଦାସ କହିଲା ।

ଶମ୍ଭୁଦାସ କହିବା ପ୍ରକାରେ ମୁଖିଆ ଘିଅ ଟିଣଟି ମୂଲିଆକୁ ଦିଆଇଲେ । ମୂଲିଆ ଘିଅ ଟିଣଟି ନେଇ ଶମ୍ଭୁଦାସକୁ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦେଲା । ଏହାପରେ ଆଗେ ଆଗେ ମୂଲିଆ ଓ ପଛେ ପଛେ ବଣିଆ ତଥା ଶମ୍ଭୁଦାସ ଚାଲିଲେ ।

ଶମ୍ଭୁଦାସର ପ୍ରକୃତ ବଣିଆ ଜାଣିପାରି ଠିକ୍ କଲା ଯେ ଶମ୍ଭୁଦାସକୁ ଠକି ତା ଘିଅଟିଣ ଆଣିବ ।

ବଣିଆ କହିଲା—“ଦେଖ ଗଲା, ମୁଁ ଧରୁଥିଲି ଯେ ତୁମେ ମୋଠାରୁ ବୁଦ୍ଧିମାନ । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ଯେ ତୁମଠାରୁ ଏହି ମୂଲିଆଙ୍କୁ ବଡ଼ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ସେ ତୁମକୁ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦେଇ କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କାର ଘିଅ ନେଇଗଲା ।”

“ଏହିକଥା” ଶୁଣି ଶମ୍ଭୁଦାସର ମୁହଁ ଲାଲ ହୋଇଗଲା । ବଣିଆ ପୁଣି କହିଲା—“ତୁମେ ଯେଉଁ କାମ କଲ, ସେପରି କାମକରି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଘିଅ ଟିଣଟି ଆଣିଛି । ଘିଅ ଦୋକାନରେ ଜଣେ ଗ୍ରାହକ ଏହି ଘିଅର ମୂଲ୍ୟ ଠିକ୍ କଲା । ଗ୍ରାହକ ଦୋକାନୀକୁ ଟଙ୍କାଦେବା ସମୟରେ ମୁଁ ତାକୁ ଠାରି ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ମନାକଲି । ଗ୍ରାହକ ବୁଝିପାରି ଦୋକାନୀକୁ କହିଲା ମୁଁ ତୁମକୁ

ଶମ୍ଭୁ ଦାସ ବଳକାରରେ ଯେ ଯେ
ଛଡ଼ାଇବା ଦେଖି ମୁକ୍ତିଆଣ ତାକୁ ଅନ୍ଧାର କଲ
ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟରେ ମରମର ହେଲେ । ଯେତେବେଳେ
ଦେହେ ଥିଲା ଯାଇ ଦେଖିଲେ ତେ ଯେତେବେଳେ
ମେଠାରେ ନାହିଁ । ବଣିଆର ମନ ଦେଖିଲେ

A black and white illustration of two young boys in a natural setting. One boy is lying on the ground, looking up at the other boy who is leaning over him. There are large leaves and plants in the background.

ମହାକବି ଓ ଆମ୍ଭ

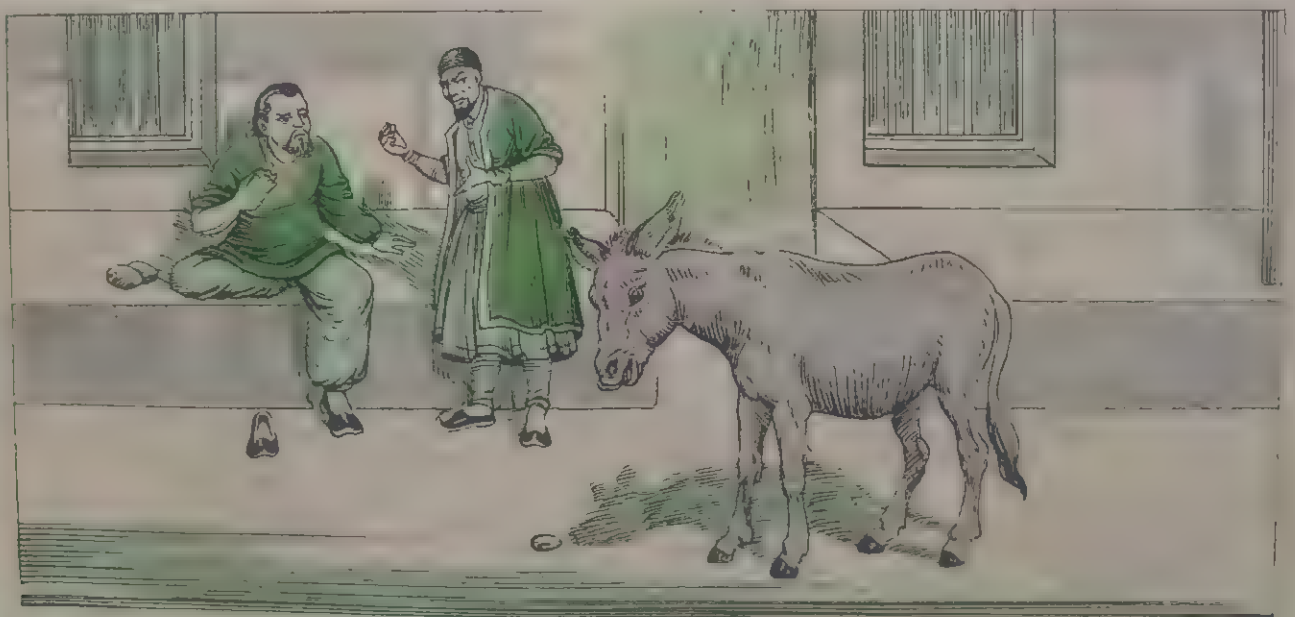
ମହାକବି ଗାଲବଙ୍କର ଆମ୍ଭ ବହୁତ ପ୍ରିୟମୁଲ୍ୟ । ତାଙ୍କ କଥାବାଣୀ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ଥିଲା । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ଗାଲବ ସୁଲତାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆମ୍ଭ ବଗିଚାକୁ ଯାଇ ଆମ୍ଭ ଗଛକୁ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଗାଲବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଛକୁ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଦେଖୁଥିବା ଦେଖି ସୁଲତାନ ପଚାରିଲେ—
“ଆପଣ ସେ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି କାହିଁକି ଦେଖୁଛନ୍ତି ?”

“କୌଣସି ଗଛରେ ମୋ ବାପା-ଗୋସେଇଁବାପାଙ୍କର ନାମ ଥିବପରି ଭାବି ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦେଖୁଛି !” ଗାଲବ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ଗାଲବଙ୍କ କଥାର ଚମତ୍କାର ଏହାଥିଲା ଯେ ସେ ଗଛ ଯଦି ତା ବାପା ଗୋସେଇଁ-ବାପାଙ୍କର ଛୁଆଁପିବ, ସେହି ଗଛର ଫଳଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କର ହୋଇଯିବ । ସୁଲତାନ ତାଙ୍କର ଏପରି କଥା ଶୁଣି ଗଛରୁ ଆମ୍ଭ ତୋଳଇ ବହୁତ ଆମ୍ଭ ଗାଲବଙ୍କ ଘରକୁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଠାଇ ଦେଲେ ।

ଦିନେ ଗାଲବ ନିଜ ଘର ଅଗଣାରେ ବସି ଆମ୍ଭ ଶାଉଥିବା ସମୟରେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଯାହାଙ୍କୁ କି ଆମ୍ଭ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗୁ ନଥାଏ, ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଏ ସମୟରେ ଗାଲବ ଗୋଟିଏ ଗଧ ବାହାର ଆମ୍ଭଟିକୁ ଶୁଦ୍ଧିଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଏହାଦେଖି ଗାଲବଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ପଚାରିଲା—
“ଗାଲବ ସାହେବ, ଦେଖୁଛନ୍ତି ନା ? ଗଧ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭ ପସନ୍ଦ କରୁନାହିଁ ।” “ହଁ ବନ୍ଧୁ, ଗଧକୁ ଆମ୍ଭ ପସନ୍ଦ ଆସିବ କିପରି ?” ଗାଲବ ଭଲଭାବେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ଦିନକର ସୁଲତାନ

[୪]

ସୁ ସ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପରେ ଅରୁ ଅଲ ହସନକୁ ଘରେ ବସି ରହିବାରେ ଅଡୁଆ ଲାଗିଲା । ସେ ପୁରୀପରି ସୁନ୍ଦରୀ ସମୟରେ ସେହି ପୋଲ ଉପରେ ଅଛନ୍ତି । ଅତିଥିଙ୍କ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କଲା ।

ସେ ପୁନର୍ବାର ଯେଉଁଦିନ ସେଠାକୁ ଗଲା, ଉକ୍ତଦିନ ଖଲିଫା ବେଶ ବଦଳାଇ ସେହିବାଟ ଦେଇ ଯେଉଁଥିଲେ । ହସନ ଆସୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ଯେ ପୁରୀ ସୌଦାଗର ଓ ସେହି ଭ୍ରମକାୟ ଗୁରୁର ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଥରେ ପରିଚୟ ହେବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ସମ୍ପର୍କ ନରଖିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହସନ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ନଦେଖିଲାପରି ନଦୀକୁ ଗୁହଁ ରହିଲା । ମାତ୍ର ଖଲିଫା ତାକୁ ଛଡ଼ିବାକୁ ଗୁହଁ ନଥିଲେ । ତା ଦ୍ଵାରା ଖଲିଫାଙ୍କୁ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ହସନ ଘରକୁ ଫେରିବା ପରେ

ତାର ଅସୁବିଧା ଓ ପାଗଳାମାନାରେ କଷ୍ଟ ବ୍ୟସ୍ତ ଜାଣି ଖଲିଫା ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ଠିକ୍ କରିଥିଲେ ।

ଖଲିଫା ତା ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ—
“ବନ୍ଧୁ, ଅରୁ ଅଲ ହସନ, ଠିକ୍ ଅଛ ନା? ତୁମକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ।”

ହସନ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ କହିଲା—
“ଯାଅ, ଯାଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଜାଣେନାହିଁ, ତୁମେ କିଏ?”

“ମୁଁ ବଡ଼ ସହଜରେ ତୁମକୁ ଚିହ୍ନିଦେଇ ମାସେ ତଳେ ତୁମ ଘରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଆନନ୍ଦରେ କଟାଇଥିଲି । ମାତ୍ର ତୁମେ ମତେ ଜାଣିନାହିଁ କିନ୍ତୁ, ମୁଁ କିପରି ବଢ଼ିଯିବି କରବି?” ଖଲିଫା କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞାକୁ ସାଙ୍ଗି ରଖି କହୁଛି ସେ ମୁଁ
ତୁମକୁ ଜାଣେନାହିଁ, ତୁମେ ନିଜ ସପ୍ନରେ
ସ୍ବଳିଯାଅ ।” ହସନ କହିଲା ।

“କଣ ତୁମେ ତୁମର ଅତ୍ୟୁକ୍ତିକୁ ଭୁଲିଗଲ ?”
ଶଲ୍ୟା ପୁଣି ପଚାରିଲେ ।

ହସନ ଏହାଶୁଣି କିଛି ନକହି ଚାଲିଯିବା
ପାଇଁ ହାତରେ ଠାରିଲା । ଶଲ୍ୟା ହସନର
ବେକରେ ଦୁଇହାତ ପକାଇ କହିଲେ—
“ତୁମର ଏପରି ବ୍ୟବହାର ମତେ ଭଲ
ଲଗୁନାହିଁ । ତୁମେ ପୁଣି ଥରେ ମତେ ଭରକୁ
ଡାକିନାଅ ଓ ମୋ ଉପରେ ତୁମେ କାହିଁକି
ଚିରକ୍ର ହୋଇଛ ଜଣାଇ ଦିଅ । ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ମୁଁ ତୁମକୁ କଦାପି ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ ?”

ଅବୁ ଅଲ ହସନ ହୋଧହୋଇ ଗତି
ଉଠିଲା—“ମତେ ଏତେ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇ
ପୁଣି ମୋର ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହୋଇ ଭରକୁ ଆସିବା
କଥା କିପରି କହି ପାରୁଛ ? ତୁମର ମୁହଁ
ଗୁହଁବା ଭଲ ନୁହେଁ ।”

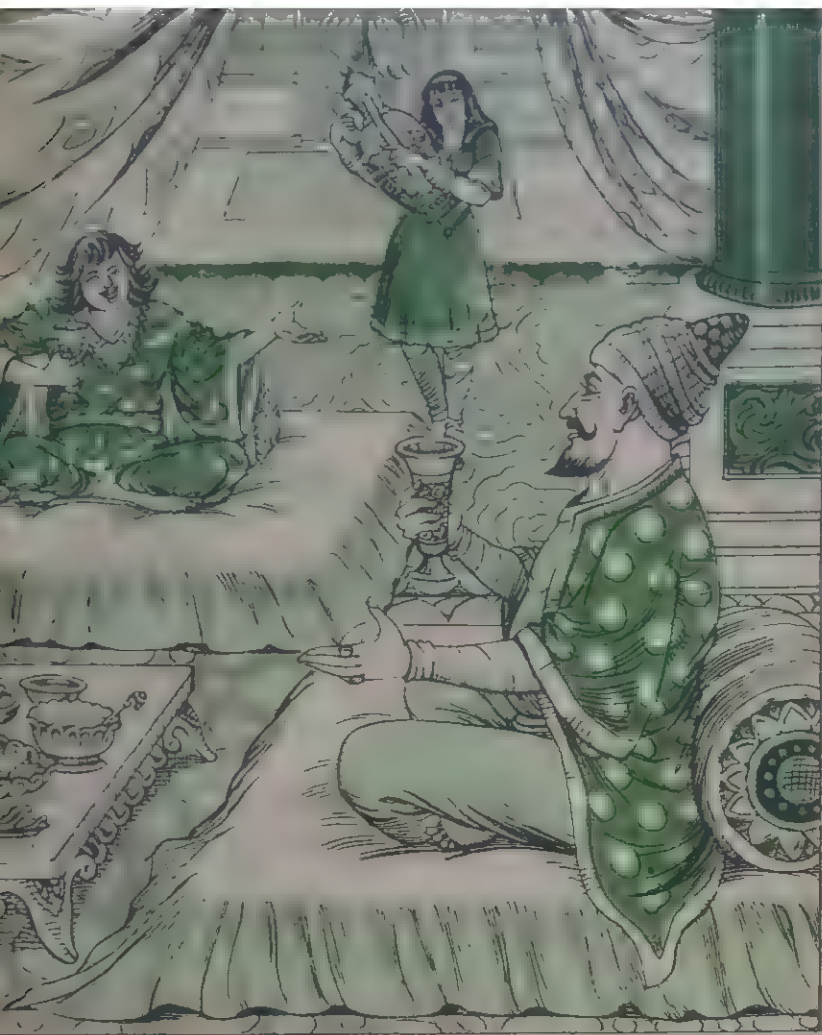
ଏହାପରେ ଶଲ୍ୟା ହସନକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ
କରି କହିଲେ—“ମିତ୍ର, ମୁଁ ଆସିବା ଦ୍ବାର
ତୁମେ ଯଦି କୌଣସି କଷ୍ଟ ପାଇଲ, ବିଶ୍ବାସ
କର ଯେ ମୁଁ ଜାଣିଶୁଣି ତୁମକୁ କଷ୍ଟ
ଦେଇନାହିଁ । ତୁମକୁ ଯେ କଷ୍ଟ ହୋଇଛି
କହିବ ଯଦି ମୋ ଦ୍ବାର ଯାହାକିଛି ହୋଇ
ପାରିବ, ମୁଁ କରିବି ।” ଏପରି କହି ସେ ମଧ୍ୟ
ହସନ ପାଖରେ ବସିଲେ ।

ଜହ୍ନମାମୁଁ

ଏହାପରେ ହସନ ଶାନ୍ତହୋଇ କହିଲା—
“ସେଦିନ ରାତିରେ ତୁମେ କବାଟ ବନ୍ଦ ନକରି
ଚାଲିଗଲ । ମୁଁ ଯାହା ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଲା
ସେକଥା ଶୁଣିବ ?” ହସନ ସବୁକଥା ଶୁଣି ଲାଗି ।
ଶଲ୍ୟାଙ୍କ ମହଲରେ ଯାହା ହୋଇଥିଲା ହସନ
କୌଣସି ଜାଦୁଗରର ମାୟା ଭବିଷ୍ୟତ ଜାଣି
ଶଲ୍ୟା ନହସି ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଶଲ୍ୟାଙ୍କୁ ହସିବାର ଦେଖି ହସନ କହିଲା—
“ମୋର କଷ୍ଟ କଥାଗୁଡ଼ିକ ତୁମେ ଦିଅଁ ନକରି
ଦେଉଛ । ମୋ କଥା ତୁମେ ବିଶ୍ବାସ କରୁନାହିଁ
ଯଦି ମୋ ପିଠିରେ ଯଦି ଚୁରୁକ ମାଡ଼ି ଚିତ୍କ
ଦେଖ ।” ହସନ ନିଜ ଜାମା ବାହାର କରି
ଚୁରୁକ ମାଡ଼ି ଚିତ୍କ ଦେଖାଇଲା ।

ମାତ୍ର ଚିତ୍ତ ଦେଖି ଖଲିଫାଙ୍କ ଆଖି ଲହରେ
 ଟଳମଳ ହୋଇଗଲା । ସେ ହସନକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ
 କରି କହିଲେ—“ଭାଇ, ମତେ ଆଜି ପୁଣି
 ଅତିଥି ରୂପେ ନେଇଯାଅ । ଏହା ବଦଳରେ
 ଆଜ୍ଞା ତୁମ ସକାଶେ ଏହାର ଦଶହଜାର ଗୁଣ
 ଭଲ କରିବେ ।”

ଜଣେ ଲୋକକୁ ଦୁଇଥର ଆତିଥ୍ୟ ଦେବା
 ହସନର ନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧ ଥିଲା । ତଥାପି
 ସେ ନିୟମ ଶାନ୍ତ କରି ଖଲିଫାଙ୍କୁ ଘରକୁ
 ନେବା ସମୟରେ ବାଟରେ ତାଙ୍କୁ କହିଲା—
 “ଉପହାସନ ହୋଇ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅତିଥି
 ରୂପେ ନେଉଛି । ମାତ୍ର ତୁମକୁ ମୋର
 ଏହି ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ସକାଳୁ ଯିବା

ସମୟରେ ଯେପରି କବାଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ
 ଆପଣ ଭୁଲିଯିବେ ନାହିଁ ।”

ଖଲିଫା ମୁରୁକିହସା ଦେଇ ସେପରି କରିବା
 ପାଇଁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ।

ଦିହେଁ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଜଣେ ଚୂକର
 ତାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ମଦ ମଧ୍ୟ ଦେଲା ।
 ମଦ ପିଇ ଖଲିଫା ଅତ୍ୟନ୍ତକ ପଚାରିଲେ—
 “ବନ୍ଧୁ, କେବେ କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ତୁମେ
 ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ? ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ
 କଣ ତୁମର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ?”

ଏହାଶୁଣି ହସନ କହିଲା—“ମତେ ତ
 ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମୟ କଟାଇଲେ ବଡ଼
 ଆନନ୍ଦ ମିଳେ । ମଦ ଓ ମଧୁର କଥାବାର୍ତ୍ତା
 ହେଲେ ଅନ୍ୟକଥା ମୋ ମନକୁ ଆସି ନଥାଏ ।
 ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଭଲ
 ପାଉନାହିଁ । ସରତାନ ସେହି ବିଚିତ୍ର ସ୍ୱପ୍ନରେ
 ଏପରି ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲା ଯେଉଁମାନେ
 ହସି, ନାଚି, ଗାଇ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ
 ମନ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି ସେପରି ସ୍ତ୍ରୀଟିଏ
 ମିଳିଲେ ବହୁତ ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚକରି ଜଣିବା ପାଇଁ
 ତାକୁ ବିବାହ କରିପାରେ । ମାତ୍ର ଏପରି
 ଯୁବତୀ କେବଳ କୌଣସି ଖଲିଫା କିମ୍ବା ମୋ
 ଜଫରଙ୍କ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ହେବ । ଏହା ମୁଁ ଏପରି
 ଆଶା ରଖେନାହିଁ ।”

“ସାଧାରଣ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ମତେ
 ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗେନାହିଁ, ଏପରି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ

ଜନ୍ମମାୟୁ

ପାଖରେ ମନୁ ନିଜ କରମ ପାଇଁ
ସାମାନ୍ୟ ପାତକେ ଯିବାକୁ କାନ୍ଦିବା ପରେ
ଶୁଭ ଲାଗିଲା ।

ସେହି କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପାଖରେ ଯିବା ପରେ
ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ପିଲା ଲାଗିଲେ ପାଖରେ ।
ଶାନ୍ତି ଏବଂ ମଧ୍ୟ ପୁରାଣର ମାତ୍ର
ବେଦୋପଦେଶ ପାଇଁ ଲାଗିଲା ପାଖରେ ।

ଶାନ୍ତିପାଠ ଠାରୁ ମୋହର ପାଖରେ ମାତ୍ର
ହାତ ଗୁରୁ ହସନକୁ କାନ୍ଦିବା ପାଇଁ
ଶୁଣିଲା । ତା ପରେ ଶାନ୍ତି ବାହାରକୁ
ଆସିବା ପୁରୁଷ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ,
କାରଣ ଏଥର ଶାନ୍ତି ହସନକୁ ଯେଉଁଠି
ପାଇଁ ଲାଗିଲା ନଥିଲା ।

ଶାନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କ ଗୁରୁ ଗୁରୁମାର୍ଗରେ
ଯାଇ ରାଜମହଲରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପୁରାଣ
ଶାନ୍ତି ନିଜ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ନିଜ ଶୋରେ
ଶୁଆଇ ଦେଲେ । ଏହାପରେ ମନଶୁରକୁ
ଡକାଇ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଯେ ସେ ଶାନ୍ତିକୁ
ନମାଜ ପଢ଼ିବା ପୁରୁଷ ଯେପରି ଡକାଇବ । ତା
ପରେ ସେ ଅନ୍ୟ ବଶରକୁ ଯାଇ ଶୋଇଗଲେ ।

ଆରଦ୍ଧନ ସକାଳୁ ମନଶୁର ଠିକ୍ ସମୟରେ
ଶାନ୍ତିକୁ ଡକାଇଲା । ଶାନ୍ତି ଯାଇ ହସନକୁ
ନିକୋଡ଼ ନଦରେ ଶୋଇଥିବା ଦେଖି ପୁରାଣ
ହସନ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ବଶରରେ ଯେଉଁ
ଯେଉଁ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ
ଡକାଇଲେ । ଗାଈବା-ବଜାଜବା ଲୋକଙ୍କୁ
ଜନ୍ମମାୟୁ

ମଧ୍ୟ ଭାଗ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ଯିବାକୁ ଦେଲେ ।
ସମସ୍ତଙ୍କୁ କଣ କଣ କରାଯିବ ସିଦ୍ଧି, ଆଦିକରି
ଦେଲେ । ତା ପରେ ହସନର ନାମ ପାଖରେ
ଏକ ପଦାର୍ଥ ଶୁଦ୍ଧାକରଣ ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ଆଦେଶ
ଦେଇ ପଦାର୍ଥ ଆଦେଶରେ ଲାଗିଲେ ।

ସେହି ପଦାର୍ଥରେ ଶାନ୍ତି ବାଜିବା ମାତ୍ର
ହସନର ନାମ ଲାଗିଲା । ସେହିପରି
ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଧାରଣର ମଜାଦ ଶୁଣାଗଲା ।
କେତେ ସମୟ ହସନ ଆଖି ବନ୍ଦକରି ଯିବାକୁ
ଶୁଣିଲା । ତା ପରେ ଆଖି ଖୋଲି ଦେଖିଲା
ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଭାବନା ଯେ ହସନ ଦେଖିଲା
ନିଶ୍ଚୟ ଆଗରୁ ଦେଖିଲା । ତାହା ମାନିବୁ
ସେହି ଦେଖିଲା ଓ ମନାବୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଖିଲା
କାହିଁ

କଥାଥିଲା ଯେ ସେହି ପୁର ପରିଚିତ ଯୁବଜ୍ଞ-
ମାନେ ସେଠାରେ ଥିଲେ ! ସେ ବସା-ଉଠା କରି
ଜୋରରେ ଆଖି ମଲିଲା ।

ସଜୀବ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ବଖରରେ
ଶାନ୍ତିର ଗୁମ୍ଫା ଖୋଲିଗଲା । ହସନକୁ ଦେଖିବା
ମାଧେ ଯୁବଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଆଖି ତଳକୁ ହୋଇଗଲା ।

ଏ ସବୁ ଦେଖି ହସନ କହିଲା—
“ଆରେ, ହସନ ! ପୁଣି ତୋର ଚମଡ଼ା
ବାହାର ହୋଇଯିବ ! ଆଜି ଏହି ଭ୍ରମ, କାଲି
ଗୁରୁକ ମାଡ଼ ! ହାତକଡ଼ି ତଥା ଅନ୍ଧାର ଘର !
ଆରେ ସୌଦାଗର, ତୁ ପୁଣି କବାଟ ବନ୍ଦ
ନକରି ଚାଲିଗଲା କିରେ ! ତତେ ନରକରେ
ପକାଇ ତୋର ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯିବ !

ମୋସଲର ସବୁ ସୌଦାଗରଙ୍କ ଶବ୍ଦ ହେଉ !
ମୋସଲ ଚନ୍ଦ୍ରର ମାଟି ହୋଇଯାଉ ।” ଏପରି
ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିବା ସଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗେ ଅନେକ
ଥର ଆଖି ବନ୍ଦକରି ପୁଣି ଖୋଲି ଦେଖିଲା ।
ଏହାପରେ ସେ ମନକୁମନ କହିଲା—“ଆରେ
ଭାଗ୍ୟଦାନ ! ପୁଣି ଖୋଇପଡ଼ି । ସଇତାନ
ଛଡ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠନାହିଁ, ଏ କଥା ମନେରଖ
ଯେ ଏହି ଯୁବଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କାଲି ତୋର
ଅବସ୍ଥା ଖରାପ ହୋଇଯିବ ।” ପୁଣି ଗୁଦର
ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ଘୁଞ୍ଚୁଡ଼ି ମାରି ଖୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ଏ ସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ଖଲିଫା ହସି-ହସି
ଅସ୍ତ୍ର-ବ୍ୟସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମାବି-ହସନ
ଶୋଇବ କିପରି ? ତା ସକାଶେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର

‘ଗଲା’ ନାମକ ଯୁବତୀ ତା ପାଖରେ ବସି
ଡାକୁଥିଲା—“ସରକାରଙ୍କ ଦୟାହେତୁ! ସକାଳ
ନମାଜ ପଢ଼ିବା ସମୟ ହୋଇ ଗଲାଣି ।”

ହସନ ଗୁଦର ଭିତରୁ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା—
“ସଇତାନ, ତୁ ଗୁଲି ଯା ।”

“ସରକାର ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି ଖରପ ସ୍ୱପ୍ନ
ଦେଖିଥିବେ । ମୁଁ ସଇତାନ ନୁହେଁ, ଗଲା ।”
ଯୁବତୀଟି କହିଲା ।

ହସନ ଦେହରୁ ଗୁଦର ଉଠାଇ ଆସି
ଖୋଲି ଦେଖିଲା ଯେ ଗଲା ଶେଯରେ ବସିଛି ।
ବାକି ସବୁ ଯୁବତୀମାନେ ତନି ତନି ଧାଡ଼ିରେ
ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ନାମ ହସନ
ଜାଣିଥିଲା ।

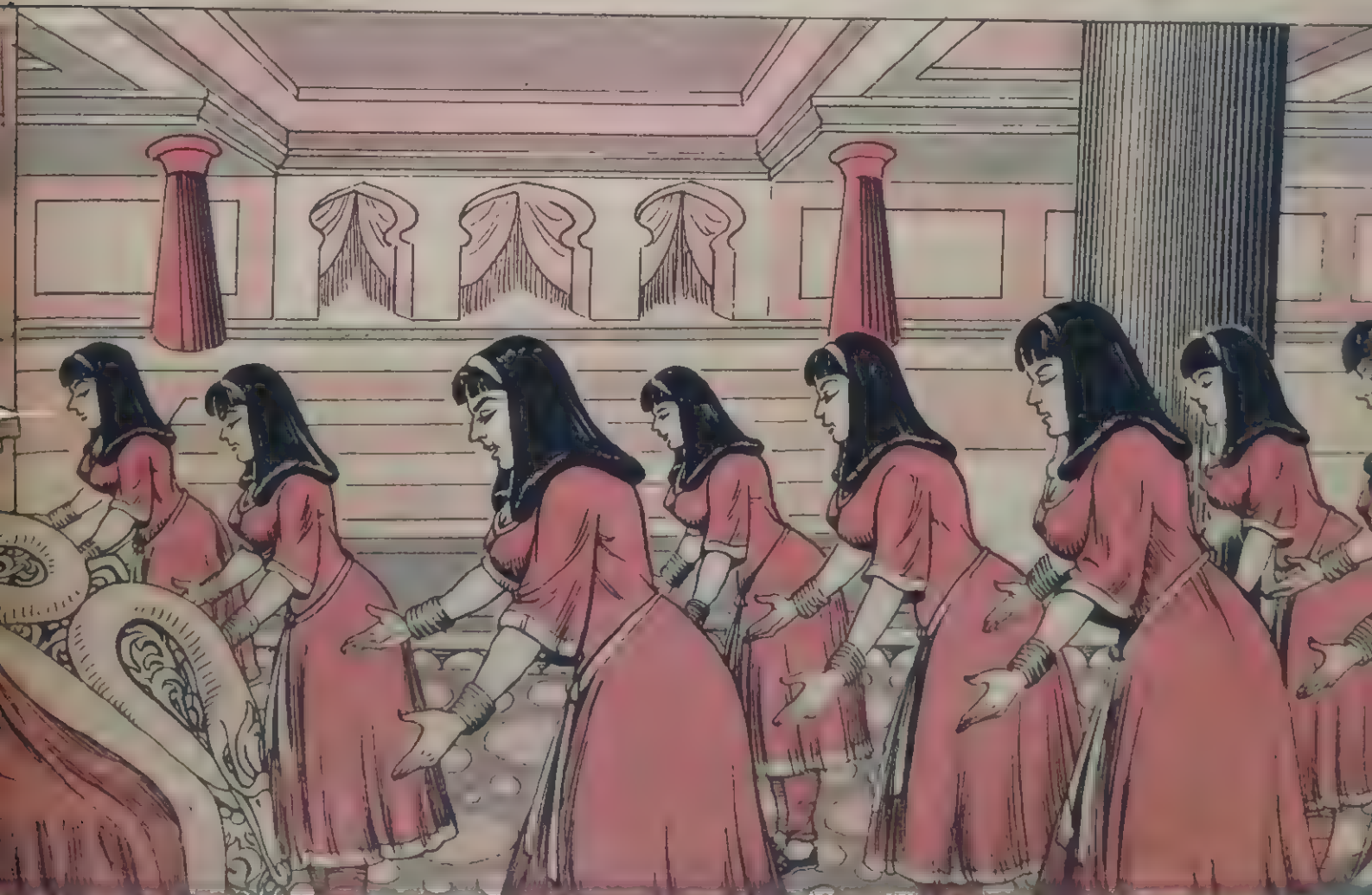
“ତୁମେ ସବୁ କିଏ? ମୁଁ କିଏ?” ହସନ
ସେହି ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—
“ଆପଣ ଆମର ଖଲିଫା ହାରୁନଲ ରଶୀଦ
ଅଟନ୍ତି ।”

“କଣ ମୁଁ ଅବୁ ଅଲ ହସନ ନୁହେଁ?”
ହସନ ପୁଣି ପଚାରିଲା ।

“ଆପଣ କଦାପି ଅବୁ ଅଲ ହସନ ହୋଇ
ନପାରିବୁ, ଆପଣ ଆମର ସରକାର ।”
ସମସ୍ତେ ଏକାଧରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ହସନ ଗଲାକୁ ଚାହିଁ କହିଲା—“ଯାହା
ହେଉନା କାହିଁକି, ତୁ ମୋର କାନ କାଟିଦେଲେ
ଭଲ ହେବ ।”

ଗଲା ଜୋରରେ ତା କାନ କାଟିଦେଲା ।
ହସନ ଚିତ୍କାର କଲା—“ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ
ହାରୁନଲ ରଣିଦ ।”

ପୁଣି ସଙ୍ଗୀତ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଯୁବଜମାନେ
ହାତ ଧରି ଧରି ହୋଇ ହସନ ଶୋଇଥିବା
ଶେଯର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ନାଚିଲେ । ହସନ
ଆନନ୍ଦରେ ଗୁଡ଼ର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ତଥା
ତଳିଆ ଅନ୍ୟ ପାଖକୁ ଠେଲି ଯୁବଜମାନଙ୍କ
ସଙ୍ଗେ ଆନନ୍ଦରେ ମଧ୍ୟ ନାଚିଲା ।

ଶଲିଫା ହସ ବନ୍ଦକରି ନପାରି ପର୍ଦା ପଛରୁ
ବାହାରକୁ ଆସି କହିଲେ—“ହସନ, ତୁମେ
ମତେ ହସାଇ ହସାଇ ମାରୁଦେଲା ।”

ହଠାତ୍ ନାଚ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଯୁବଜ-
ମାନେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ । ହସନ ମଧ୍ୟ
ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲା । ସେ
ଶଲିଫାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଚିହ୍ନିନେଲା ଯେ
ସେ ମୋସଲର ସୌଦାଗର । ସେ ଚଞ୍ଚଳ
ସବୁକଥା ଜାଣିଦେଲା ।

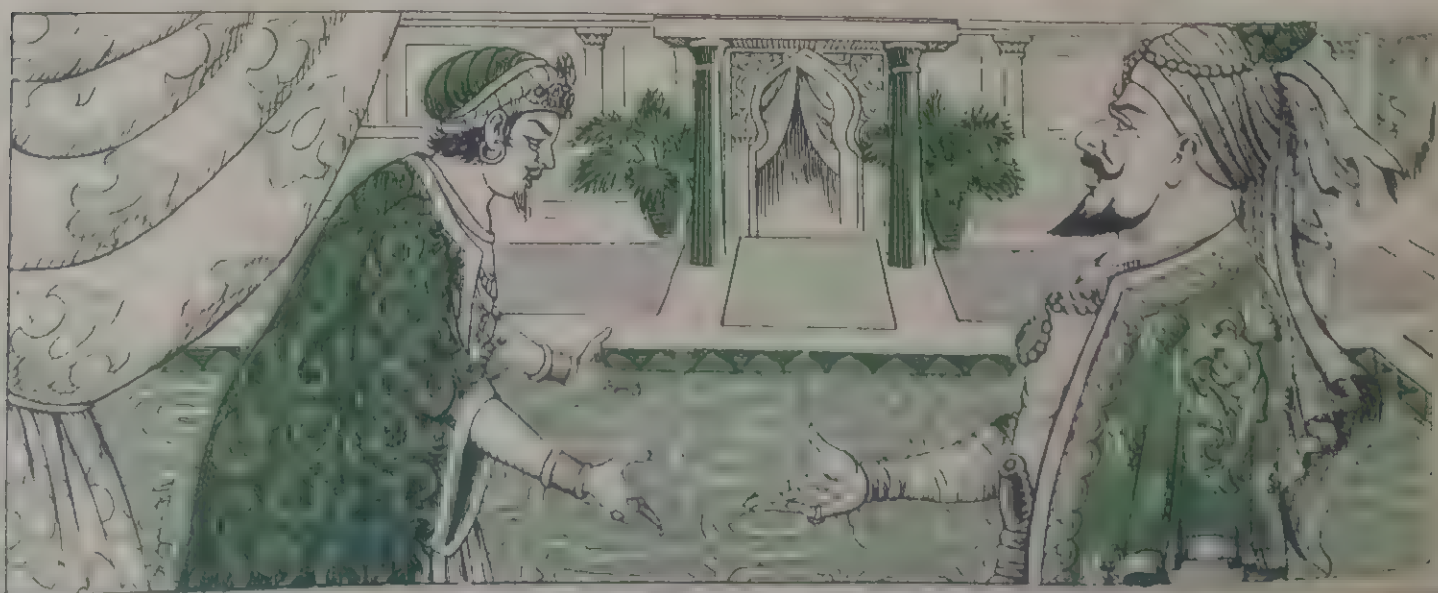
ହସନ ଜାଣିଲା ଯେ ଶଲିଫାହିଁ ଏ ସ
କରିଛନ୍ତି । ସ୍ୱୟଂ ଶଲିଫା ଠିଆ
ଜାଣି ମଧ୍ୟ ସେ ସାହାସ କରି ତାଙ୍କୁ କହିଲା—
“ହେ ମୋସଲର ସୌଦାଗର, ତୁମେ କବାଟ
ବନ୍ଦ କରି ନଥିବାରୁ କଣ ଦଣ୍ଡଦେବି ଜାଣ?”

ଶଲିଫା ପୁଣି ଜୋରରେ ହସି ହସନକୁ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି କହିଲେ—“ଭାଇ, ତୁମେ
ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଉଠାଇଛ ସେଥିପାଇଁ ତୁମର
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ତୁମକୁ ନିଜ
ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଭେଟେ କରାଇବି । ବୁଝିଲା ।”

ଏହାପରେ ଶଲିଫା ଏକ ମୂଲ୍‌ବାନ ପୋଷାକ
ହସନକୁ ପିନ୍ଧାଇ ପଚାରିଲେ—“ହସନ, ମାଗି,
ତୁମେ ଯାହା ଚାହୁଁବ ତାହା ଦେବି ।”

ହସନ ଶଲିଫାଙ୍କୁ ସଲମ କରି କହିଲା—
“ସରକାର! ଜୀବନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କ
ଆଶ୍ରୟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ ତାହା ମୋ ପକ୍ଷେ
ବଡ଼ ସମ୍ପତ୍ତି ହେବ ।”

(ଆସନ୍ତା ଅଙ୍କରେ ସମାପ୍ତ)

ଅଯୋଗ୍ୟ

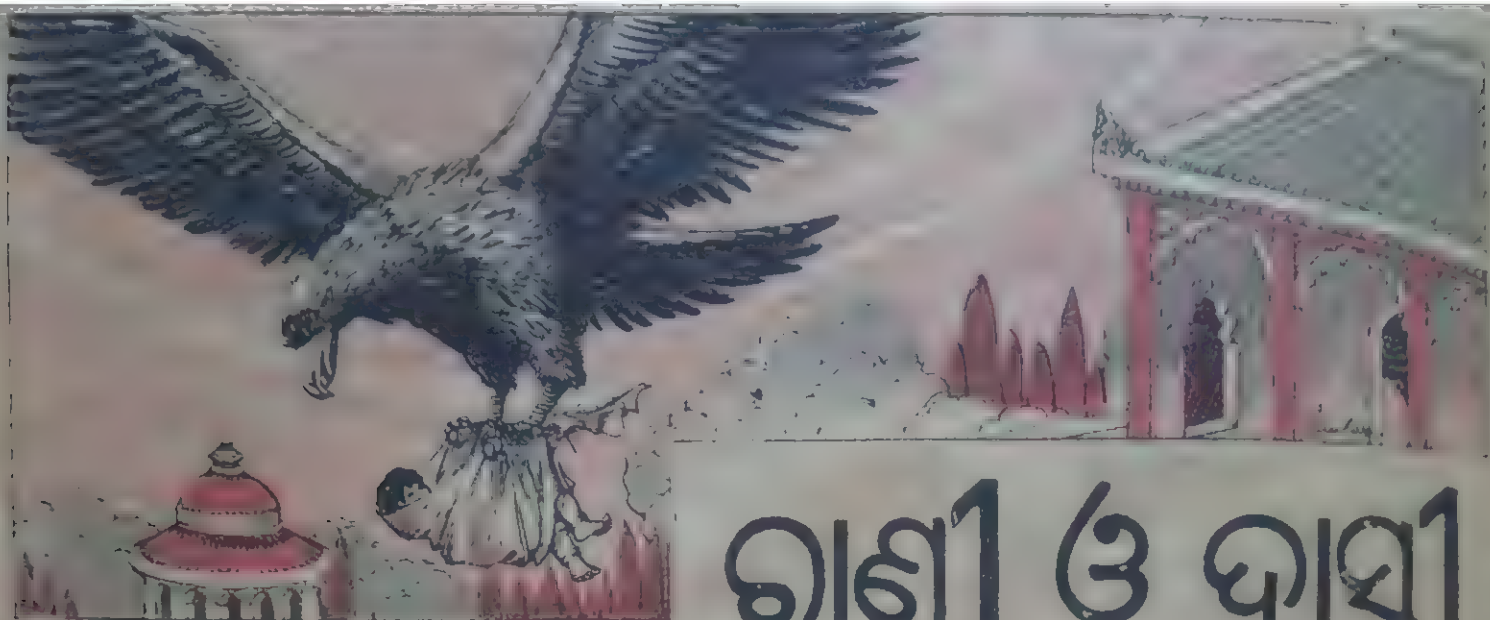
ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗରେ ଜଳଜା ରାଜ୍ୟରେ ଧୀରସିଂହ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଯିଏ ଭୟାନକ ଚର୍ମରେଇ ହୋଇଥିଲା । ନାନା ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା କଲେ ମଧ୍ୟ ରୋଗ କମ୍ ନହୋଇ ଥିବା ହେଲା । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ରାଜବେଦ୍ୟ ଜଣାଇଲା—“ମହାରଜା, ଏହି ରୋଗ ଭଲ ହେବାପାଇଁ କେବଳ ଜଣେ ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ରକ୍ତ ଆଞ୍ଚଣଙ୍କ ଦେହରେ ଘସିବାକୁ ହେବ ।”

ସୈନ୍ୟମାନେ ଦେଶ ସାରା ଖୋଜି ଖୋଜି ଅଞ୍ଜବନ୍ତ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଧରି ଆସିଲେ । ସେ କୌଣସି କାମ ଜାଣି ନଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା ତା ମା-ବାପା ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଦେଖି ଯୁଆ କରୁଥିଲେ । ଏଣୁ ସେମାନେ ସୁନା ନେଇ ଅଞ୍ଜବନ୍ତକୁ ବଳିଦେଲେ ।

ରଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଅଞ୍ଜବନ୍ତକୁ ବଧ କରିବା ସମୟରେ ସେ ଅଞ୍ଜହାସ କରି କହିଲା—
“ଏଥିରୁ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ଯେ ମୁଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ମୋ ରକ୍ତ ସମାନ ଔଷଧ ପୃଥିବୀରେ ନାହିଁ ।”

ଏହିକଥା ଶୁଣି ରଜା ଅଞ୍ଜବନ୍ତକୁ ସ୍ୱଳ୍ପକରି ରାଜବେଦ୍ୟକୁ ଗାଳିଦେଲେ ଓ ଅନ୍ୟ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରି ସେ ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ ।

ରାଣୀ ଓ ଦାସୀ

ବୈଶାଖୀ ନରେରେ ସ୍ୱାଦତ୍ତ ନାମକ ଜଣେ ଧନୀ ଥିଲା । ତାର ବହୁତ ଧନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତାନ ନଥିଲା, ଶେଷରେ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାରେ ଗୋଟିଏ ଅତି ସୁନ୍ଦର କନ୍ୟା ଜନ୍ମ ହେବାରୁ ସ୍ୱାଦତ୍ତର ଖୁସିର ସୀମା ହେଲା ନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ତା ଖୁସି ଖେଳ ଘୁମରେ ବଦଳି ଲେ । ଧନେ ଶିଶୁଟିକୁ ଗାଦୀରେ ଘୋଡ଼ାରେ ଚୁଆଇଥିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଚଳ ଆଖି ଶିଶୁଟି ଚୋଇଥିବା ବନ୍ଧୁକକୁ ପାଦ ନିଶରେ ଲାଢ଼ିଥିବା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଉଡ଼ିଲେ । ସ୍ୱାଦତ୍ତ ସେହି ଚଳକୁ ଚିକାର କରି ଶିଶୁଟି ଉପରେ କଣ୍ଟାବଳି ଚିକାଟମାନଙ୍କୁ ପକାଇଲା । ମେ ସବୁ ପକ୍ଷୀମାନେ ଖୁବ୍ ଚାଲିଲେ ଯେ ଧନ ତା କନ୍ୟାକୁ ପାଖରେ ଥାଉ ଅପାର ଧନ ଦେବ । ମାତ୍ର ତାରି ଉପରେ ଧନେ ହେଉନାହିଁ ।

ପ୍ରକୃତରେ ଶିଶୁଟିକୁ ଉଠାଇ ନେଇଥିବା ପକ୍ଷୀ ଚଳ ନଥିଲା, ଶାପ ପାଇ ଅନ୍ୟତମ ପାଇଁ ଯଶଲେକକୁ ବନ୍ଧୁକକୁ ଏକ ଧନୀ ପକ୍ଷୀ ରୂପେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ୁଥିବା ସମୟରେ ସେହି କନ୍ୟାଟିକୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ପାଗା ପାଇଁ ଚିତ୍କାରି କଲା ।

ଶିଶୁଟିକୁ ପକ୍ଷୀ ଉଠାଇ ନେଇଥିବାକୁ ତାରି ନାମ ଚଞ୍ଚୁକୁମାରୀ ରଖାଗଲା ।

ଚଞ୍ଚୁକୁମାରୀ ଯଶିଣୀର ପାଖରେ ପୋଷଣରେ ଷୋଳବର୍ଷ ସମୟକୁ ବୁଝାନ୍ତି ତଥା ଯୁକ୍ତ-କଳରେ ଧୂରନ୍ତର ହେଉଥିବା

ଧନେ ଯଶିଣୀ ଚଞ୍ଚୁକୁମାରୀକୁ କହିଲା—
“ହୁଅ, ମୋର ଶାପ ସମୟ ଶେଷ ହେଉଛି । ଏବେ ଯଶଲେକକୁ ଭଲ ଭାରିଛି । ତାହା ଯୌବନୀ ହୋଇ ବାହାରି ଥିବା ପ୍ରାୟ ହୋଇଛି । ତା ଲାଗି ଏହିକୁମାରୀ ଚାହୁଁ

ସୁନା ଖୋଲି ବିବାହ କରାଯାଏ । ତୁ ମନ
ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିଲାଙ୍କ ରାଜା ଦେଖାଲୁ ।
ନୟନ ଦେଖାଯିବ । ତୁ ନିଜ ମା-ବାପାଙ୍କୁ
ମିଶି ପୋଷ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ବିବାହ କରିବୁ ଓ ମୁଁ
ତତ୍ତ୍ୱେ ଗୋଟିଏପ୍ରକାର ବିଦ୍ୟା ପ୍ରୟୋଗ କରି
ସୁଖପୁରକ ଜୀବନ ଅବସାଦିତ କରିବୁ ।”
ଏପରି କହି ପକ୍ଷିଣୀ ଯଯାତ୍ୟକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ଅଧିକ ଜୀବନ ଜଙ୍ଗଲରେ
କଟାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମନୁ ପ୍ରକାର ସତ୍ୟ ଜୀବନ
ବିଷୟରେ ପରିଚିତ ଥିଲା । ଏହୁ ସେ ସତ୍ୟ
ଜୀବନ-ଯାପନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତ କରି
ବୈଦାଳୀ ନଗର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲା ।

ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଅଳ୍ପ ଦୂର ଯିବା ପରେ
ଗୋଟିଏ ବିଚିତ୍ର ରାଜମହଲ ଦେଖିଲା ।
ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ମହଲ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା
ଯେ ହାତୀ, ଘୋଡ଼ା, ଦ୍ୱାରପାଳ, ଚୂକର,
ଦାସ-ଦାସୀ ସବୁ ଗାଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଛନ୍ତି ।
ସେ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଶୈଳକନ୍ଥରେ
ପ୍ରବେଶ କଲା ।

ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ରାଜକୁମାର ଶୋଇଥିଲା ।
ସେହି କନ୍ଥର ଗୋଟିଏ କାନ୍ଥରେ ଥିବା ଘୋଡ଼ା
ସଦୃଶ ଚିତ୍ରରେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ବେକରେ
ଗୋଟିଏ ହାର ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ
ଶୋଇଥିବା ରାଜକୁମାର ବେକରେ କିଛି
ନଥିଲା । ସେହି ହାରଟି ରାଜକୁମାରର
ପାଦତଳେ ଥିବା ପେଡ଼ିରେ ଥିଲା ।

ରାଜକୁମାର

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ଭାବିଲା ଯେ ସେହି ହାରଟି
ତା ବେକରେ ନଥିବା ତଥା ସେ ଗାଡ଼ ନିଦ୍ରାରେ
ଶୋଇଥିବା ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ
ଥିବ । ସେ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ସକାଶେ
ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ହାରଟିକୁ ପେଡ଼ିରୁ ବାହାର କରି
ରାଜକୁମାରର ଛତରେ ଥୋଇଦେଲା । ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ରାଜକୁମାର କଡ଼ ଲେଉଟାଇବା ମଧ୍ୟ
ଦେଖାଗଲା ।

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ହାତରୁ ହାରଟିକୁ ଧୁନିବାର
ସେହି ପେଡ଼ିରେ ରଖିଦେଲା । ଚାଲି ଚାଲି
ଆସିବା ଯୋଗୁଁ ତା ପୋଷାକରେ ଥିବା ଲୁଗା
ମଲ୍ଲ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏହୁ ସେ ଭାବିଲା
ଯେ ରାଜକୁମାର ଉଠିବା ପୂର୍ବରୁ ଜ୍ଞାନ କରି

ରାଜମହଲରୁ ସୁନ୍ଦର ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ମେ ବଡ଼
ସୁନ୍ଦର ହୋଇଯିବ ।

ସେ ଉତ୍ତମ ବସ୍ତ୍ର ଧରି ପାଖରେ ଥିବା
ପୋଖରୀକୁ ଯାଇ ସ୍ନାନ କଲା ।

ସ୍ନାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ
କେଜିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ କୁଜ ଫୁଲ କାଢ଼ି କାଢ଼ି
ହାସ୍ତୀରେ ଯାଉଥିଲା । କୁଜ ଦେଖିଲାକୁ ବଡ଼
ଅସୁନ୍ଦରୀ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ତା ଦୁଃଖ
ଦେଖି ପଚାରିଲେ—“ତୁ କେଉଁଠାକୁ ଯାଉଛ ?
କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି ?”

“ମୋର ସ୍ବାମୀ ମତେ ଘରୁ ବାହାର
କରିଦେଲା, ମୁଁ କୌଣସି ମିତ୍ର ମୁହଁକୁ ଯିବି ?
ନଚେତ୍ ଏବେ ଆଉ କିମିତି ଦିନ କାଟିବି ?”
କୁଜ ଦୁଃଖ ମନରେ କହିଲା ।

“ତୁ ଚାନ୍ତା କରନାହିଁ । ତୋର ପଲଟି-
ପୋଷଣ ଭାର ମୋ ଉପରେ । ତୁ ମୋହ
ମହଲ ପାଖକୁ ଯାଇ ଅପେକ୍ଷା କର, ମୁଁ
ଏହିକ୍ଷଣି ସ୍ନାନ କରି ଆସୁଛି ।” ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ
କହିଲା ।

କୁଜ ରାଜମହଲକୁ ଯାଇ ରାଜକୁମାରର
କକ୍ଷକୁ ଚାଲିଗଲା । ଉକ୍ତ କକ୍ଷରେ ସେହି
ହାରଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ
ହେଲା । ସେ ପେଡ଼ିରୁ ହାରଟି ବାହାର କରି
ରାଜକୁମାର ବେକରେ ଲମ୍ବାଇ ଦେଲା ।
ଉତ୍ତମଗାୟକକୁମାର ସ ତାର ଆନୁଜ୍ଞା ଉପାତନ
ନିଦରୁ ଉଠିଲେ । ନିୟମାନୁସାରେ ନିଦ୍ରାକୁ
ଉଠାଇଥିବା କୁଜ ସହ ରାଜକୁମାର ବିବାହ
କରିବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କଲା ।

“ମୁଁ ଜଣେ ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ଦାସୀ ଏହିପରି ଆସିଯିବ ।” କୁଜ ରାଜକୁମାରକୁ କହିଲା ।

ଆଜ୍ଞା ସମୟ ପରେ ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ସେଠାକୁ ଆସି ରାଜମହଲର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖି ଜାଣି ପକାଇଲା ଯେ ସେ ଠକାମିରେ ପଡ଼ିଛି ।

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ କୁଜ ରାଜକୁମାରକୁ କହିଲା—“ଇଏ ମୋର ଦାସୀ ।”

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ କୁଜକୁ ନିନ୍ଦାକରି ରାଜକୁମାରକୁ ସରୁକଥା ବୁଝାଇଲା ।

ଏହାପରେ ରାଜକୁମାର କହିଲା—“ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ରାଣୀ ଓ କିଏ ଦାସୀ ଓ କିଏ କାହାକୁ ଠକିଛି? ମୁଁ ଏବେ ନିଦରୁ ଉଠିଲି, ମୁଁ

ଉଠିବା ମାତ୍ରେ ଏହି କୁଜକୁ ଦେଖିଲି । ମୁଁ ଧାବୁଛି ଯେ ଏହାର ମୁଁ ରାଣୀ ହେଲି ।”

“ମୁଁ କି ମାତ୍ରାରେ ଠକିଲି ତାହା କିଏ ଜାଣେ? କିଏ ରାଣୀ ଓ କିଏ ଦାସୀ? ମୁଁ କେତେକ କାଗଜରେ ‘ରାଣୀ’ ତଥା ‘ଦାସୀ’ ଲେଖି ପେଡ଼ରେ ରଖିବି । ଆଜି ବନ୍ଦକରି ‘ରାଣୀ’ ଲିଖିତ ମାତ୍ର କାଗଜ ବାହାର କରାଯିବ । ଯେଉଁ ବଳକା କାଗଜ ରହିବ ସେହିକାଗଜରେ ‘ଦାସୀ’ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ।”

ଏହି ଶର୍ତ୍ତକୁ ରାଜକୁମାର ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ଶଙ୍କୁତକୁମାରୀ କେତେକ କାଗଜ ଗୋଟିଏ ‘ରାଣୀ’ ତଥା ‘ଦାସୀ’ ଅଲଗା ଅଲଗା ଲେଖି ଗୋଟିଏ ପେଡ଼ରେ ପକାଇ ଦେଇ ବନ୍ଦକରି ‘ରାଣୀ’ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ବୋଲି

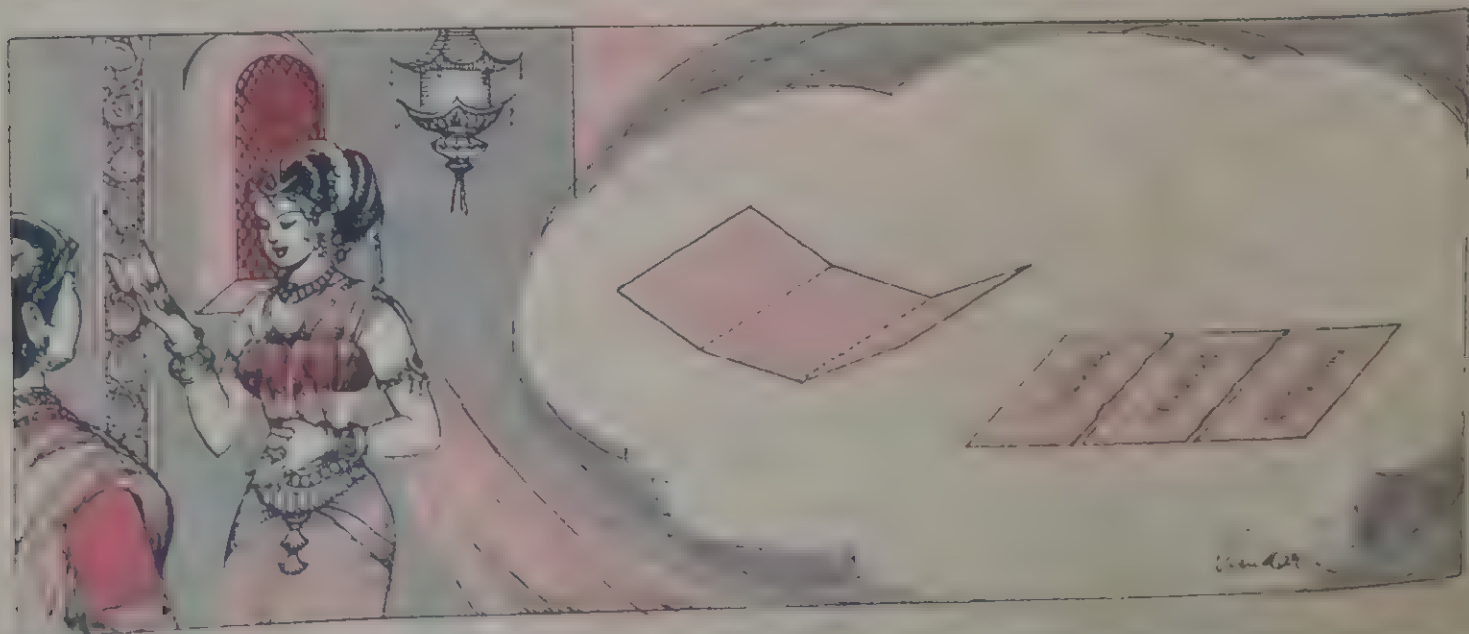
କାନ୍ଦିଲା ଯେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କଲ । ଯାହା ବଳକା
 ଯେ ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ‘ଦାସୀ’ ଚଳେ
 ସେଇଠାରେ ।

ଏହିପରି ଯୁଦ୍ଧରେ କୁଜର ଦେହ ଥର
 ଥର । ତା ନିଜ ଅ.ପ.ପ. ସ୍ତ୍ରୀକାର କଲ ।
 ଯୁଦ୍ଧକୁଳରେ ତ କୁ ସେ ଦେଇ ଦାସୀ ରୂପେ
 ଯାଏରେ ରହିଲ । ତା ପରେ ରାଜକୁମାର ଓ
 ଯୁଦ୍ଧକୁଳର ଅନ୍ୟତମ ସହ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ
 ପୁରୁ କଲେ । ସେହି ବିବାହରେ ଭାଗ
 ନେଇ ତା ଶ୍ରେଣୀକାରୀଙ୍କର ଶଙ୍ଖତକୁମାରୀର
 ମା-ବ.ପ. ତା ଅନ୍ୟତମ ବନ୍ଧୁ-ବାନ୍ଧବ ଆସି
 ଯାଏଲେ । ପିଲାବେଳୁ ହଜି ଯାଇଥିବା ଅମୁଲ୍ୟ
 କଳାକୁ ତାଲ ମା-ବ.ପ.ଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ସୀମା
 ରହିଲ ନାହିଁ ।

ଏହି ପରେ ଶଙ୍ଖତକୁମାରୀ ନିଜର ସରୁକଥା
 ମା-ବ.ପ.ଙ୍କୁ କହଲ । ଏହାଶୁଣି ତା ମା
 ବିସ୍ମୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ—“ପ୍ରକୃତ କାଗଜ
 ଶେଷ ବାହାର କରିବାପାଇଁ ତୁ ନିଶ୍ଚୟ

କୌଣସି ଉପାୟ ଉପାୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିବ ?
 ସେ କି ଉପାୟ ?”

ଶଙ୍ଖତକୁମାରୀ ସ୍ୱାମୀଦେବ କହିଲେ—“ହଁ,
 ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜକୁ ମୋଡ଼ି ମୁଁ କରୁଛି ଦୁଇ
 ଭାଗ ଭାଗରେ କାଟିଦେଲି । ସେଥିରେ ଥିବା
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦର ମଝି ଭାଗରେ ‘ରାଣୀ’ ତଥା
 ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଭାଗରେ ‘ଦାସୀ’ ଚଳେ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ପୁଣି ଭାଗଭାଗ କରି ଚିରିଦେଲି ।
 “ରାଣୀ” ଲେଖା ଯାଇଥିବା କାଗଜର ମଝି
 ଶବ୍ଦଟି ଚିରିବା ପଳରେ ଉଭୟ ପାଖ ଖସିଯା
 ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ‘ଦାସୀ’ ଲେଖା ଯାଇଥିବା
 ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ଶବ୍ଦର ଏକପାଖ ଚିକ୍‌ଚିକି
 ଥିବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ପାଖଟି ଖସିଯା ଥିଲା ।
 ଏହି ‘ରାଣୀ’ ଲେଖା ହୋଇଥିବା କାଗଜ
 ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଙ୍ଗୁଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ଜାଣିବା
 ସହଜ ଥିଲା । କୁଜି ମତେ ଠକିଥିଲା, ଏହି
 ତା ବଦଳରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଏପରି
 ଠକିବାକୁ ବାଧା ଦେଲି ।”

ସତ୍ୟର କନ୍ୟା

ରାମପୁର ଗାଁରେ ମଙ୍ଗଳଦାସ ନାମରେ ଜଣେ ଜମିଦାର ଥିଲେ । ସେ ହୋଧୀ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାର ଏକ ଉତ୍ତମ ଝିଣ ଥିଲା । ସେ ବଞ୍ଚାସ ମନ୍ତ୍ର କାମ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଦୂର ବଢ଼ି ଦେଇ ରଖୁଥିଲା ।

ମଙ୍ଗଳଦାସ ନିଜ ଜମି ବୃଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ୟାମ ଓ ସୁରଜ ନାମକ ଦୁଇଜଣ କୃଷକକୁ ନିଯୁକ୍ତ କଲା । ଶ୍ୟାମ ପରିଶ୍ରମୀ ଥିଲା । ସେ ସବୁଦିନ କିଛି ନା କିଛି କାମ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ସୁରଜ ଠିକ୍ ଶ୍ୟାମର ବିପରୀତ ଥିଲା ।

ଯେଉଁଦିନ ସେମାନେ କାମରେ ଲାଗିଲେ, ଶ୍ୟାମ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କାମରେ ଲାଗିଗଲା । ମାତ୍ର ସୁରଜ କାମ ଛାଡ଼ି କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ କାମ ଶେଷ କରି ଶ୍ୟାମ ନିଜ ବଳଦ ଘୋଡ଼ାକୁ ନେଇ ଗାଧୋଇ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଗାଧୋଇଲା । ସେତେବେଳେ ସୁରଜ ସେଠାକୁ

ଆସି ନିଜ ଦେହରେ ଓ ବଳଦ ଦେହରେ କାଦୁଅ ଲଗାଇ ଦିଆ ମାଲିକ ଘରେ ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁଗଲା ।

ମଙ୍ଗଳଦାସ ସୁରଜକୁ ଦେଖି ଭାବିଲା ଯେ ସେ ଦିନସାରା ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରି ଯେଉଁଠି । ତେଣୁ ନିଜ ପତ୍ନୀକୁ କହିଲା—“ସୁରଜ ମନ ଲଗାଇ କାମ କରୁଛି, ତାକୁ ଭଲରୂପେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।”

ଶ୍ୟାମ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । କିନ୍ତୁ ତାର ବଳଦ ଦେହରେ କାଦୁଅ ଲାଗି ନଥିଲା । ମଙ୍ଗଳଦାସ ଭାବିଲା ଯେ ଶ୍ୟାମ ମୋଟେ କାମ କରୁନାହିଁ ।

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ସୁରଜକୁ ଯୁବା ଶାଦ୍ୟ ଓ ଶ୍ୟାମକୁ ଅଧା ଶାଦ୍ୟ ମିଳିଲା ।

ମଙ୍ଗଳଦାସର କନ୍ୟା କମଳା ବଡ଼ ଚାଲିକ ଥିଲା । ସେମାନେ ଖାଇବା ସମୟରେ ମେ

ଦେଖିଲା ଯେ ଶ୍ୟାମକୁ ପୁର ଖାଦ୍ୟ ମିଳୁନଥିବା ସ୍ଥଳେ ସୁରଜକୁ ଅଧିକ ଖାଦ୍ୟ ମିଳୁଛି । କମଳା ଭାବିଲା ଯେ ବୋଧହୁଏ ତା ବାପା ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ଭଲକାମ କରୁଛି ଜାଣି ପାରୁନାହିଁ । ଏହାର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ୟ ବାହାର କରିବାପାଇଁ ଧିନେ ସେ ଜମି ପାଖକୁ ଗଲା । ଜମିରେ ଶ୍ୟାମ କେବଳ କାମ କରୁଥିଲା ଓ ସୁରଜ ଗୋଟିଏ ଶଛତଳେ ଗାଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥିଲା ।

ଜମିଦାର ପରି କମଳା ପରିଶ୍ରମୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ରଖୁଥିଲା । ସେ ଶ୍ୟାମକୁ କାମ ବିଷୟରେ ପଚାରି ତାର କାମରେ ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟ ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ସେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ସୁରଜ

ବଳଦ ଓ ନିଜ ଦେହରେ କାଦୁଅ ବୋଲି ହୋଇ ମାଲିକକୁ ଚାହୁଁଛି ।

କମଳା ନିଜ ବାପାକୁ କହିଲା—“ବାପା, ସବୁ ଗୃହକାମ ଶ୍ୟାମ କେବଳ କରୁଛି । ସୁରଜ ଦିନସାରା ଶଛତଳେ ଶୋଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ ଦେହରେ କାଦୁଅ ଲଗାଇ ଫେରୁଛି । ଏହା ଦେଖି ତୁମେ ଭବିଷ୍ୟ ଯେ ସୁରଜ ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛି । ଏଣୁ ତାକୁ ପେଟ-ପୁର ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଉଛ । ତାର ଖାଦ୍ୟ ହଜମ ହେଉ ନଥିବାରୁ ସମୟେ-ସମୟେ ଉପବାସ ମଧ୍ୟ କରୁଛି । ମାତ୍ର ଅଳ୍ପାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିବା ଶ୍ୟାମ ପେଟ-ପୁର ଖାଇବାକୁ ନପାଇ କଣ୍ଠା ହୋଇ ଶଲ୍ୟା ।”

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟକୁ ସୁରଜ ସେତେବେଳେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ମଙ୍ଗଳଦାସ ତାକୁ ପଚାରିଲା—“ତୁ କାମ-ଧନ୍ଦା ନକରି କଣ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଦେହରେ କାଦୁଅ ଲଗାଇ ଘରକୁ ଫେରୁଛୁ?”

“ସରକାର, ଆପଣ ଇମିତ କଣ କହୁଛନ୍ତି? ମୁଁ ଦିନସାରା ଅଳ୍ପାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛି, ଆପଣଙ୍କ କିଏ ମିଛ କହିଛି?” ସୁରଜ କହିଲା ।

ସେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମ ମଧ୍ୟ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ମଙ୍ଗଳଦାସ ତାକୁ ପଚାରିଲା—“ହୁଣ୍ଟି, କଣ ସୁରଜ ଦିନସାରା ପରିଶ୍ରମ କରୁଛି?”

“ସୁରଜ କାମ କରିବା ମୁଁ କେବେହେତେ ଦେଖିନାହିଁ ।” ଶ୍ୟାମ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ତୁ ଏକଥା ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମତେ କାହିଁକି ଜଣାଇଲ ନାହିଁ?” ମଙ୍ଗଳଦାସ ଶ୍ୟାମକୁ ପଚାରିଲା ।

“ଆଜଣ ମତେ ପଚାରି ନାହାନ୍ତି, ଏହା ମୁଁ ମଧ୍ୟ କହିନାହିଁ । ମୁଁ କଣ ତା ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ପ୍ରହରା କି?” ଶ୍ୟାମ ପଚାରିଲା ।

ଏପରି ଶୁଣି ମଙ୍ଗଳଦାସ ସୁରଜକୁ ପଚାରିଲା—
“ମୋ ହିଅ କହିଲା ଯେ ତୁ ଜମିରେ କାମ କରୁନାହିଁ । ଏବେ ଶ୍ୟାମ ମଧ୍ୟ ତାହା କହିଲା । ଏଥିପାଇଁ କି ଉତ୍ତର ଦେବୁ?”

ସୁରଜ ସଙ୍କୋଚ ନକରି କହିଲା—
“ସରକାର, ଏହା ପ୍ରକୃତ କଥା ନୁହେଁ । ଆପଣଙ୍କ ହିଅ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜମି ପାଖକୁ ଯାଇ ଶ୍ୟାମ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରେମାଳାପ କରୁଛନ୍ତି । ସେ

ହେଉଁ ଏପରି କି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଯେ କିଛି କାମ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରକାଶ କରିଦେବ ।”

ମଙ୍ଗଳଦାସ ତା କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଶ୍ୟାମକୁ ଖୁବ୍ ଘିଟି କମଳକୁ କହିଲା—“ଯଦି ସୁଣି କେବେ ତୁ ଜମି ପାଖକୁ ଯିବୁ, ମୁଁ ତୋ ଗୋଡ଼ ଦେଇଦେବି ।” ସେହି ବେଳେ ଶ୍ୟାମକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବାପାଇଁ ମନାକଲା ।

ନିଜ ଗୁଲ ଚଳିବା ଦେଖି ସୁରଜ ବଡ଼ ଖୁସି ହୋଇ ଘୃକିଲା ଯେ ଏଣିକି ମୋଟେ ସେ ଡରିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

ସୁରଜ ମିଛକଥା କହିବା ଫଳରେ କାମଲର ମନ ବଦଳି ଶଲା । ଶ୍ୟାମ ଯେତେବେଳେ ନିଜ ମାଲିକ ଠାରୁ ମାଡ଼ ଖାଇଲା, କମଳ

— ପତ୍ନୀକଥା ଶୁଣି ମଙ୍ଗଳଦାସ ଭାବିଲା ଯେ ତା ମନର ସକଳ ବ୍ୟଥା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ସେହିନି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଚାକରମାନେ ଫେରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ସବୁ ଠିକ୍ କରି ରଖିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମ ଓ ସୁରଜ ଫେରିଲେ ମଙ୍ଗଳଦାସ ସୁରଜକୁ କହିଲା—
“ଆରେ ସୁରଜ, ତୁ ଶ୍ୟାମକୁ ତେଲ ମାଲିସ କରାଇ ଭଲଭାବେ ଗରମ ପାଣିରେ ଗାଧେଇ ଦେ ।”

“ଆପଣ ଇମିତି କଣ କହୁଛନ୍ତି? ମୁଁ ଏହି ମୂର୍ଖକୁ ମାଲିସ କରିବି? ଦିନସାରା ହାଡ଼ଭର୍ଜା ପରିଶ୍ରମ କରି ଫେରୁଛି? ଏ କାମ ମୋ ଦ୍ଵାରା କଦାପି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।” ସୁରଜ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଜଣାଇଲା ।

“ଆରେ, ପାଟି ବନ୍ଦକରି ମୁଁ କହିବା ପ୍ରକାରେ କର, ନଚେତ୍ ତୋର ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଦେବି ।” ମଙ୍ଗଳଦାସ ହୋଧରେ ଏପରି ଗାଳିଦେଲା ।

ସୁରଜ ମାଲିକର ହୋଧ ଦେଖି ଶ୍ୟାମକୁ ଗରମ ପାଣିରେ ଗାଧେଇ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଶ୍ୟାମ ଏସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସ୍ନାନ ସରିବା ପରେ ମଙ୍ଗଳଦାସ ଶ୍ୟାମକୁ ନିଜ ପାଖରେ ଖାଇବାପାଇଁ ବସାଇଲା । ମଙ୍ଗଳଦାସକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବୁଝି ରହିଲା ଏହାଦେଖି ମଙ୍ଗଳଦାସ ଶ୍ୟାମକୁ କହିଲା—
“ଆରେ ଶ୍ୟାମ, ତୁ ମୋର ଜୋଇଁ ।”

ସେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମ ପ୍ରକୃତ କଥା ବୁଝି ପାରିଲା । ଏହାପରେ ଉତ୍ତମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଓ ଲଗ୍ନ ଦେଖି ମଙ୍ଗଳଦାସ ନିଜ କନ୍ୟାର ବିବାହ ଶ୍ୟାମ ସଙ୍ଗେ କରାଇ ଦେଲା ।

ସେତେବେଳେ ସୁରଜକୁ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ଯେ ପରିଶ୍ରମୀ ତଥା ସତ୍ୟବାନ ସବଦା ସୁଖୀ ହୋଇଥାଏ, ଏଣୁ ସେହିଦିନ ଠାରୁ ସୁରଜ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବେ ପରିଶ୍ରମ କଲା । ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ମଙ୍ଗଳଦାସ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲା ।

ଅସଭ୍ୟ

ପୁରୀ ଯୁଗରେ ବାବୁବାଦ ନରେରେ ଅସମ୍ଭବ ନାମକ ଗାଁଟା ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଅନେକ ଦେଶ ଉପକରଣ ଯାହାକି ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସକ୍ତ ଲୋକ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଜନମାନେ ମେଘରୁ ବାପାଙ୍କ ଏହି ଦୁଇଟି ପଦାଂଶ ପସନ୍ଦ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହିକଥା ମାନବ କରୁନାହାନ୍ତି ତାର ସାହାଯ୍ୟ ନଥିଲା ।

କେତେକ କେତେକ ପରେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ କେତେକ କରୁଥିଲେ । ଏହିକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ର ଅନେକ ଯୁବକ ମେଘରୁ ବାପାଙ୍କ କରୁଥିଲେ ଆସିଲେ ।

“ମୋ ମୁହାଁ କହାମାନେ ଦେବାପାଇଁ ଆସିଥିବା ନାମକ ଯୁବକଙ୍କୁ ମୁଁ କୋତରୀ ମୁହାଁ କରୁଛି, ମୋତେ ମୁହାଁ ଉଠିଲେ ମୋତେ ଯୁବକ କରୁଛି, ମୁଁ ତେଜୁ କରୁଛି କରୁଛି ।” ମେଘର ବାପାଙ୍କ କହୁଥିବା ଶବ୍ଦ ମୁଁ କରୁଛି । ମୁହାଁ ଉଠିଲେ

ଦେଖ ନିପାରିଲେ, କିନ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ଅନେକ ଯୁବକ ନିଜ ଦେଶରୁ ବାହାରି ରହିଲେ । ମାତ୍ର ଆଉ କେତେକ ଦେଶରୁ ବାହାରି ରହିଲେ ଉତ୍ତର ଦେଶକୁ ପ୍ରସକ୍ତ ଲୋକ ।

କେତେକ କେତେକ ପରେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ କେତେକ କରୁଥିଲେ । ଏହିକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ର ଅନେକ ଯୁବକ ମେଘରୁ ବାପାଙ୍କ କରୁଥିଲେ ଆସିଲେ ।

କେତେକ କେତେକ ପରେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ କେତେକ କରୁଥିଲେ । ଏହିକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ର ଅନେକ ଯୁବକ ମେଘରୁ ବାପାଙ୍କ କରୁଥିଲେ ଆସିଲେ ।

କେତେକ କେତେକ ପରେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ କେତେକ କରୁଥିଲେ । ଏହିକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ର ଅନେକ ଯୁବକ ମେଘରୁ ବାପାଙ୍କ କରୁଥିଲେ ଆସିଲେ ।

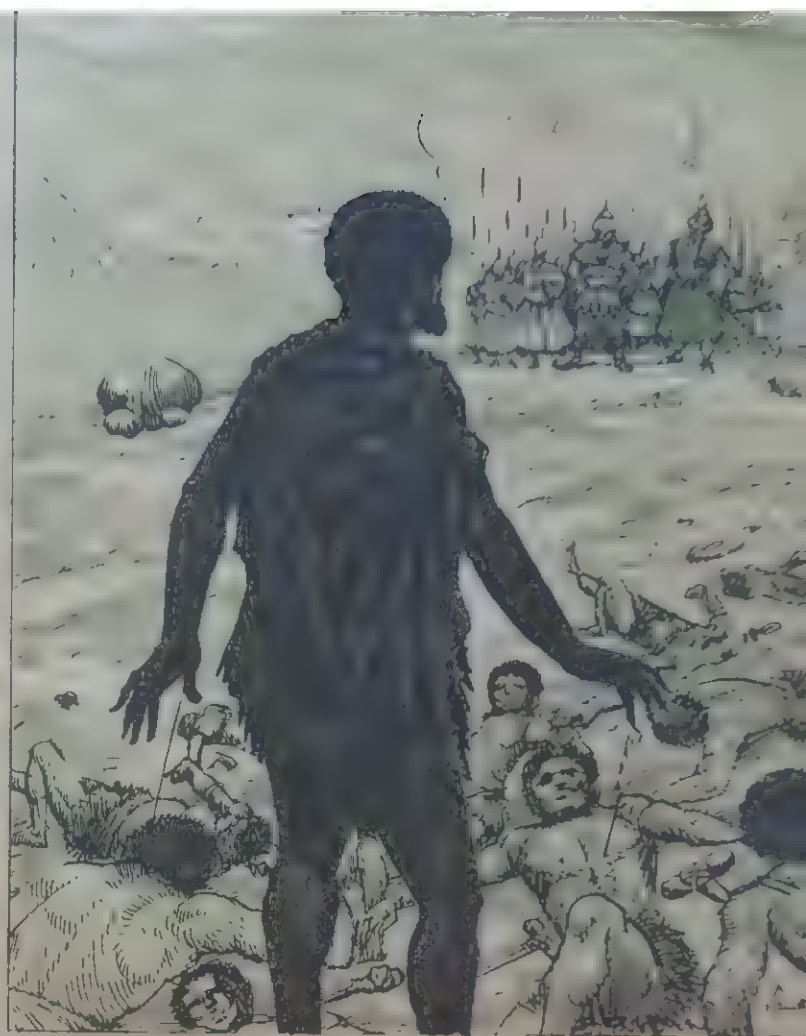
ପାହାଡ଼ ତଥା ଜଙ୍ଗଲରେ ପୁସ୍ତକ ମାଳା ।
 ସୈନିକମାନେ ମଧ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲୀ ଥିଲେ ।
 ସେମାନେ ପାହାଡ଼ ତଥା ଜଙ୍ଗଲରୁ ଅଗୁନକ
 ମିଳିବାର ଚେଷ୍ଟା କରି ଆସିମାଗି କରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକ୍ରମ
 ନିଜ ବିଷୟବା ବାଣିଜ୍ୟ ମାର ପାଇଁ
 ପଳାଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୁହଁ-ମୁହଁ
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଅବଦୁଲର ସୈନିକଙ୍କ ପକ୍ଷେ
 ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ।

ବାସ୍ତବରେ ବେହ୍‌ସୁଫା ରାଜ୍ୟ ଜୟକଲେ
 ସୁଲତାନର ବିଶେଷ ଲଭ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ।
 ମାତ୍ର ତାର ଜୟ ଥିଲା ଯେ ଯେଉଁ ଶାସକ ତା
 ଆଧିପତ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର ନ କରୁଛି, ତାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ
 ହୋଇ ରହିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବାକୁ
 ହେବନାହିଁ ।

ଏହି କାରଣରୁ ଅବଦୁଲ ନିଜ ସୈନିକ
 ଦ୍ୱାରା ବେହ୍‌ସୁଫା ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ସବୁ ଜଙ୍ଗଲ
 କଟାଇ ଦେଲା ।

ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ବେହ୍‌ସୁଫା ନିଜ
 ସୈନିକଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଆଗଭର ହେଲା ।
 ଏହି ଲଢ଼େଇରେ ମିଶର ଜୟଲାଭ କଲା ।
 ମାତ୍ର ବେହ୍‌ସୁଫାର ସୈନିକମାନେ ମିଶରର
 ଅନେକ ସୈନିକଙ୍କୁ ବିରତର ସହ ମାର
 ସ୍ୱର୍ଗଲାଭ କଲେ ।

ଯୁଦ୍ଧ ସରିବା ମାତ୍ରେ ଅବଦୁଲ ମନରେ
 ବେହ୍‌ସୁଫାର ଶବ୍ଦ ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ।
 ଜୟମାମୁ

ସେ କେତେକ ସୈନିକଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି
 ଯୁଦ୍ଧଭୂମିରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ଅଗୁନକ ଶବ୍ଦ ମଝିରେ କିଏ ଜଣେ ଜୟକର
 କଲା ଆକୃତି ବ୍ୟକ୍ତି ଆହୋର ଶୂନ୍ୟକୁ
 ଚାହିଁ ଥିଲା ।

“ସେ କିଏ?” ଅବଦୁଲ ନିଜ ସେନାପତିକୁ
 ପଚାରିଲା ।

“ଶୁଣିଛି ଯେ ଆଫ୍ରିକାର ଜଙ୍ଗଲରେ
 ମନୁଷ୍ୟ ମାଂସଖିଆ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ତାହା ଯେ
 ମଧ୍ୟ ଶବ୍ଦଖିଆ ବାକି ହୋଇଥିବ ।” ସେନାପତି
 ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଏହାପରେ ଅବଦୁଲ ସେହି ମାଂସଖିଆ
 ବାକିକୁ ପଚାରିଲା—“କେତେ ଶବ୍ଦ ଖାଇବାକୁ

ଲଜ୍ଜା ଖାଇ ଦେ । ତେଲ ନଖାଇ ଏପରି ତୁ
ଗୁରୁପଣେ କଣ ଦେଖୁଛୁ ?”

“ଏମାନଙ୍କୁ ଖାଇବା ପାଇଁ କିଏ ମାରିଲା,
ମତେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଶବ ଦରକାର ।
ଯିଏ ମାରିଛି ତାର ଅନୁମତି ନେଇ ଶବ
ନେବା ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ । ଏଣୁ ଏମାନଙ୍କୁ
ମାରିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଅପେକ୍ଷାରେ ଗୁରୁପଣକୁ ମୁଁ
ଦେଖୁଛି ।” କଲା ଲେକଟି କହିଲା ।

ଏହାଶୁଣି ଅବୁଲ ହସିକରି କହିଲା—
“ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଁ ମାରିଛି । ମାତ୍ର ଏମାନଙ୍କୁ
ଖାଇବାପାଇଁ ନୁହେଁ, ବୁଝିଲୁ !”

କଲା ଲେକଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା—
“ଯଦି ଖାଇବ ନାହିଁ, ତେବେ ଏତେ ଲୋକଙ୍କୁ
କାହିଁକି ମାରିଲୁ ?”

ଏପରି ଶୁଣି ସୁଲତାନ ସେନାପତିକୁ
କହିଲା—“ସେ ଜଣେ ଅସଭ୍ୟ, ଜଙ୍ଗଲୀ,
ତାକୁ ବୁଝାଇବା ଆମ ପକ୍ଷେ ଅସମ୍ଭବ ।”

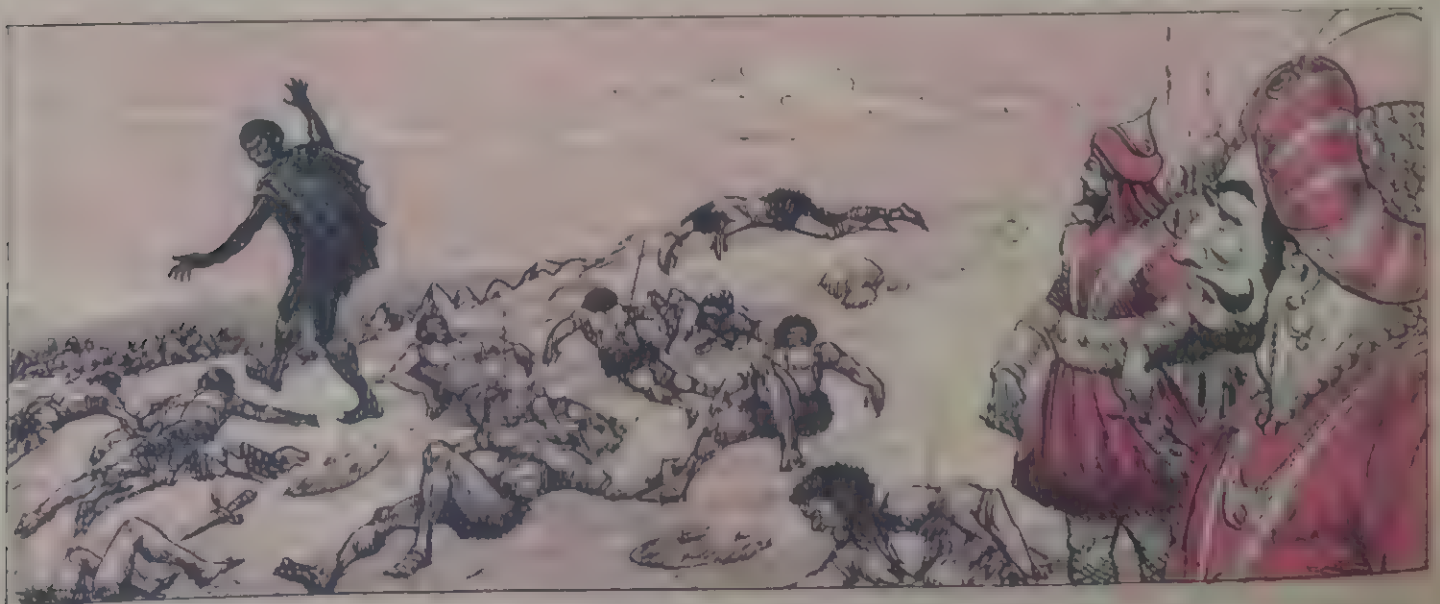
କଲା ଲେକଟି ଠୋ ଠୋ ହସି ଚାଲିଗଲା ।

ମେହର ଏହି କାହାଣୀ ଶୁଣାଇ ରଜାଙ୍କୁ
ପଚାରିଲା—“କଲା ଲେକଟି କିଏ ?”

“ଅସଭ୍ୟ ଓ ଜଙ୍ଗଲୀ ଦେଶାଧିପତିଙ୍କ
କଲା ଲେକଟି” ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣା
ଦେଉଛି । ମାତ୍ର ନିଜକୁ ସଭ୍ୟ କହୁଥିବା
ଆବୁଲ ନିଜ “ରାଜାରି ପୁଅ” କାହାଣୀ
ହଜାରେ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରାଣ ନେଲା । ଯଦି ସ୍ଥର
ଚିତରେ ଭାବିବା ଜଣାଯିବ ଯେ ପ୍ରକୃତ ଅସଭ୍ୟ
କିଏ । ଏଣୁ ସେହି କଲା ଲେକଟି ହସିଦେଲା ।”
ରଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ମେହର ସ୍ୱୀକାର କଲା ଯେ ରଜାଙ୍କ ତା
ପ୍ରଶ୍ନର ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଛି । ଏହାପରେ
ଉଭୟଙ୍କ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଗଲା ।

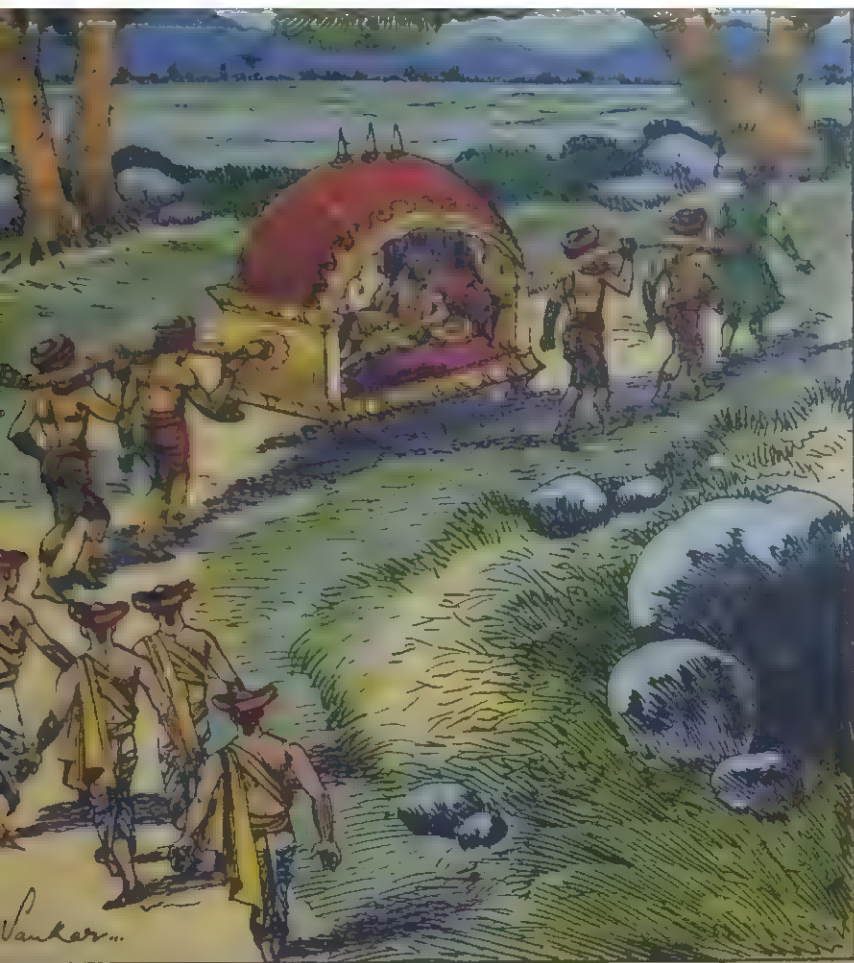
ମେହର ଯେଉଁ କାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲା ଓ
ରଜାଙ୍କ ଯେଉଁ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ଶୁଣିବା ପରେ
ଶଲ୍ୟା ମନରୁ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବାସନା ଚାଲିଗଲା ।
ଏହାପରେ ମେହର ନିଜ ବାପାକୁ ଲେକଟିକୁ
ନେଇ ଆସିଲା ।

କ୍ରୀଷ୍ଣ ଦ୍ଵାରକା ଯିବାପାଇଁ ବାହାରିବା ମାତ୍ରେ
 ୬ ଉପଲବ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧଭିତ୍ତି, ବହତ ତଥା
 ପ୍ରମୁଦ ରାଜା ମାତେ ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।
 ଯେତେ ଓ ଗୁପ୍ତାଦି ଶିଖି ସବୁ ରଜାଙ୍କ ନିକଟକୁ
 ସମ୍ମାନ ସହ ଯାଇ, ତେ ସେମାନେ ନିଜ
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ
 ଯେତେ ଶକ୍ତି ଅଧିଷ୍ଠିତେ । ସେତେ ପାଇଁ
 ଯେତେତେ ଯୋଦ୍ଧା ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ
 ଉପଲବ୍ୟକୁ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଉ
 କେତେ ରଜା ବିରାଟ ତଥା ଦ୍ରୁପଦଙ୍କ ପ୍ରତି
 ହିତା ଥିବାରୁ ଆସିଲେ ।

ଧୂବେଶ୍ୱରଙ୍କ ପୁରମାନଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ
 ଯିବି ପାରିବେ, ସେତେବେଳେ ଯିବୁ ପାରିବେ
 ପୁରପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଜ

ନଦେବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି । ତୁମେ
ଧୂତରାଶ୍ତ୍ରକୁ ଧର୍ମ ଓ ନ୍ୟାୟକଥା କୁହ । ବିଦୁର
ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ଯଦି ତୁମେ
ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ସକ୍ଳନ୍ତତା ତଥା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଶଠତା
ବିଷୟରେ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବ,
ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଅଧର୍ମ ଓ
ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁଦ୍ଧରୁ ପଛଘୁଞ୍ଚି ଦେବେ ।
ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ
ତୁମର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମୋର ବଶ୍ୟାସ ଅଛି
ଯେ ଏହି କାମ ତୁମଦ୍ୱାରା ଅବଶ୍ୟ ହେବ ।
ତୁମେ ମୋର ଦ୍ୱାରା ତୁମର କୌଣସି
କ୍ଷତି ହେବନାହିଁ । ଅତଏବ ତୁମେ କଦାପି
ଡରିବ ନାହିଁ ।”

ଏହାପରେ ଦ୍ରୁପଦଙ୍କ
ଶିଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଥରେ ନେଇ
ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଲେ ।

ତା ପରେ ଧୂତରାଶ୍ତ୍ର ଆସି ପାଣ୍ଡବଙ୍କ
ପାଖକୁ ହୁତ ପଠାଇ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ
ପାଖକୁ ପଠାଇଲେ । ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶବ୍ଦ
ରଖୁଥିବା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମଧ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ନିଜ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ନିଜେ ଦ୍ୱାରକାକୁ ଗଲା
ଅର୍ଜୁନ ଓ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଏକ ଦିନରେ
ଦ୍ୱାରକାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ଉଭୟେ ଯେତେବେଳେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମହଲରେ
ପ୍ରବେଶ କଲେ, କୃଷ୍ଣ ଶୋଇଥିଲେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କ
ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ଶୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଆସନ ଥିଲା
ଏଣୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଯାଇ ଆସନଟିରେ ବସି
ପଡ଼ିଲା । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ପଛରେ ଅର୍ଜୁନ ଯାଇ
ହାତଯୋଡ଼ି କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦ ପାଖରେ ଠାଆହେଲେ ।

କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ କୃଷ୍ଣ ନିଦରୁ ଉଠି ପ୍ରଥମେ
ପାଦ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ
ଦେଖିଲେ । ତା ପରେ ଅତିଥିଙ୍କୁ ସଜ୍ଜାର କ
ସେମାନଙ୍କ ଆସିବାର କାରଣ ପଚାରିଲେ ।

ଏହାଶୁଣି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କହିଲା—“ଠେ
କୃଷ୍ଣ! ମୋର ନିବେଦନ ଯେ ଆମମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ଯୁଦ୍ଧରେ ତୁମେ ମୋ
ପକ୍ଷରେ ରହି ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କର । ତୁ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୁଁ ଓ ଅର୍ଜୁନ ସମାନ । ଉଭୟେ
ତୁମର ସମାନ ବନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ । ଏହାଛଡ଼ା

ତୁମ ପାଖକୁ ପ୍ରଥମେ ଆସିବି । ତୁମେ ମୋ ପ୍ରାହାସ୍ୟ କରିବା ନୁହେଁ କି ?

ଏହାକୁ କହି କହିଲେ—“ଏ କଥା ସତ ଯେ ତୁମେ ପ୍ରଥମେ ଆସିବୁ ! କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବୁ । ଏଣୁ ମୁଁ ଉଭୟଙ୍କୁ ସାହାସ୍ୟ କରିବି । ପରନ୍ତୁ ଅର୍ଜୁନ ଛାଡ଼ । ଏଣୁ ପ୍ରଥମେ ସେ ସାହାସ୍ୟ ମାଗିବେ । ମୋ ପରି ଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଦ୍ଧା ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷରେ ତଥା ମୁଁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ରହିବି । ମୁଁ କହୁ ଦେଉଛି ଯେ ମୁଁ ମୋତେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ନାହିଁ, କେବଳ ଉପଦେଶ ଦେବି । ଅର୍ଜୁନ, ତୁମେ କୁହ, ଏ ଦୁଇଟି ଶତ୍ରୁ ତୁମେ କେଉଁଟିକୁ ପସନ୍ଦ କରୁଛ ?”

ଅର୍ଜୁନ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଠିକ୍ କଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦରେ ଦଶଲକ୍ଷ ସାହାସ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାପାଇଁ ହିଁ କଲା । ଏହାପରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବଳରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାହାସ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ବଳରାମ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ କହିଲେ—
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, ମୁଁ ବିରାଟ ରାଜ୍ୟକୁ ଯେତେବେଳେ ବବାହ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲି, ମୁଁ ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ସମାନ ଭାବେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି । ମାତ୍ର କୃଷ୍ଣ ମୋ ବିଚାରକୁ ପସନ୍ଦ କଲାନାହିଁ । ଏଣୁ ମୁଁ ସେତେବେଳେହିଁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଦେଲି ଯେ ମୁଁ କୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ସାହାସ୍ୟ କରିବି ନାହିଁ । ଏହାଛଡ଼ା ତୁମକୁ ଅନ୍ୟର ସାହାସ୍ୟ କଣ

ଆବଶ୍ୟକ ? ଯାଅ, କ୍ଷତ୍ରିୟ ଧର୍ମାନୁସାରେ ଯୁଦ୍ଧ କର ।”

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆନନ୍ଦରେ ବଳରାମଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା । ମନେ ମନେ ଏପରି ଅନୁଭବ କଲା ଯେପରି ତାର ବିଜୟ ହୋଇଛି । ତା ପରେ ସେ କୃତବର୍ମା ପାଖକୁ ଯାଇ ସାହାସ୍ୟ ମାଗିଲା । କୃତବର୍ମା ତାକୁ ଏକ ଅଷୋହଶୀ ସୈନ୍ୟ ଦେଲା । ଏହିପରି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ନିଜ କାମ ଯାରି ହସ୍ତିନାପୁରକୁ ଫେରି ଆସିଲା ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଯିବା ପରେ କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନକୁ ପଚାରିଲେ—“ମୁଁ କହିଲି ଯେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ନାହିଁ । ତୁମେ ମତେ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଷୋହଶୀ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ କାହିଁକି ଛଡ଼ାଲ ?”

“ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ଆପଣ ନିଜେ ସେହି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସହଜରେ ପରାସ୍ତ କରିପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ନିଜେ ପରାସ୍ତ କରିଦେବି । ଆପଣ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ ଯଦି ଯଶ ପାଇବେ, କିନ୍ତୁ ମତେ କଣ ମିଳିବ? ମୋ ମନରେ ଯଶ ପାଇବା ଇଚ୍ଛା ଥିବାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ମାଗିଲି । ଆପଣଙ୍କୁ ମୋର ଗୋଟିଏ କାମ କରିବାକୁ ହେବ । ଆପଣ ମୋର ସାରଥୀ ହୁଅନ୍ତୁ । ଏହି ଇଚ୍ଛା ମୋର ଅନେକ ବର୍ଷରୁ ରହିଛି । ଆପଣ ମୋର ସାରଥୀ ହେଲେ ଦେବ-ରାକ୍ଷସ ମିଶିକରି ଯୁଦ୍ଧକଲେ ମଧ୍ୟ ପରାସ୍ତ କରିଦେବି । ଅତଏବ ମୋ ମନସ୍ଥାପନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତୁ ।”

“ମୁଁ ତୁମ ମନସ୍ଥାପନା ଅବଶ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବି ।” ଏହିପରି ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ କିନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ କରିଦେଲେ ।

ମଦ୍‌ଦେବ ଗାସକ ତଥା ନକୁଳ ଓ ମଦ୍‌ଦେବଙ୍କ ମାମୁଁ ଶଲ୍ୟଙ୍କୁ ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ଦୁଇ ଥାଇ ଯୁଦ୍ଧ ଖବର ଦେଲା । ସେ ପାଣ୍ଡବଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଏକ ଅଯୋଧ୍ୟା ଶୈଳ୍ୟ ଓ ନିଜ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ସହ ବାହାରିଲେ । ମଦ୍‌ଦେବର ପୋଷାକ, ଅଳଙ୍କାର ତଥା ରଥ ଇତ୍ୟାଦି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚିତ୍ର ଧରଣର ଥିଲା । ଅଶ୍ୱାସ ଶୈଳ୍ୟ ଓ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ଶଲ୍ୟ ସେହି ସମୟରେ ପାଣ୍ଡବଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚାୟନ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ ।

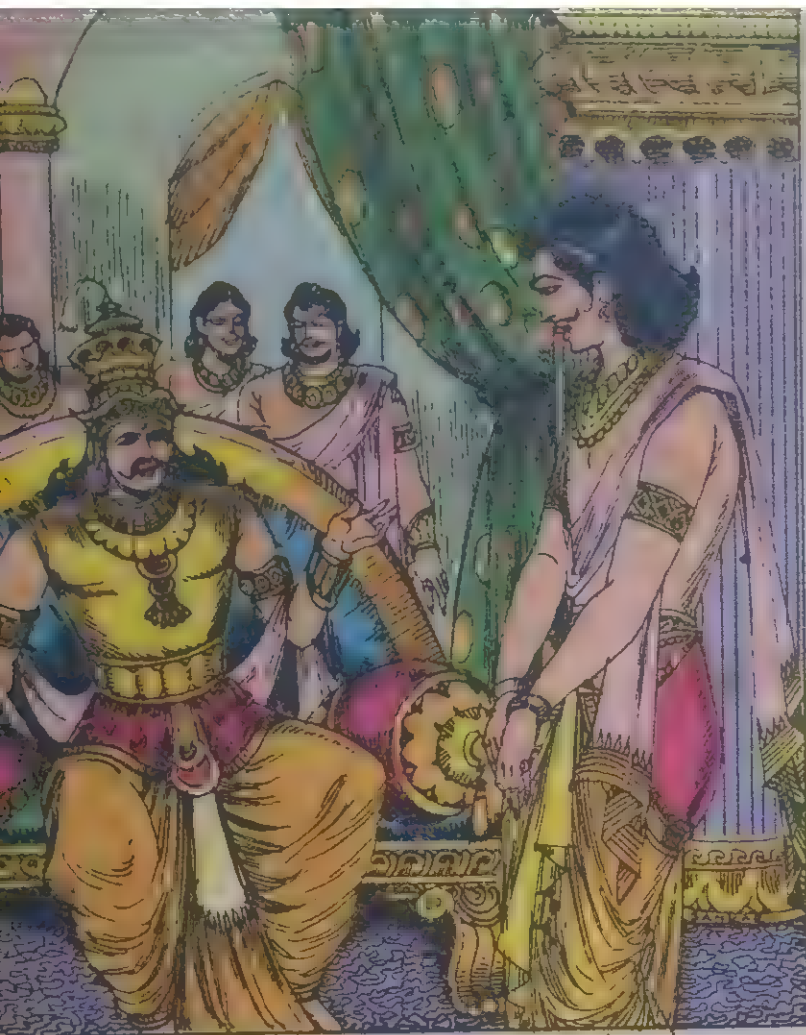
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ଶଲ୍ୟ ପାଣ୍ଡବଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଯାଉଛନ୍ତି । ଏଣୁ ସେ ନିଜ ଅନୁଚରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶଲ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଅନେକ ଦାସ-ଦାସୀ ଖଟାଇଲା । ସେ ତମ୍ବୁ ଖାଣି ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସୁବିଧା କରାଇଲା । ସୁନ୍ଦର ଭୋଜନ ଓ ମନୋରଞ୍ଜନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରାଇଲା । ଏଣୁ ଶଲ୍ୟଙ୍କ ଯାତ୍ରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖପ୍ରଦ ଥିଲା । ଶଲ୍ୟ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ତା ସକାଶେ ଏସବୁ ଭବିଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ତାଙ୍କ “ମୁରବିମିତ୍ତ” କହିଲେ—“ମୋ ସକାଶେ ଏସବୁ ସୁବିଧା କରାଇଥିବା ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଡାକିଆଣ, ସେ ତ କୌଣସି ବର ମାଗିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖିବି ।”

"1969 6051"

“ଆପଣ ସୁଧୁଷ୍ଟି ରକ୍ଷା ପାଇଁ କଥାହୋଇ
ଶାନ୍ତ ଆସିବେ । ଆମର ବିଜୟ ଆପଣଙ୍କ

ବିକା ଉପରୁ ଧୂଳିରେ ପରିଣତ କରି ଆପଣମାନେ

କର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅର୍ଜୁନ ମଧ୍ୟରେ ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ ହେବ, ଆପଣଙ୍କୁ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ସାରଥୀ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥିରେ ମୋତେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କାରଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ସାରଥୀ କୃଷ୍ଣ ସମକକ୍ଷ ଆଉ କେହିନାହିଁ । ଏଣୁ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ସାରଥୀ କରିବା ସମୟରେ ଅର୍ଜୁନକୁ ରକ୍ଷାକରି କର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଏତିକି ମୋର ଅନୁରୋଧ ।”

“ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସୁଯୋଗ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ଦୁଷ୍ଟ କର୍ଣ୍ଣକଥା ଦେଖିବେ । ମୁଁ ଦେଖିବି ଯେପରି ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଅବଶ୍ୟ ବିଜୟ ହେବ ।” ଶଲ୍ୟ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ଏପରି ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଲେ ।

ସୁଖ ପାଇବେ । ମତେ ଏହିକଥା ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ଲାଗୁଛି ଏତେ କଷ୍ଟ ଉଠାଇ ମଧ୍ୟ ଆପଣ ତଥା ଆପଣଙ୍କ ଭାଇମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ରହୁଛନ୍ତି ।”

ଏହାପରେ ଶଲ୍ୟ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ରାସ୍ତାରେ ସେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ କିପରି ଯୁଦ୍ଧରେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ବଚନ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ସବୁକଥା ଶୁଣି ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଲେ—
“ମହାରଜା, ଆପଣ ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ଯିଏ ସାହାକୁ ପ୍ରସନ୍ନ କଲା ତାର ଲକ୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ବଡ଼ମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ମତେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଆପଣ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷ୍ଣ ସମାନ ।

ଏହାପରେ ଶଲ୍ୟ ପାଣ୍ଡବଙ୍କ କଷ୍ଟ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତାକରି କହିଲେ ଯେ ସ୍ୱୟଂ ଲଘୁ ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟ ଭୋଗିଛନ୍ତି । ସେ ଏପରି କହିଲେ—
“ପ୍ରଜାପତିଙ୍କୁ ଠକିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବା ଲଘୁଙ୍କୁ ପରାଜିତ କରିବାପାଇଁ ସେ ବିଶ୍ୱରୂପ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ବିଶ୍ୱରୂପର ତନେଇ ମୁଣ୍ଡ ଲାଗି । ସେ ଲଘୁପଦ ପାଇଁ ତପସ୍ୟା କଲେ । ଲଘୁ, ଉଚ୍ଚଯାଇ ବିଶ୍ୱରୂପଙ୍କ ତପସ୍ୟା ଭଙ୍ଗ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଅସ୍ତ୍ରସରକୁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଲେ । ମାତ୍ର ବିଶ୍ୱରୂପଙ୍କ ମନକୁ ବିଚଳିତ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ତା ପରେ ସ୍ୱୟଂ ଲଘୁ ବଜ୍ରାୟୁଧ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱରୂପକୁ ମାରିଦେଲେ । ଏହା ପଳରେ

ଜୟମାତା

କରି ଦେଇ ବହୁ ସମସ୍ୟା ସମ୍ଭାଳି ଆସିଲେ ।

ସାଥୀ ପୁଅର ମୃତ୍ୟୁ କଲେ, ଆଗରେ ଯେବାବେଳେ ଗାଣି ପିତାପିତା ମନାସହାୟ କଲେ, ମାରିବା ପାଇଁ ବୁଦ୍ଧକୁ ସୂଚି କଲେ । ପ୍ରଳୟକାଳୀ : ଯାଏସମ ବୁଦ୍ଧ ପିତାଙ୍କ ଆରକ୍ଷଣନାମାୟା ଦୂରକୁ ଯାଇ କଲେ, ମୃତ୍ୟୁର ଆହ୍ୱାନ କଲେ । ନିଗମନ ବୁଦ୍ଧ ବାହୁରୁ ଆସୁଥିବା ଉପେକ୍ଷା କରି ତାଙ୍କୁ ଧରି ଚାଲିଦେଲେ । ନିଜୁ ଯେତେବେଳେ ବୁଦ୍ଧ ଆକମାର ପାଟି ଧରିଲେ, ସେହି ସମୟରେ କଲେ, ବାହାରି ଆସିଲେ, ଯୁଦ୍ଧରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଲେ ।

ସମାପରେ କଲେ, ଯେବାବେଳେ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇ, ସୂଚି ମାରିଲେ ଗଲେ ତ ବୁଦ୍ଧକୁ ମୋକ୍ଷା ଉପାୟ କହିବାପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

ବୁଦ୍ଧ କଲେ, ମୋ ମନରେ ମୋର ମନରେ "ମୁଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମନରେ । ମୁଁ ମୋର ମନରେ

ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

କଲେ, ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

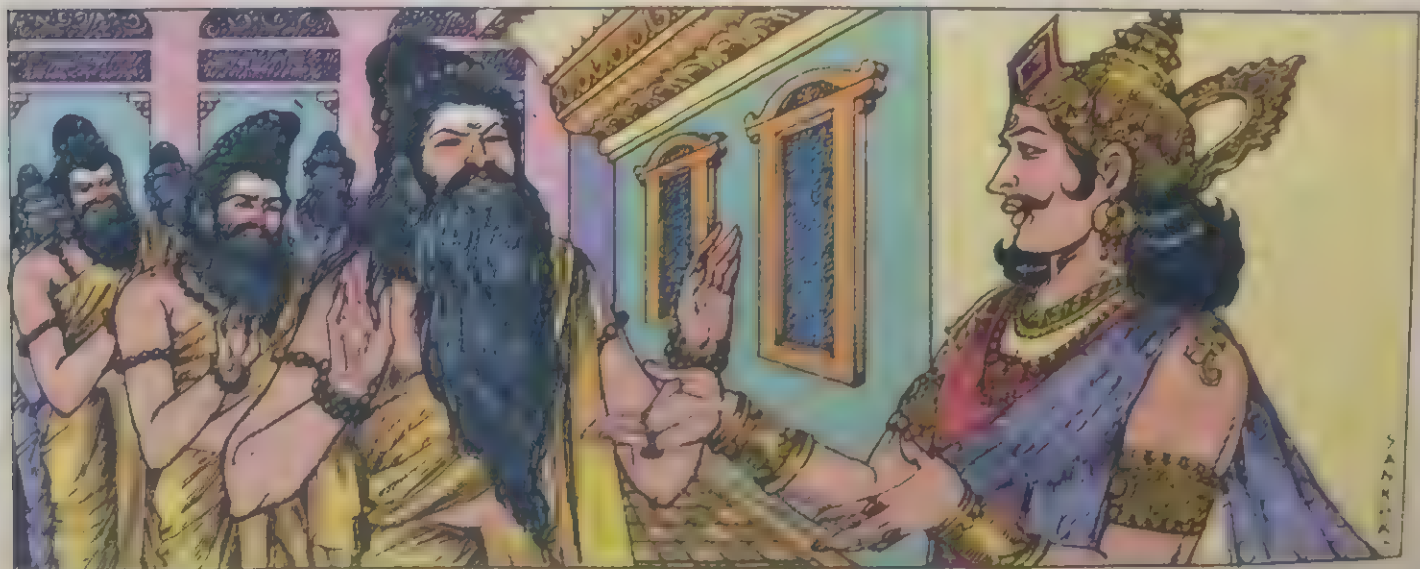
ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

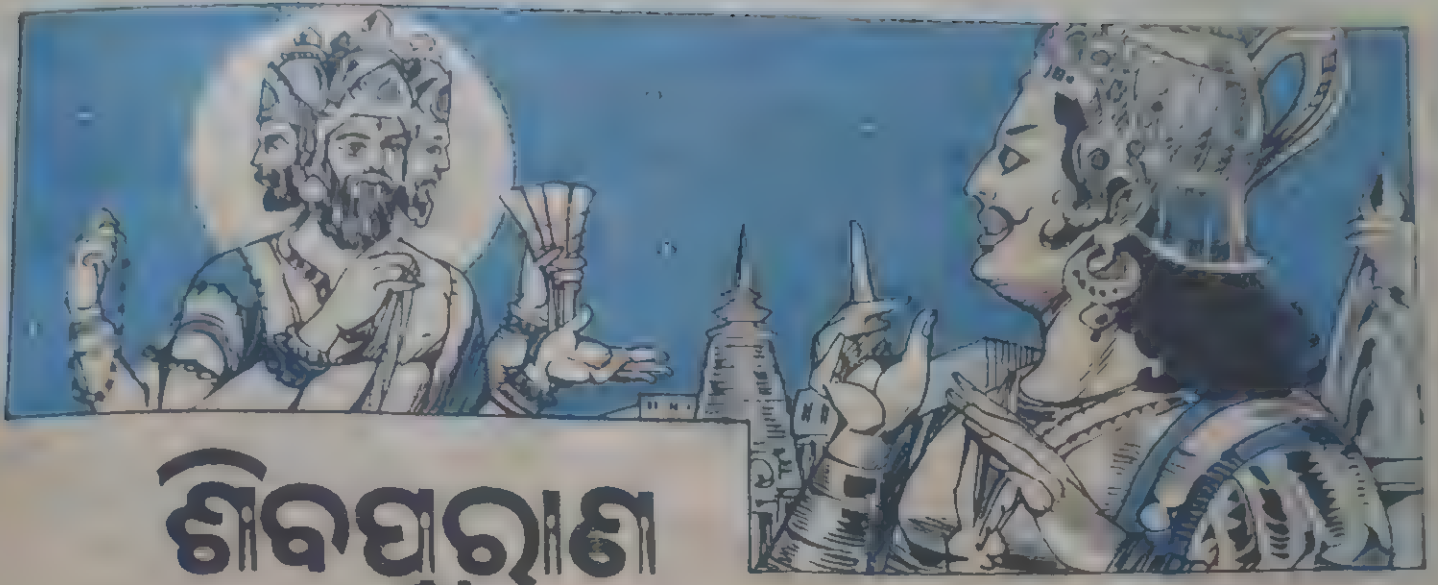
ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ମୁଁ ମନରେ ମନରେ ମନରେ ମନରେ

ଶିବପୁରାଣ

ସ୍ୱୟଂଭୂ ମନୁ ଯୁଗରେ ପାଟିଏ ହଜାର ବର୍ଷ
 ଯେଉଁ ବର୍ଷା ନହେବା ଯୋଗୁଁ ଭୟଙ୍କର
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା । ପ୍ରଜାଙ୍କ ଜୀବନ ଅସୁବ୍ୟସ୍ତ
 ହୋଇଗଲା । ଏପରି ଭୟଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି
 ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ୱପ୍ନାରକୁ ସୁଧାର କରିପାରିବା ଭଳି
 ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ରଜା କରିବା ପାଇଁ ସଜ୍ଜିତ କଲେ ।
 ସେ ମନୁ ବଂଶର ରିପୁଞ୍ଜୟଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚରିତ୍ରବାନ
 ଓ ସଦାବୁଦ୍ଧ ମନେ କଲେ । ବ୍ରହ୍ମା ରିପୁଞ୍ଜୟଙ୍କୁ
 କହିଲେ—“ବାପ, ମୁଁ ତୁମକୁ ପୁରୀ ଅଧିକାର
 ଦେଉଛି । ତୁମେ ଦିବୋଦାସ ନାମରେ ପୃଥିବୀ
 ପାଳନ କରି ବାସୁକୀଙ୍କ କନ୍ୟା ଅନଙ୍ଗମୋହନୀଙ୍କୁ
 ଧର୍ମପତ୍ନୀ ରୂପେ ସ୍ୱୀକାର କର ।”

ଏହାଶୁଣି ରିପୁଞ୍ଜୟ କହିଲେ—“ପିତାମହ,
 ଯଦି ଆପଣ ମତେ ଗୋଟିଏ ବରଦାନ ଦେବେ,
 ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଧାରଣ କରିବା ଭାର ଦେଖି
 କରିବି । ସେହି ବର ହେଉଛି ଯେ ପୃଥିବୀ

ଉପରେ ଥିବା ତଥା ପାତାଳରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କ
 ବାସସ୍ଥଳ ଏକ ନ ହେଉ । ଯଦି ଆପଣ ଏପରି
 କରିବେ ମୁଁ ରାଜ୍ୟଭାର ଗ୍ରହଣ କରିବି ।”

ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ୱୀକାର କରି ଏହି ସମ୍ଭାବନା କାଣି
 ବିଶ୍ଳେଷଣକୁ ଶୁଣାଇଲେ । ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ
 ମତନେଇ ରିପୁଞ୍ଜୟଙ୍କ ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ କରି
 ବ୍ରହ୍ମା ନିଜ ଲୋକକୁ ଚାଲିଗଲେ । ରିପୁଞ୍ଜୟ
 ଦିବୋଦାସ ଉପାଧି ଧାରଣ କରି ଧାନ୍ତର
 ଫିଟାଇଲେ ଯେ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଦେବତା ତଥା
 ପାତାଳ ନିବାସୀ ଯେତେ ନ ରହନ୍ତି ।

ଏହି ଧାନ୍ତର ଶୁଣି ପୃଥିବୀରେ ଥିବା
 ଦେବଗଣ କାଳୀଙ୍କୁ ନାଥୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଗଲେ,
 ସେମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କହିଲେ—“ବ୍ରହ୍ମା ମୋର
 ସ୍ୱୀକୃତି ନେଇ ଦିବୋଦାସଙ୍କୁ ଏହି ବର ପ୍ରଦାନ
 କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଆମେ ଯଦି ଗ୍ରହଣ କରିବା ତେବେ
 ଚାଲିଯିବା ।”

ପୃଥ୍ବୀରୁ ଦେବଗଣ ଗୁଲିଗଲେ । ମନ୍ଦିରରେ
ସୂକା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଏହାଦେଖି ଦିବୋଦାସ
କାଶୀକୁ ନିଜ ରଜଧାନୀ କରି ଆଠ ହଜାର
ବର୍ଷ ପ୍ରର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାସନ କଲେ । ଛୋଟ-ମୋଟ
ଦେବତା ଓ ଦାନବ ଦିବୋଦାସଙ୍କ ପାଖରେ
କାମ କଲେ ।

ପୃଥ୍ବୀରୁ ଆଶ୍ରୟଧାନ ହୋଇ ଦେବଗଣ
ବହୁତ ଦୁଃଖ କରି ନିଜ ଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ
ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲେ—“ଗୁରୁଦେବ !
ଦିବୋଦାସକୁ ରଜ୍ୟତ୍ୟୁତ କରାଇବା ପାଇଁ ଏକ
ଉପାୟ କହନ୍ତୁ ।”

ଅଗ୍ନି, ବାୟୁ ତଥା ବହୁଣ ଆମର ଭଲ
ଯଦି ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଶକ୍ତି ଫେରାଇ

ଆଣିବେ ପୃଥ୍ବୀ ପ୍ରମୁଚ ହୋଇଯିବ ।
ଲୋକମାନେ ରଜପାରିବେ ନାହିଁ । ଯଦି
ବନ୍ଦ ହେଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରଜାକୁ ଶାପ ଦେବେ ।
ଏହି ଭୂତମାନେ ମଧ୍ୟମେ ଅଗ୍ନିକୁ ଅନୁରୋଧ
କରି ଯେ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୃଥ୍ବୀ ଲୋକଙ୍କ ମନ୍ଦିତ ସେ
ସହଯୋଗ ଯେପରି କରିବେ ନାହିଁ ।” ବୃହସ୍ପତି
ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ ।

ପୁଣି କଣହେଲା ନା କାଶୀର କୌଶଳ
ସ୍ଥାନରେ ଅଗ୍ନିର ଦୃଶ୍ୟ ନାହିଁ । ରକ୍ଷା
ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନେ
ଦିବୋଦାସଙ୍କୁ ଶର ପ୍ରସାଦରେ ରାଜା ଖୁଆଇଲେ ।
ଏହାପରେ ମୁକାମାନେ ଆସି ଆପଣି ଉଠାଇଲେ ।
ପ୍ରକୃତ କଥା ଜାଣିପାରି ଦିବୋଦାସ କହିଲେ—
“ଏହା ଦେବଗଣଙ୍କ କୁଟଳ ନୀତି । ଭୂତମାନେ
ବିଚଳିତ ହୁଅନାହିଁ । ମୁଁ ନିଜ ଚପସ୍ୟା
ବଳରେ ଭୂମକୁ ଅଗ୍ନି, ବାୟୁ ତଥା ବର୍ଷା
ପ୍ରଦାନ କରିବି ।” ପ୍ରଜାଗଣଙ୍କୁ ବୁଝାଇ
ଦିବୋଦାସ ସେପରି କଲେ ।

ମାତ୍ର ଶିବଙ୍କୁ କାଶୀ ବିଚ୍ୟୁତ ଅନ୍ଧାର
ଦୁର୍ଭର ହୋଇଗଲା । ସେ ଚଉପଟି ମିଳ-
ଯୋଗିନୀଙ୍କୁ ଡିକାଇ କହିଲେ—“ଭୂତମାନେ
ଦେଶ ବଦଳାଇ କାଶୀର ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ପତ୍ନୀ
ତଥା ସୁରୁଷମାନଙ୍କ ଧର୍ମକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅ ।
ମଳରେ ଧୂଳିବାଦାସର ପତନ ଦେବ ।”

ଯଦି ଲୋକମାନେ ଶିବଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଳନ
କଲେ, ମାତ୍ର ଗୋମାତେ ମଧ୍ୟାଳୟା ଲିଭି କର

ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏହାଦେଖି ଶିବ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ କହିଲେ—“ତୁମେ କାଶୀ ଯାଇ ଦିବୋଦାସକୁ ଧର୍ମଶୂନ୍ୟ କରିବାର ପ୍ରସନ୍ନ କର ।”

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଥରକୁ ଥର ବେଶ ବଦଳାଇ କାଶୀ ଭ୍ରମଣ କରି ଦିବୋଦାସକୁ ଧର୍ମଶୂନ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ମାତ୍ର ଦିବୋଦାସ ତଥା ତାଙ୍କ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମନରେ ମଧ୍ୟ ଅଧର୍ମ ଚକ୍ର ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନକରି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଫେରି ଆସିବା ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ, ଏଣୁ ସେ କାଶୀରେହିଁ ରହିଗଲେ ।

ଏହାପରେ ଶିବ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଡକାଇ— କହିଲେ—“ମୁଁ ଦିବୋଦାସର ଧର୍ମଶୂନ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗିନୀ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ପଠାଇଲି, ମାତ୍ର ସମସ୍ତେ କାଶୀରେହିଁ ରହିଗଲେ । ଏହିଥର ତୁମେ ଯାଅ, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ଯେପରି ରହି ନଯାଅ ।”

ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ବୁଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ କାଶୀ ଗଲେ । ଦିବୋଦାସଙ୍କ ରାଜସଭାକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଆଶିର୍ବାଦ ଦେଇ କହିଲେ— “ରଜା, ଯଦି ତୁମର ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିବ ମୁଁ କାଶୀରେ ଯଜ୍ଞ କରିବି । ମାତ୍ର ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଙ୍କ ବିନା କାଶୀ ଗୋବ୍ରଦେଶା ଯାଉନାହିଁ, ତାଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିବା ଭଲହେବ ।”

ଶିବଙ୍କୁ ଡାକିବା ବିଷୟରେ ଦିବୋଦାସ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ବ୍ରହ୍ମା ଦଶଧର ଅଶ୍ୱମେଧଯଜ୍ଞ କରି କାଶୀରେ ରହିଗଲେ ।

ଜନ୍ମମାମୁଁ

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନ ଫେରିବାର ଦେଖି ଶିବ ନିଜ ପ୍ରମଥଗଣଙ୍କୁ କାଶୀ ପଠାଇଲେ । କାଶୀର ମହତ୍ତ୍ୱ ଏପରି ଥିଲା ଯେ ସେମାନେ କାଶୀରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ନିଜ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭୁଲିଗଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କପର୍ଦ୍ଦି ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତି କାଶୀରେ କପର୍ଦ୍ଦିଶ୍ୱର ଲିଙ୍ଗ ସ୍ଥାପନ କଲେ ।

ମନ୍ଦର ପବନରେ ଥିବା ଶିବଙ୍କୁ କାଶୀ ସମାଗୁର ମୋଟେ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଚନ୍ଦ୍ରତ ହୋଇ ସେ ବିନାୟକଙ୍କୁ ଡକାଇ ସବୁକଥା କହି କାଶୀ ପଠାଇଲେ ।

ବିନାୟକ କାଶୀରେ ପହଞ୍ଚି ଅନେକ ଉପଦ୍ରବ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ସେ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ଲୋକଙ୍କୁ ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ । ସେ

ଶେଷରେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ କାଶୀ
ବିନାଶ ହେବା ସମୟ ଆସିଗଲା । ତା ପରେ
ସେ ଦିବୋଦାସଙ୍କୁ ମହଲକୁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ
ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ରାଜପୁରୋହିତ
ହୋଇ ରହିଲେ ।

ଦିବୋଦାସ ପୁରୋହିତଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ—
“କାଶୀରେ ଏପରି ଉଚ୍ଚାତ କାର୍ଯ୍ୟକି ହେଉଛି ?”

“ରଜା, ମତେ ଜଣା ଯାଉଛି ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ
କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଶୀ ଛାଡ଼ିବା ଉତ୍ତମ
ହେବ । ଅଠର ଦିନ ପରେ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଆସି ଆପଣଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚିତ ହତୋପଦେଶ ଦେବ ।”
ବିନାୟକ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ଏହାପରେ ଶିବ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କାଶୀ ପଠାଇଲେ ।
ବିଷ୍ଣୁ ବୁଦ୍ଧ ରୂପରେ କାଶୀ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ
ନାସ୍ତିକ ମତ, ବୌଦ୍ଧ ତଥା ଜୈନଧର୍ମ ପ୍ରସାର
କଲେ । ଏହାପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶ ହୋଇ
ବିଷ୍ଣୁ ଦିବୋଦାସ ପାଖକୁ ଗଲେ । ତାଙ୍କୁ
ଆଶିର୍ବାଦ ଦେଲେ । ଦିବୋଦାସ ତାଙ୍କୁ

ପଚାରିଲେ—“ମହାତ୍ମା, ଦେବଗଣ
ନାନା ପ୍ରକାର କଷ୍ଟ ଦେଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ମନ
ବହୁତ ଦାନ ଶାସନ କରି ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ
ଗଲିଣି । ମୁଁ କିପରି ମୋର ଦେବ, ଆଶ୍ୱ
ମତେ କହନ୍ତୁ ।”

“ରଜା, ତୁମେ କାଶୀରେ ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କଲେ ସ୍ୱଦେହରେ କୈଳାସକୁ ଚାଲିଯିବ ।”
ବିଷ୍ଣୁ ବୁଝାଇଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ କହିବା ପ୍ରକାରେ ଦିବୋଦାସ ନିଜ
ପୁତ୍ର ସମରଞ୍ଜୟଙ୍କ ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ କରାଇ ଏ
ବଡ଼ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରାଇ ସେଠାରେ ଲିଙ୍ଗ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ଏହାପରେ ସ୍ୱଦେହରେ
ବିମାନରେ ବସି କୈଳାସକୁ ଚାଲିଗଲେ ।
କାଶୀରୁ ଯାଇଥିବା ଦେବଗଣ ଯୁନବାର
ଆସିଲେ, ଶିବ ତାଙ୍କ ଶିବଗଣଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ
ନେଇ କାଶୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା ପରେ
ଶିବ ଅପାର ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରି ଦିବୋଦାସ
ବଂଶଧରଙ୍କୁ ଆଶିର୍ବାଦ ଦେଲେ ।

“ବେଢ଼ୀ ପ୍ରସବଣ”

ରୋମ ନଗରର ଏହି ପ୍ରସବଣ ପ୍ରକାଶିତ । ଲେକନି କିନ୍ତାସ ଯେ ନିଜାଫୁ ପାଉଥିବା ଯେ
 କୌଣସି ବାସନା ସେହିଠାରେ ଯୋଡ଼ିବ ସେ ପକାଇ ଦେବ, ସେହି ସ୍ଥାନର ନିଜାଫୁ
 ନୁହେଁ । ଏହି ପଥା ନିଜାଫୁ ପ୍ରକାଶିତକାରୀ ପ୍ରକାଶନରେ ବେଶେ ଲଭି ଉଠାଇଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
 ଏହାକୁ ବଢ଼ିକାରେ କଥାରେ ଲଭି ପାଉଥିବା ବେଳେ ଅନୁକୃତି ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ସୁରସାର
ପରିଚୟ

ଦ୍ଵିତୀୟ ଧରଣ କୁକୁଡ଼ା ହାତେ

ପ୍ରେମକା
ବି. ବିଜୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ

ଭ୍ରା: ଗୋ: ବଡ଼ଗଡ଼
ଜ: (ଗଞ୍ଜାମ) ଡ଼େଶ

ବସି ଖେଳନ୍ତି ଛେଳିର ସାଥେ

ପୁରସ୍କାର
ପ୍ରଦାନ

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପୁରସ୍କାର ୨୦୨

- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଜାନ୍ତୁଆରା ମାସ ୫ ତାରିଖ ଭିତରେ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ-ତିନି ପଦରେ ଲେଖାଯିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିବ, ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋତ୍ତ ମାତ୍ର ମାସରେ ପ୍ରକାଶିତ କରାଯିବ !

ଜନ୍ମ ମାସ

ଏହି ଅଙ୍କର କଥା-କାହାଣୀ-ହାସ୍ୟ-ରସ

କୃଷକ ଓ ଗଧୁଆ	...	୩	ରାଣୀ ଓ ଦାସୀ	...	୩୭
ପରିଶ୍ରମର ଫଳ	...	୭	ସତ୍ୟର ଜୟ	...	୪୧
ଯକ୍ଷପବତ	...	୯	ଅସତ୍ୟ	...	୪୩
ଯଶ-ସାଧନ	...	୧୭	ମହାଭରତ	...	୪୫
ଗୃହକ	...	୨୩	ଶିବପୁରାଣ	...	୫୭
ଦିନକର ସୁଲତାନ	...	୨୮	ସଂସାରର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ	...	୬୧

ଦ୍ଵିତୀୟ ମୁଖପୃଷ୍ଠ :
ଚନ୍ଦ୍ର ଗଡ଼ ସରେକର

ତୃତୀୟ ମୁଖପୃଷ୍ଠ :
ନୈନାତାଲ ସରେକର

FOR PRECISION IN...

Colour Printing

By Letterpress...

...Its B. N. K's., superb printing
that makes all the difference.

Its printing experience of
over 30 years is at the
back of this press superbly
equipped with modern
machineries and technicians
of highest calibre.

**B. N. K. PRESS
PRIVATE LIMITED,
CHANDAMAMA BUILDINGS,
MADRAS-26.**

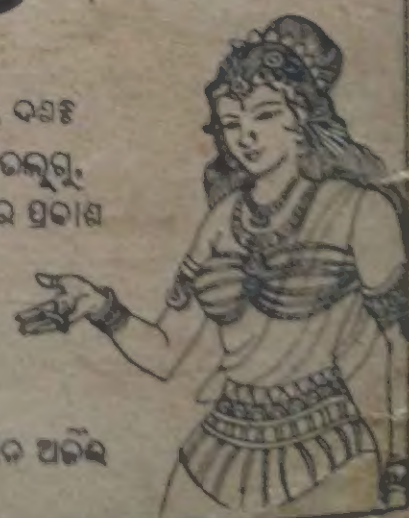
ଆମେ
ସମସ୍ତେ
ପଢ଼ିବାକୁ ଭଲପାଉ

ନିଜ ମାୟା

ତେଣୁ ଆପଣ ବି ପଢନ୍ତୁ ।

ଗୁଡ଼ାମାମାଙ୍କ ପଢ଼ନ୍ତୁ ପୁରୁଷ, ସ୍ତ୍ରୀ, ପିଲାଛୁଆଁ ସମସ୍ତେ, ଦଶଟି
କ୍ଷତ୍ରରେ ଯଥା : ଇଂରାଜ, ହିନ୍ଦ, ଓଡ଼ିଆ, ମରାଠୀ, ଦେଲୁଗୁ,
କାନ୍ଦାଡ଼ା, ଦାମିଲ, ଗୁଜରାଟୀ, ମାଲୟାଲମ, ବଙ୍ଗଳାରେ ପ୍ରକାଶ
ପାଏ । ଶିଶୁମାଳିକା ପାଇଁ ପାଇଁ ଇଂରାଜୀ ଏବଂ
ପଞ୍ଜାବୀରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଗଳ୍ପଗ୍ରନ୍ଥ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ
ଦୃଶ୍ୟରେ ଥାଏ । ଗୁଡ଼ାମାମା ଶିଶୁମାଳିକା
ପାଇଁ ଏକ ମାଗିତ ପଞ୍ଜି ବା ପାଠ୍ୟ ପଦ୍ଧତିରେ
ବୁଝା କହେ ମୁଁ ଯୁବକ ଦେଲୁ ଯୁବକ କହେ ମୁଁ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଭିନ

ବାଣିଜ୍ୟ ଗ୍ରାହକ ହେବାପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ! ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଏକେଡ଼ିମି, ଗୁଡ଼ାମାମା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ମାୟା-୧୫